

Årsrapport 2018

LOGIK & CO.

 MERKUR
ANDELSKASSE

Årsrapport 2018

Udgives af: Merkur Andelskasse,
www.merkur.dk

Redaktion: Ann Hybertz Frandsen,
ahf@merkur.dk

Layout: Tobias Frost, www.studiofrost.dk

Forside: Byggefirmaet Logik & Co er kunde i Merkur. Logik & Co's værdisæt er centreret omkring godt håndværk, bæredygtighed og social ansvarlighed. www.logik.dk. Foto: Brian Berg.

Tryk: KLS PurePrint A/S

Oplag: 400

Klimapåvirkning: Årsrapporten er trykt på 100% bionedbrydeligt papir og bionedbrydelig trykfarve. Med sin kombination af Cradle to Cradle-mærket, FSC-mærket og CO2-mærket sikrer vi desuden, at papiret kommer fra ansvarlige kilder, samt at selve trykningen af årsrapporten er sket på en CO2-neutral facon. Vores trykkeri KLS PurePrint får strøm fra vindmøller og leverer så vidt muligt tryksager til os i el-lastvogne.

Fotos: S. 5, 6, 12, 19 og 45: Mikkel Østergaard. S. 25: Vidar Skolen. S. 27: Allergica. S. 29: Restaurant Hærværk. S. 31: Nordic Solar Energy A/S. S. 33: Almenr. S. 35, 37, 51, 52, 55 og 74: Unsplash.com. S. 49: Flickr.com/Peter Leth (CC BY 2.0). S. 50: Flickr.com/Olivier Ortelpa (CC BY 2.0). S. 53: Flickr.com/Avaaz (Public domain). S. 39: Merkur Andelskasse. S. 43: GABV. S. 58: Operation Dagsværk. S. 63: Kaj Bonne. S. 64: Rati Parajuli.

Værdier

Merkur Andelskasse driver bankvirksomhed ud fra den grundopfattelse, at verden er en sammenhængende helhed. Hvert menneske har en værdi i sig selv, har potentiale for i frihed at kunne udvikle sine evner og har mulighed for at tage ansvar for vores samfund og for vores fælles livsgrundlag.

Merkurs samfundsidealer omfatter som det væsentligste:

- En kultur-, forsknings-, sundheds- og undervisningssektor med størst mulig frihed med hensyn til indholdet af ydelserne, og som er frigjort fra erhvervs-mæssige og politiske særinteresser. Det er afgørende for, at det enkelte individ kan opnå de bedste betingelser for at udvikle sine evner.

Vi finansierer frie grundskoler, efterskoler og højskoler, kunstnere, instrumenter, spillesteder, biografer, teatre og andre kulturinstitutioner, seriøse alternative behandlere og medicin, plejetilbud og meget mere.

- Et erhvervsliv, hvis produkter og ydelser afspejler samfundets og forbrugernes reelle behov, og som respekterer mennesker og miljø. Herved tages der vare på de fysiske ressourcer, så de også står til rådighed for fremtidige generationer.

Vi finansierer vedvarende energi, økologisk og biodynamisk jordbrug og føde-vareproduktion, virksomheder baseret på cirkulær økonomi og genbrug, dele-økonomi, økologisk byggeri, miljøteknologi, service- og konsulentvirksomheder med bæredygtigt sigte og meget mere.

- En demokratisk retsstat, der sikrer ligeværdighed blandt borgerne, og som definerer rammerne for de to andre områder. Retsstaten må bl.a. sørge for ordentlige medarbejderforhold og værdige forhold for samfundets svage borgere, således at alle har mulighed for at bidrage til helheden ud fra egne præmisser.

Vi finansierer socialøkonomiske virksomheder, bo- og opholdssteder, samt institutioner og arbejdspladser for borgere med særlige behov m.m. Vi finansierer fællesskaber og selvejende institutioner, hvor borgere selv har defineret rammerne for at bo, arbejde eller eje virksomhed.

Indholdsfortegnelse

Værdier

Merkur er en værdibaseret andelskasse

Side 2

Merkur i 2018

2018 blev et vigtigt overgangså
for Merkur

Side 4

Hovedtal

Side 7

Økonomi og organisation

Styrket basisindtjening, mindre om-
kostningsstigning og et fornuftigt
kapitalgrundlag

Side 8

Strategier og forventninger

Strategier frem mod 2020
og forventninger til 2019

Side 20

Merkur og vores kunder

Merkur skaber merværdi for samfundet
gennem ind- og udlån

Side 22

Pension og investering

Det betaler sig at investere
i en bedre verden

Side 38

Internationalt samarbejde

Internationalt netværk og samarbejde
med andre værdibaserede banker

Side 42

Merkur og vores medarbejdere

Merkur som arbejdsplads

Side 44

Merkur og samfundet

Merkurs samfundsansvar og aftryk

Side 48

Merkur Fonden

Donationer der gør en forskel

Side 62

Lovpligtige oplysninger

Side 66

Ledelsespåtegning

Side 70

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Side 71

Regnskab

Side 74

Noter

Side 80

Merkur i 2018

2018 blev et vigtigt overgangså for Merkur. Vi er tilbage i sorte tal, den store organisationsændring fra 2017 er nu gennemført og er begyndt at virke. Vi er godt i gang med omstillingen til en mere opsøgende og kundefokuseret kultur, der skal styrke såvel indtjening som kundetilfredshed. En forbedret rentabilitet er vores højeste prioritet, og med de initiativer, der er taget i denne retning, er vi godt på vej.

Resultatet for 2018 blev et overskud på 3,1 mio. kr., hvilket ikke er tilfredsstillende i forhold til forventningerne for året, men sammenholdt med sidste års resultat, et underskud på 19,0 mio. kr., er der tale om en væsentlig forbedring. Det er især væsentligt, at andelshaverne igen får et positivt, om end beskedent, afkast for året.

Det tilfredsstillende resultat kan ikke henføres til store enkeltposter som i 2017, men består af færre renteindtægter samt større omkostninger til løn og IT end forventet ved indgangen til 2018. I alt 4,5 mio. kr. har karakter af ekstraordinære eller engangsomkostninger. Hertil kommer 10 mio. kr. i nedskrivninger, som ved Finanstilsynets opfølgningsinspektion i 2018 udgjorde forskellen mellem andelskassens og Finanstilsynets vurderinger af nedskrivningsbehovet på nogle få kunder, som der i forvejen var nedskrevet på.

Merkurs kunder har igen i 2018 vist os stor tillid og opbakning, hvilket vi glæ-

der os over og som viser noget om styrken i andelskassens særlige forretningsmodel. Kunderne betroede Merkur 210 mio. kr. i nye midler i 2018, heraf 61 mio. kr. som forøget indlån og 149 mio. kr. som en forøgelse af kundernes investeringsporteføljer. Udlånet faldt med 71 mio. kr., hvilket er en kombination af en bevidst strategi om nulvækst i nettoudlån og det faktum, at Merkurs kunder afdrager hurtigere på deres lån og trækker mindre på deres kreditter.

Styrket basisindtjening

Øget rentabilitet i et vanskeligt marked med bl.a. negativ rente er andelskassens højeste prioritet i disse år. Derfor er det glædeligt at kunne konstatere en fremgang i vores basisindtjening.

Renteindtægterne fra udlån er i 2018 stort set uændrede i forhold til året før, og når nettorenteindtægterne samlet set faldt med 2,5% til 86,7 mio. kr., skyldes det primært faldende renteindtægter fra Merkurs egenbeholdning af obligationer. Til gengæld har vi øget vores indtægter fra andre forretningsområder såsom realkreditformidling, investering, pension og serviceydelser. Vi kan dække alle normale behov for bankydelser, og det giver os gode muligheder for at øge forretningsomfanget med såvel eksisterende som nye kunder. I alt er gebyr- og provisionsindtægterne steget med 18,8% til 57,4 mio. kr.

Omkostningerne steg med 3,7% (4,2 mio. kr.) i 2018 til 115,5 mio. kr. Personaleomkostningerne udgør ca. 67,2 mio. kr. af Merkurs samlede omkostninger, en stigning i 2018 på 3,8% eller 2,5 mio. kr. Uden de ovenfor nævnte omkostninger af særlig karakter er omkostningerne holdt i ro i 2018. Den i øvrigt største omkostningsstigning skyldes udgifter til IT.

Kursreguleringer

Andelskassens obligationsbeholdning gav i 2018 en negativ kursregulering på 4,5 mio. kr., hvilket er stort set som budgetteret. I slutningen af 2018 valgte vi at sælge størstedelen af vores obligationsbeholdning for at minimere markedsrisikoen og reducere kapitalbelastningen.

Beholdningen af kapitalandele, f.eks. i DLR Kredit A/S, har bidraget positivt, hvorfor de samlede kursreguleringer for 2018 blev negative med 0,9 mio. kr.

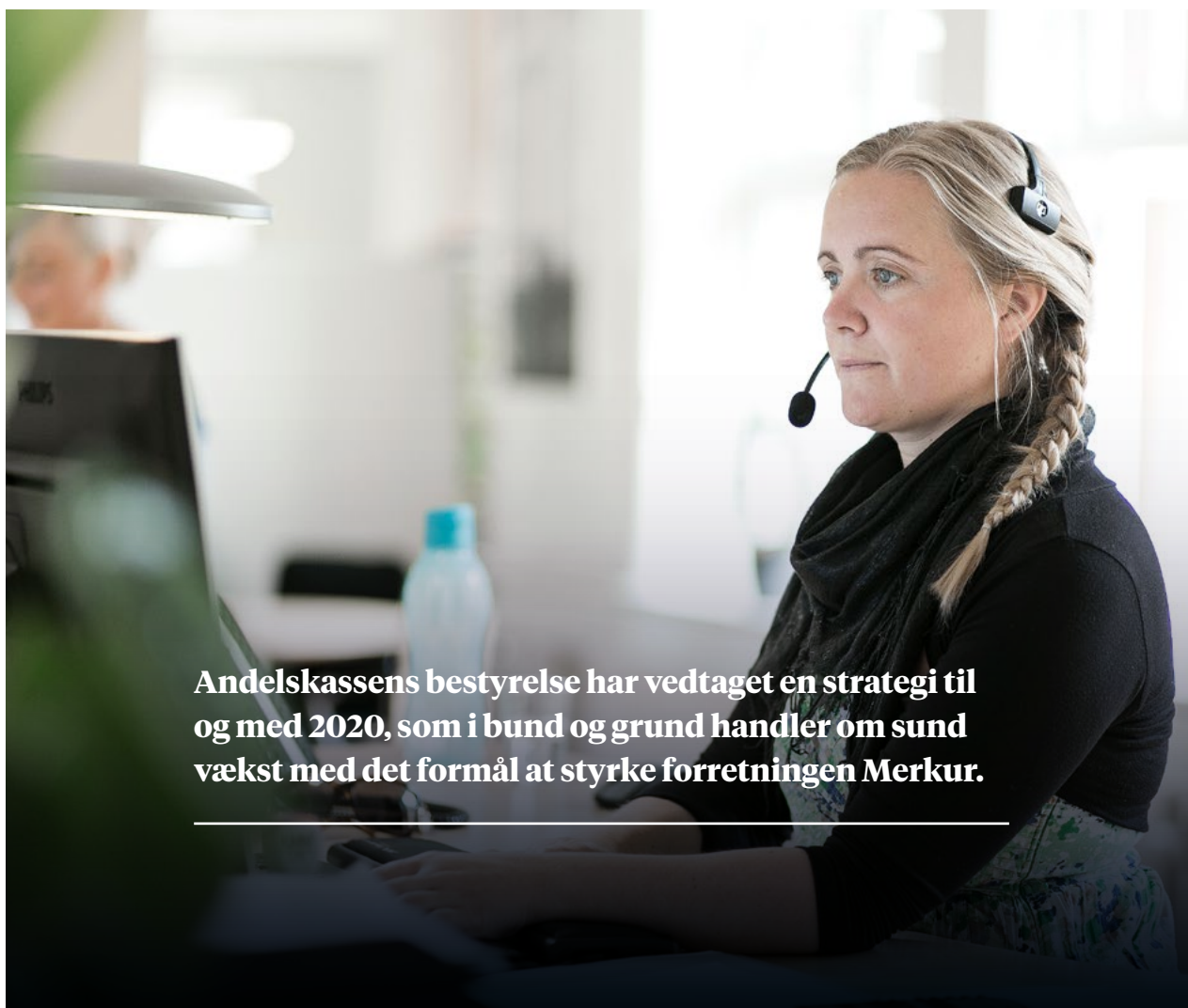
Bankkunderne vil have mere etik

Flere skandaler i banksektoren i 2018 har uden tvivl medvirket til, at bankkunderne nu mere end nogensinde før efterspørger en samfundsorienteret tilgang til bankdrift. Helt konkret har Merkur mærket dette ved et stærkt stigende antal henvendelser fra kunder, som ønsker at skifte til Merkur. Nettotilgangen af nye kunder blev derfor på 4.479 i 2018, og vi nåede ved årets udgang op på 34.367 kunder – en vækst på 15%.

GIV DINE PENGE MENING

 MERKUR
ANDELSKASSE

2018 blev et vigtigt overgangsår for Merkur. Vi er tilbage i sorte tal, den store organisationsændring fra 2017 er nu gennemført og er begyndt at virke.

Andelskassens bestyrelse har vedtaget en strategi til og med 2020, som i bund og grund handler om sund vækst med det formål at styrke forretningen Merkur.

Flere andelshavere

Det er ikke blot antallet af kunder, der vokser – vi har også kunnet byde velkommen til mange nye andelshavere i 2018. Vi fik netto 351 nye andelshavere i 2018 og nåede dermed op på 7.037 andelshavere, hvilket svarer til ca. 20% af kunderne. Andelene er fundamentet for Merkur og en forudsætning for, at Merkur i fremtiden igen kan vokse og øge udlånet til bæredygtige og ansvarlige virksomheder og projekter. At kunderne bakker op om deres eget pengeinstitut er i det hele taget forudsætningen for, at et kundeejet pengeinstitut kan eksistere og udgøre et alternativ i den danske bankverden.

Forventninger til 2019

Andelskassens bestyrelse har vedtaget en strategi til og med 2020, som i bund og grund handler om sund vækst med det formål at styrke forretningen Merkur. En solid og sund forretning er sammen med vores unikke værdier grundlaget for, at Merkur fortsat kan være den særlige og skarpe profil blandt danske pengeinstitutter.

Det er vigtigt at styrke Merkurs kundegrundlag og indtjening. På udlånsiden anser vi en moderat vækst på 3-5%, der er tilpasset vores kapitalgrundlag, som tilfredsstillende og opnåelig. Tab og nedskrivninger forventes at kunne holdes på 0,6-0,8% af udlån og garantier. Samtidig kan Merkur vokse betydeligt mere på områder som pen-

sion og investering, der ikke belaster kapitalgrundlaget. Endelig har vi hævet en række priser og nærmer os dermed konkurrenterne. Alt dette skal bidrage til en forbedret basisindtjening i 2019.

Vi forventer en kapitalprocent ved udgangen af 2019 inden for intervallet 19-20%. Den forøgede egenkapital udover indtjeningen forventes hovedsageligt at komme fra andelskassens kunder i form af andelskapital. Derudover forventer vi en tilgang af ansvarlig lånekapital fra samarbejdspartnere og investorer. Vi forventer fortsat en relativt stor kundetilgang.

På baggrund af ovenstående forventer vi for 2019 et overskud på 10-18 mio. kr. efter skat. ■

Hovedtal

Hovedtal i mio. kr.	2018	2017	2016	2015	2014
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter	136,7	130,7	125,6	113,4	113,6
Kursreguleringer	-0,9	-5,6	9,7	-1,5	-1,6
Udgifter til personale og administration	112,7	106,5	92,6	80,1	73,0
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	17,1	36,6	17,0	14,0	22,2
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	3,1	-19,0	20,2	7,8	6,3
Balance					
Udlån	1.681,1	1.752,4	1.676,0	1.430,9	1.366,8
Indlån	3.127,3	3.065,8	2.676,0	2.300,4	2.172,8
Egenkapital	315,2	315,9	316,9	249,3	228,2
Aktiver i alt	3.614,7	3.536,4	3.146,2	2.688,0	2.547,2
Garantier	619,5	675,9	685,4	480,9	448,8
Andre oplysninger					
Antal kunder	34.367	29.888	28.464	26.278	23.742
Antal andelshavere	7.037	6.686	6.067	5.480	5.034
Nøgletal i %					
Kapitalprocent	18,0	16,3	17,5	16,6	15,8
Kernekapitalprocent	16,0	14,5	15,4	14,1	13,8
Egenkapitalforrentning før skat (pct.)	1,2	-7,1	8,5	3,6	3,9
Egenkapitalforrentning efter skat (pct.)	1,0	-5,9	7,1	3,3	2,9
Indtjening pr. omkostningskrone	1,0	0,9	1,2	1,1	1,1
Indtjening pr. omkostningskrone, ex. kursreguleringer, nedskrivninger og bankpakker	1,2	1,2	1,3	1,4	1,5
Afkastningsgrad	0,1	-0,5	0,6	0,3	0,2
Renterisiko (pct.)	0,2	0,1	0,2	1,6	0,1
Valutaposition (pct.)	0,4	2,4	1,0	1,7	1,6
Valutarisiko (pct.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liquidity Coverage Ratio (LCR) i pct.*	527,8	448,0	364,0	-	-
Udlån + nedskrivninger herpå i pct. af indlån	56,9	59,5	64,6	64,4	65,1
Udlån i forhold til egenkapital	5,3	5,5	5,3	5,7	6,0
Årets udlånsvækst	-4,1	4,6	17,1	4,7	5,9
Summen engagementer større end 10 pct. af kapitalgrundlaget	11,6	35,5	53,5	37,3	34,6
20 største engagementer i pct af kernekapital	137,5	162,0	-	-	-
Andel af tilgodehavender med nedsat rente	1,3	2,1	1,2	1,5	2,3
Årets nedskrivningsprocent	0,7	1,5	0,7	0,7	1,3
Akkumuleret nedskrivningsprocent	4,2	2,9	2,3	2,6	2,6

*Nøgletallet har afløst §152-likviditet

Økonomi og organisation

Resultater

Øget rentabilitet i et vanskeligt marked med bl.a. negativ rente er andelskassens højeste prioritet i disse år. 2018 blev i den forbindelse et vigtigt overgangså for Merkur. Vi er tilbage i sortetal, den store organisationsændring fra 2017 er nu gennemført og er begyndt at virke. Vi er godt i gang med omstillingen til en mere opsøgende og kundefokuseret kultur, der skal styrke såvel indtjening som kundetilfredshed. Disse tiltag forventer vi for alvor at se resultaterne af i 2019.

Resultatet for 2018 blev et overskud på 3,1 mio. kr., hvilket er utilfredsstillende i forhold til forventningerne for året, men sammenholdt med sidste års resultat, et underskud på 19,0 mio. kr., er der tale om en væsentlig forbedring.

Det utilfredsstillende resultat kan ikke henføres til store enkeltposter som i 2017, men består af færre rente- og gebyrindtægter samt større omkostninger til løn og IT end forventet ved indgangen til 2018. I alt 4,5 mio. kr. har karakter af ekstraordinære eller engangsomkostninger, enten relateret til den omfattende organisationsændring, som er gennemført (2,0 mio.kr.), en forøgelse af ferie- og overarbejdshensættelserne med 1,8 mio. kr., som vil blive søgt afviklet i 2019, samt optionspræmie vedr. salg af DLR-aktier (0,7 mio. kr.).

Hertil kommer 10 mio. kr. i nedskrivninger, som ved Finanstilsynets opfølg-

ningsinspektion i foråret 2018 udgjorde forskellen mellem andelskassens og Finanstilsynets vurderinger af nedskrivningsbehovet på nogle få kunder, som der i forvejen var nedskrevet på.

**Årets resultat:
3,1 mio. kr.**

Overordnet har Merkur en lav risikoappetit, hvilket betyder, at vi kun tjener penge på enten renteindtægter eller gebyrer og provisioner, hvorimod vi ikke går efter kursstigninger eller andre rent finansielle indtægter. Fordelingen af Merkurs indtægter ses nedenfor i diagrammet, som viser betydningen af vores udlån som primær indtægtskilde med 62% svarende til 96 mio. kr. Udlånet er i 2018 faldet med 71 mio. kr. eller 4,1%. Heri indgår effekten af overgangen til den nye nedskrivningsmetode, kaldet IFRS9, som omtales senere i beretningen. Sammensætningen af de

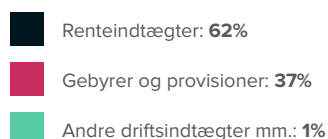
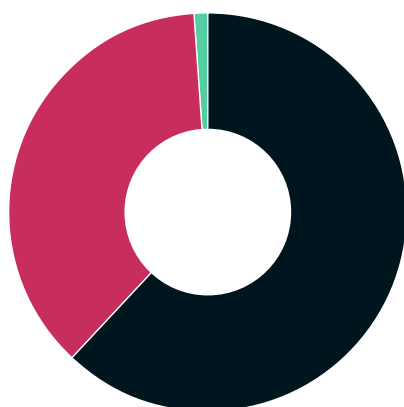
tilbageværende og nye udlån gør dog at renteindtægterne er på niveau med sidste år. Vi oplever generelt en stærk vilje og evne til, at vore kunder betaler deres lån til tiden og ofte også før.

På omkostningssiden er løn fortsat den største post med 45% eller 67 mio. kr. Merkur har i det forgangne år rekrutteret nye medarbejdere til en række nøgleposter, herunder udvidelse af direktionen med en kreditdirektør, og vi forventer at kunne høste frugten af disse investeringer de kommende år. Udgifterne til IT andrager 19% eller 29 mio. kr., og det er en post, som påvirkes markant af yderligere regulering såvel nationalt som internationalt. Her kan bl.a. nævnes IFRS9 nedskrivningsreglerne og persondatalovgivningen (GDPR), som begge blev indfaset i 2018, og som har været to meget tunge og omkostningskrævende udviklingsopgaver. *Se figur 1 og figur 2 side 9.*

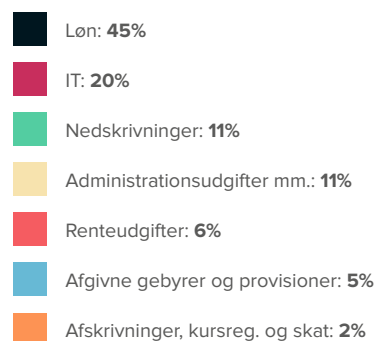
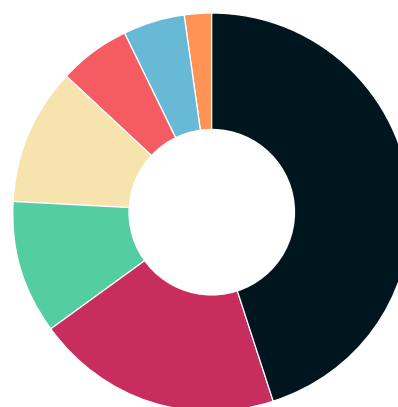
Nye kunder og mere andelskapital

Merkur fik i 2018 netto 4.479 nye kunder mod sidste års 1.424. Ved årsskiftet er vi nået op på 34.367 mod sidste års 29.888 kunder – en vækst på 15,0%, noget højere end sidste års 5,0%. Udviklingen kan forklares med en større portefølje af kunder med energisparelån, som Merkur overtog fra energiselskabet ENIIG i foråret, samt et generelt større fokus på etik, bæredygtighed og transparens, når danskerne skal vælge bank.

Merkurs indtægter i 2018 (154 mio. kr.) (fig. 1)

Merkurs omkostninger i 2018 (151 mio. kr.) (fig. 2)

Udviklingen i antal andelshavere i Merkur var også i 2018 positiv med en netto tilgang på 351 nye andelshavere og andelskapitalen voksede med 4,7% eller 13,5 mio. kr. Merkur har nu 7.037 andelshavere, svarende til 20% af kunderne. Andelene er fundamentet for Merkur og en forudsætning for at øge udlånet og dermed opfylde vores formål med at låne penge ud til bæredygtige og ansvarlige virksomheder og projekter. En voksende andelskapital kommer også til at spille en vigtig rolle for op-

fyldelsen af de øgede kapitalkrav over de kommende fem år, som alle pengeinstitutter skal leve op til. Derfor vil en fortsat tilgang af andelshavere og andelskapital have høj prioritet i 2019 og årene derefter.

Indlån og udlån m.v.

Indlånet er i 2018 vokset beskedent med 2% eller 61 mio. kr. til 3.127 mio. kr. Det skal ses i sammenhæng med at en stadig større del af vores kunder ønsker at investere dele af deres opsparing i for

eksempel Triodos' impactfonde eller SDG Invest. Se mere i kapitlet *Pension og Investering*.

Gæld til kreditinstitutter er på 85,6 mio. kr., stort set uændret i forhold til året før. Heraf udgør clearingsmellemværendet med Nationalbanken 80,9 mio. kr. (2017: 81,8 mio. kr.), som udlignes den følgende dag, og den reelle gæld er derfor 4,7 mio. kr. (2017: 1,7 mio. kr.). Den reelle gæld består dels af et overtaget realkreditlån på 2,9 mio. kr. i forbindelse med midlertidig erhver-

4.479
nye kunder

7.037
andelshavere

Udlånet
faldt med **4%**

velse af en ejendom, dels af mellemværender med kollegabankers som GLS Bank, Triodos Bank og Cultura Sparebank i sammenhæng med finansiering af konkrete udlånsprojekter. Du kan læse mere om vores internationale samarbejdspartnere i kapitlet *Internationalt samarbejde*.

Vores kundetilgang har desværre ikke materialiseret sig i den udlånsneutralt strategi, vi havde lagt for 2018. Hver måned betaler vores kunder afdrag på ca. 25 mio. kr., og vi skal derfor yde tilsvarende lån til andre kunder for blot at holde vores udlånsportefølje på uændret niveau. Vi fik samlet set en udlånsnedgang på 4,1% eller 71 mio. kr., og udlånet ved årets udgang er 1.681 mio. kr.

I 2018 er vores i forvejen rigelige likviditet derfor yderligere forøget. Ved årets udgang har Merkur likvide midler for 1.740 mio. kr. og opfylder rigeligt alle lovkrav ift. likviditetsoverdækning. Likviditetsoverdækningen udtrykkes i nøgletallet LCR (Liquidity Coverage Ratio), som skal vise hvorledes Merkur er i stand til at honorere sine betalingsforpligtelser inden for en kommende 30 dages periode, uden at skulle hente likviditet udefra. Lovkravet til pengeinstitutter som Merkur er en likviditetsdækning på 100% af den beregnede betalingsforpligtelse. Merkur har ultimo 2018 et LCR nøgletal på 528% og har dermed en likviditetsoverdækning på ikke mindre end 428% i forhold til LCR-kravet.

Garantistillelser ligger fortsat på et relativt højt niveau med 619 mio. kr. (2017: 676 mio. kr.). Faldet fra 2017 hænger sammen med lavere aktivitet på bolig-

markedet, hvor andelskassen stiller købesumsgarantier og garantier i forbindelse med omlægning og hjemtagelse af realkreditlån. Garantierne er dog på samme niveau som ved halvårsskiftet 2018, hvor garantistillelserne udgjorde 618 mio. kr.

Indtægter

Renteindtægterne faldt samlet set med 0,2% ift. 2017 primært som følge af faldende renteindtægter fra Merkurs egenbeholdning af obligationer. I efteråret tog vi beslutning om at reducere vores kapitalbinding og renterisiko ved at nedbringe obligationsbeholdningen kraftigt. Dette var en konsekvens af, at den merforrentning, vi får for at tage en i vores sammenhæng ikke ubetydelig renterisiko simpelthen var for lille – kun ca. 0,2 procentpoint. Renteindtægten fra udlånsaktiviteten er derimod uændrede ift. 2017 på trods af en gennemsnitlig tilbagegang af udlån på 4,1%.

Vi introducerede i 2018 negativ rente på indlån fra erhvervs kunder, hvilket på tidspunktet for indførslen var blevet helt normalt i markedet. De fleste pengeinstitutter placerer indlånsoverskuddet i Nationalbanken eller i obligationer med forventet negativ rente eller afkast på mellem 0 og -0,65% p.a. Samlet set fik Merkur en renteindtægt på 1,6 mio. kr. for erhvervsindlån i 2018, et beløb, der ventes at stige til ca. 5 mio. kr. i 2019, hvor den negative indlånsrente får effekt for hele året. Da den negative indlånsrente er på 0,5%, dækker kunderne dog ikke den fulde udgift på 0,65% til Nationalbanken.

Renteudgifterne er samlet set steget til 9,3 mio. kr., hvilket primært skyldes de stigende renter til Nationalbanken på 4,0 mio. kr., mod 2,9 mio. kr. sidste år.

Bæredygtige, etisk screenede investeringer og såkaldte impact investeringer er et område, som for alvor er ved at tage fart på det danske marked. Her har Merkur været frontløber, og det viser sig ved, at vores kunder nu har investeret i Triodos investeringsfonde for en samlet sum på 751 mio. kr. mod 637 mio. kr. i 2017 og dermed en tilvækst på hele 18%.

Hertil kommer investeringer i fonde fra andre samarbejdspartnere på 260 mio. kr. Dette er et område, vi har store forventninger til fortsætter med at stige, idet man reelt mister penge ved blot at have dem stående på en indlånskonto, kombineret med de mange nye muligheder for investeringer i såvel ind- og udland. Se i øvrigt kapitlet *Pension og investering*.

Det er glædeligt, at vi fortsætter med at øge indtægterne fra realkreditformidling, investering, pension og serviceydelser, således at afhængigheden af renteindtægter mindskes. Netto gebyr- og provisionsindtægter blev på 57,4 mio. kr., 9,1 mio. kr. højere end sidste år (en vækst på 18,8%), men 2,9 mio. kr. under det budgetterede, hvilket primært skyldes vigende aktivitet på boligmarkedet.

Samlet set er Merkurs netto rente- og gebyrindtægter steget med 4,6% fra 130,7 mio. kr. til 136,7 mio. kr.

Kursreguleringer

Indtægter på udenlandske overførsler endte året med et positivt bidrag på 1,9 mio. kr., hvilket er på niveau med forventningerne og 0,5 mio. kr. bedre end 2017.

Andelskassens obligationsbeholdning gav en negativ kursregulering på 4,5 mio. kr., en smule mere end året før og stort set som budgetteret. Vi har i november solgt 80% af vores obligationsbeholdning for at minimere såvel renterisikoen samt kapitalbelastningen.

Kursreguleringer af kapitalandele bidrog kun 1,7 mio. kr. mod forventet 2,6 mio. kr. Årsagen er, at vores aktier i DLR Kredit A/S er opskrevet 0,5 mio. kr. min-

Merkur ligger langt over lovkrav til likviditetsoverdækning

18,8%

Netto provisions- og gebyrindtægter er steget med 18,8%

dre end forventet, samt kurstab på 0,5 mio. kr. på to mindre poster.

Omkostninger

Omkostningerne inkl. afskrivninger og andre driftsudgifter steg 3,7% i 2018, fra 111,3 mio. kr. til 115,5 mio. kr.

Personaleomkostningerne, som udgør ca. 45% af alle Merkurs omkostninger, steg med 3,8% eller 2,5 mio. kr. til 67,2 mio. kr.

Heraf udgør ekstraordinære omkostninger relateret til organisationsændringen 0,7 mio. kr. og en forøgelse af ferie- og overarbejdshensættelserne udgør 1,8 mio. kr. Disse vil blive søgt afviklet i løbet af 2019. Ikke-lønrelaterede omkostninger udgør 45,5 mio. kr., en stigning på 9,0% eller 3,8 mio. kr. Den ubetinget største omkostningsstigning bortset fra lønomkostninger skyldes øgede udgifter til IT drift – en stigning på 3,0 mio. kr. til i alt 28,0 mio. kr. De seneste 3 år er udgifterne relateret til ny lovgivning steget i omegnen af 600% i rene udviklingsomkostninger, hvilket bærer en stor del af forklaringen på de voldsomme stigningstakter på denne udgiftspost. Der er stor opmærksomhed på denne udvikling i BEC-fællesskabet, men det er ikke et problem, der lader sig løse med hurtige tiltag.

Ekstraordinære omkostninger til konsulentydelser m.m. i forbindelse med organisationsændringen udgør 1,3 mio. kr.

Herudover indgår optionspræmie vedrørende salg af DLR-aktier 0,7 mio. kr. i de ikke-lønrelaterede omkostninger. Denne omkostning har engangskarakterer.

Uden de nævnte omkostninger af særlig karakter har andelskassen holdt omkostningerne i ro i 2018.

Klassifikation af kunder

Merkur klassificerer vores kunder i syv såkaldte kreditbonitetsgrupper, som giver et billede af, hvor økonomisk robust en kunde er. Klassifikationen bygger bl.a. på oplysninger om kundens indtægter, udgifter, formue og likviditet. Denne klassifikation ajourføres løbende med data omkring kunderne, således at vi til enhver tid har et ajourført billede af kundernes kreditværdighed. Ajourføringen sker bl.a. ved genforhandling af engagement, eller ved at der observeres hændelser på kunden. Det kan eksempelvis være overtræk, restancer eller registreringer fra RKI. Langt størstedelen af Merkurs kunder (ca. 83%) kan klassificeres som gode kunder eller bedre. Klassifikationen er

kompatibel med Finanstilsynets risikoklassifikation. *Se figur 3 herunder.*

Merkur har ændret kriterierne for risikoklassifikation, således at de er helt i tråd med Finanstilsynets vejledning. Ændringen vil forventeligt medføre, at flere kunder vil vandre til en bedre kreditbonitetsgruppe. Den fulde effekt kan først ses efter gennemgang af hele porteføljen.

Nedskrivninger og tab

De samlede nedskrivninger og tab for året udgør 17,1 mio. kr., hvilket må betragtes som et tilfredsstillende niveau taget i betragtning af, at Finanstilsynsbesøget i foråret medførte mernedskrivninger på 10 mio. kr., som andelskassen ikke selv havde forudset.

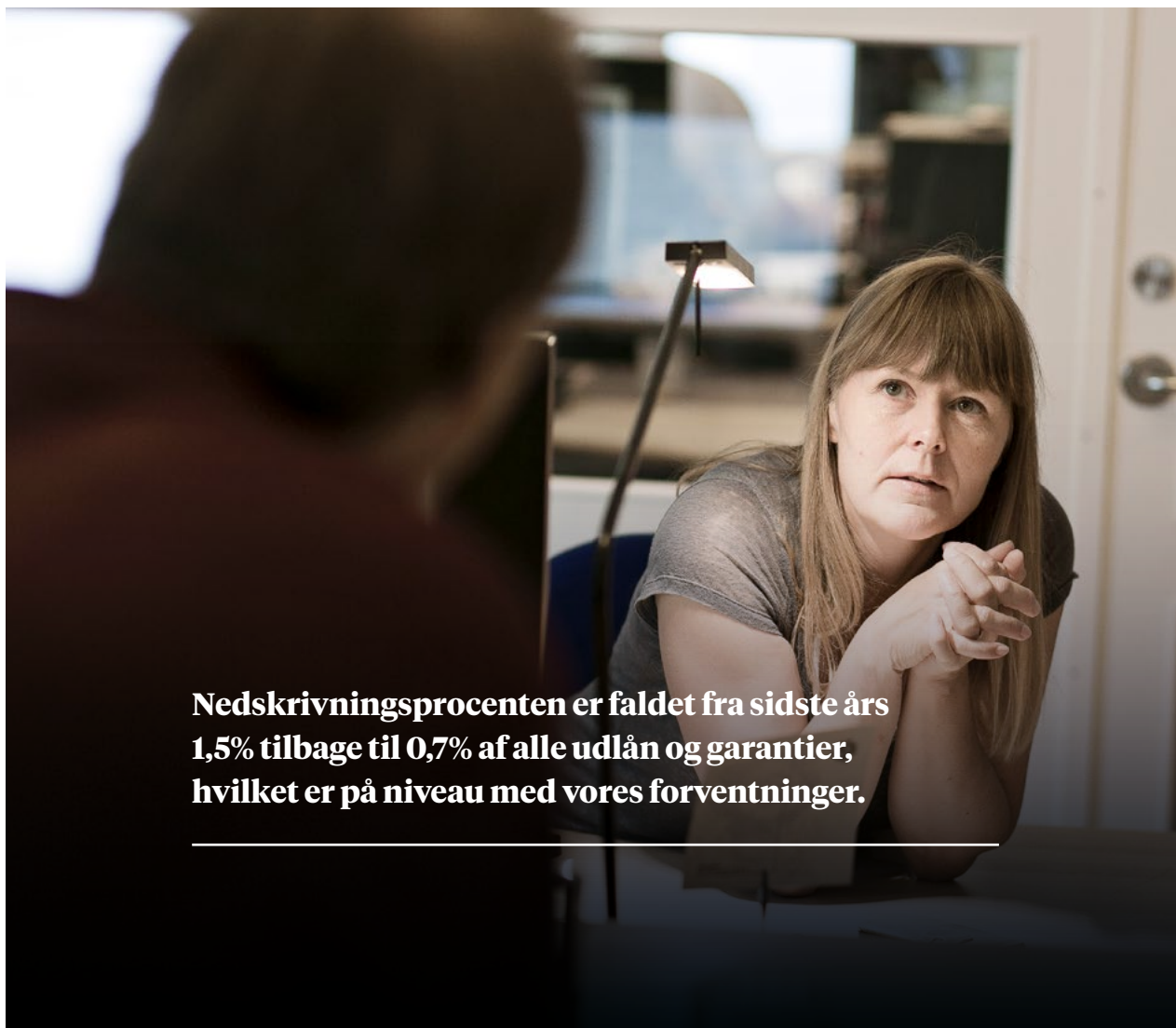
0,7%

Nedskrivningsprocent 0,7% af alle udlån og garantier

Fordeling af engagementsmassen på kreditbonitetsgrupper i % (fig. 3)

Kreditbonitetsgruppe	2018	2017
1 – OIK (objektiv indikation på kreditforringelse)	10	6
2 - Kunder i økonomiske vanskeligheder	0	0
3 - Kunder med væsentlige svaghestegn	7	7
4 - Kunder med visse svaghestegn	21	14
5 - Middelgode kunder	38	45
6 - Gode kunder	21	23
7 - Utvivlsomt gode kunder	2	4
Ej fordelt*	1	1
I alt	100	100

*Kreditbonitetskoder indlægges kun på engagementer, der er større end 10 .t.kr.

Nedskrivningsprocenten er faldet fra sidste års 1,5% tilbage til 0,7% af alle udlån og garantier, hvilket er på niveau med vores forventninger.

Nedskrivningsprocenten er faldet fra sidste års 1,5% tilbage til 0,7% af alle udlån og garantier, hvilket er på niveau med vores forventninger og på niveau med nedskrivningerne i 2016. De nedskrivninger vi har haft i 2018 er knyttet til et mindre antal kunder, hvoraf de fleste fortsat er i drift og derfor har mulighed for at forbedre deres økonomiske situation.

Nedskrivninger er ikke det samme som tab. En del af nedskrivningerne er der gode muligheder for at vinde tilbage, hvis den enkelte kunde i samarbejde med Merkur kan få rettet sin økonomiske situation op.

Fra 1. januar 2018 har Merkur som alle andre pengeinstitutter taget den

nye nedskrivningsmetode, IFRS9, i brug. Det indebærer, at der skal beregnes en tabsrisiko og en nedskrivning på alle kunder og ikke som tidligere kun på de kunder, hvor der er indtruffet konkrete begivenheder, der indikerer forøget risiko for tab. Alt andet lige indebærer det nye princip, at der nedskrives tidligere i et låneforløb. Selve principskiftet har medført mernedskrivninger på 22,2 mio. kr., der er bogført direkte på egenkapitalen med fradrag af skat. Beløbet indgår derfor ikke i beregningen af årets nedskrivningsprocent på 0,7%.

De konstaterede tab udgjorde 13,4 mio. kr. i 2018 mod 21,6 mio. kr. i 2017. Af disse 13,4 mio. kr. var de 12,4 mio. kr.

allerede nedskrevet i tidligere år. *Se figur 4 og figur 5 side 13.*

Vi har ønsket at rydde op i flest mulige af nedskrivningssagerne og i enkelte tilfælde tage nogle tab for at komme videre og undgå yderligere ressourceforbrug.

Målt på balancen 31.12.2018 udgør de samlede akkumulerede nedskrivninger 4,2% af udlån og garantier, mod 2,9% sidste år. Størrelsen af de akkumulerede, men ikke tabte nedskrivninger, kan findes i note 12 til årsregnskabet og stigningen kan primært henføres til indførelsen af IFRS9 som omtalt ovenfor.

Merkur har en enkelt overtaget ejendom i balancen, jfr. note 23. Ejendommen står bogført med 4,8 mio. kr.

Nedskrivningsprocent (fig. 4)

(1.000 kr.)	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Tab og nedskrivninger	17.132	36.558	17.007	14.033	22.258	34.207
I procent af lån og garantier	0,7%	1,5%	0,7%	0,7%	1,3%	1,8%

Nedskrivninger og tab (fig. 5)

(1.000 kr.)	2018	2017
Samlede ændringer i nedskrivninger i årets løb	5.350	16.961
Årets tab, tidligere nedskrevet	12.414	14.885
Endelig tabt, ikke tidligere nedskrevet	971	6.712
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-352	-246
Omkostninger og værdiregulering, aktiver i midlertidig besiddelse	15	29
Rentekorrektion (renter af nedskrivningskontoen)	-1.266	-1.783
Samlet driftspåvirkning	17.132	36.558

Årets resultat

Merkur har i 2018 både haft med- og modvind. Positivt er de øgede gebyr- og provisionsindtægter, samt betydeligt bedre kursreguleringer. Den anden vej trækker højere nedskrivninger end forventet samt ekstra omkostninger til at gennemføre en organisationsændring, som i øvrigt er et positivt tiltag, vi forventer os meget af.

Årets resultat efter skat blev et overskud på 3,1 mio. kr., hvilket vi anser som utilfredsstillende i sig selv, men acceptabelt efter omstændighederne. Det er væsentligt, at andelshaverne får

et positivt, om end beskedent, afkast for året.

Årets resultat foreslås overført til næste år. Resultatet vil dermed forøge andelskassens reserver. *Se figur 6 herunder.*

For at styrke indtjeningen og begrænse omkostninger er der taget en række initiativer og flere er i støbeskeen. Merkur har et stort potentiale og for at kunne udfolde dette i fremtiden er ambitionen at styrke andelskassens basale drift med 10-15 mio. kr. årligt. Tiltagene er nærmere beskrevet i kapitlet *Strategier og forventninger*.

Nuværende og kommende kapitalkrav

Vi har siden 2015 været i gang med indfasningen af det nye europæiske regelsæt, som er et af EU's svar på den finansielle krise. Regelsættet, der er på flere tusinde sider, kaldes populært for Basel III eller CRD IV/CRR. Det er først fuldt indfaset i 2019. Vi mangler således indfasning af den sidste del af den såkaldte kapitalbevaringsbuffer med 0,625% i 2019.

Hertil kommer den såkaldte konjunkturbuffer eller modcykliske buffer, som Det Systemiske Risikoråd har foreslået og ministeren vedtaget sat i kraft med

Årets resultat (fig. 6)

	2018	2017
Årets resultat efter skat (1.000 kr.)	3.064	-18.958
Værdi pr. andel ved årets udgang i kr.	1.771,00	1.760,00
Forrentning af andele	0,63%	-6,07%

0,5% fra marts 2019 og yderligere 0,5% fra september 2019.

Der er alene i CRD/CRR regelsættet tale om en ganske betydelig mængde ny kapital, som pengeinstitutterne har skullet opbygge via indtjening eller kapitaltegning siden 2015. Særligt de mindre pengeinstitutter må skaffe det meste af den ekstra kapital i form af ”rigtige penge”, modsat de største banker, der delvist har løst udfordringen ved at justere på deres interne ratingmodeller, som CRD/CRR ikke har gjort op med. Det ser dog ud til, at det seneste oplæg til justering af Baselkravene i hvert fald delvist tager et sådant opgør, hvilket alt andet lige vil betyde mere lige konkurrencevilkår mellem store og små pengeinstitutter. Disse nye regler skal dog først vedtages i EU, og der forestår formodentlig en større kamp med de store bankers lobbyister, inden de kan træde i kraft fra midten og henimod slutningen af næste årti.

Til gengæld har et andet kapitalkrav nu materialiseret sig, nemlig det såkaldte NEP-tillæg, som er en del af EU’s såkaldte restrukturerings- og afviklingsdirektiv for kreditinstitutter. NEP står for ”nedskrivningsegne passiver” og bag denne kryptiske betegnelse ligger et krav om, at pengeinstitutterne skal opbygge en kapitalbuffer, der kan bruges i en situation, hvor pengeinstituttet skal afvikles eller fusioneres med et andet pengeinstitut. Hensigten med kravet er

at undgå, at såvel staten som almindelige kreditorer (dvs. først og fremmest indskydere) lider tab i en sådan situation.

Merkurs NEP-tillæg er af Finanstilsynet fastsat til 5,7% af de risikovægtede eksponeringer, hvilket betyder et samlet NEP-tillæg på 119 mio. kr. Dette krav indføres over fem år fra 2019-2023. *Se figur 7 herunder.*

Tabellen viser NEP-tillæggets indfasning på basis af risikovægtede eksponeringer pr. 31.12.2017. Vokser Merkur – og det forventer vi at gøre fra 2019 og frem - vil NEP-tillægget målt i kroner også vokse.

Der er tale om et dynamisk krav, da der beregnes et nyt NEP-tillæg hvert år.

NEP-tillægget kan dog ikke blive højere end 6% af de risikovægtede eksponeringer og ikke mindre end 3,5%, ligesom gennemsnittet for pengeinstitutter med en balance under 3 mia. EUR skal ligge fast på 4,7%.

NEP-tillægget kan dækkes med almindelig egenkapital, herunder andelskapital, samt andre kendte kapitalformer såsom ansvarlig lånekapital. Der er dog også mulighed for at dække NEP-tillægget med en ny, særlig type lånekapital til netop dette formål, kaldet Tier 3 kapital. Tier 3 forventes at blive en billigere kapitalform, men kan til gengæld ikke anvendes til at dække andre typer af kapitalkrav, f.eks. den ovenfor nævnte kapitalbevaringsbuffer

og konjunkturbuffer. Benytter man Tier 3 lånekapital til at dække NEP-tillægget, skal der tilrettelægges en hensigtsmæssig forfaldsstruktur, så ikke alle lån skal fornyes samtidig, ligesom pengeinstituttet kan arbejde på gradvist at få så meget egenkapital, så Tier 3 lånekapitalen kan nedbringes.

Merkur har lagt en kapitalplan frem til 2025, som muliggør, at vi opfylder de nye kapitalkrav og samtidig kan have en moderat vækst i perioden. Vi forventer, at vi de kommende år kan forbedre vores basisindtjening betydeligt. Sammenholdt med at nedskrivningerne forventes fastholdt i et leje på 0,6-0,8%, vil vi på den baggrund kunne generere årlige overskud, som i væsentlig grad kan bidrage til at styrke kapitalgrundlaget.

Når alle kapitalkrav er fuldt indfaset i 2023, forventes Merkurs kapitalkrav maksimalt at udgøre 22%, mod en aktuell kapitalprocent på 18,0%. Kapitalplanen har udover opfyldelse af lovens krav også til hensigt at sikre en rimelig overdækning på ca. 5% udover lovens krav.

Risikorapport

Som en del af Basel-reglerne skal alle pengeinstitutter gennemføre en såkaldt ”Søjle III-rapportering”, med supplerende risikooplysninger. Denne rapportering, kaldet risikorapport, findes på www.merkur.dk/aarsrapporter

Indfasning af NEP-tillæg (fig. 7)

Indfasning	NEP-tillæg i % risikovægtede eksponeringer	NEP-tillæg i mio. kr.
01.01.2019	0,6%	12,5
01.01.2020	1,3%	25,0
01.01.2021	1,2%	25,0
01.01.2022	1,3%	25,0
01.01.2023	1,3%	31,5
I alt	5,7%	119,0

Tilsynsdiamant

Finanstilsynet har i lyset af finanskrisen indført en række pejlemærker, som kan give en indikation af, om et pengeinstitut er på vej ud i for store risici.

De 5 pejlemærker stilles op i en 5-kant, deraf betegnelsen ”diamant”, og er følgende:

1. Store eksponeringer: Summen af de 20 største kundeengagementer bør ikke overstige 175% af pengeinstituttets egentlige kernekapital. Dette pejlemærke er ændret i forhold til 31.12.2017, hvor det kun omfattede engagementer større end 10% af kapitalgrundlaget. Sammenlignings-tal er tilpasset.

2. Funding ratio: Udlån målt i forhold til arbejdende kapital (indlån + egenkapital + efterstillede kapitalindskud) bør være højst 1:1.

3. Likviditetsrisici: Pengeinstituttet angiver evnen til at klare tre måneders likviditetsstress. Det vil sige, at man stiller pengeinstituttets likvide aktiver af høj kvalitet i forhold til forventede udgående pengestrømme fratrukket forventede indgående pengestrømme. Loven foreskriver, at pejlemærket skal være højere end 100%. Dette pejlemærke er ændret med virkning fra 30.06.2018. Det tidligere pejlemærke målte den faktisk tilstedeværende likviditet. Sammenligningstal er tilpasset.

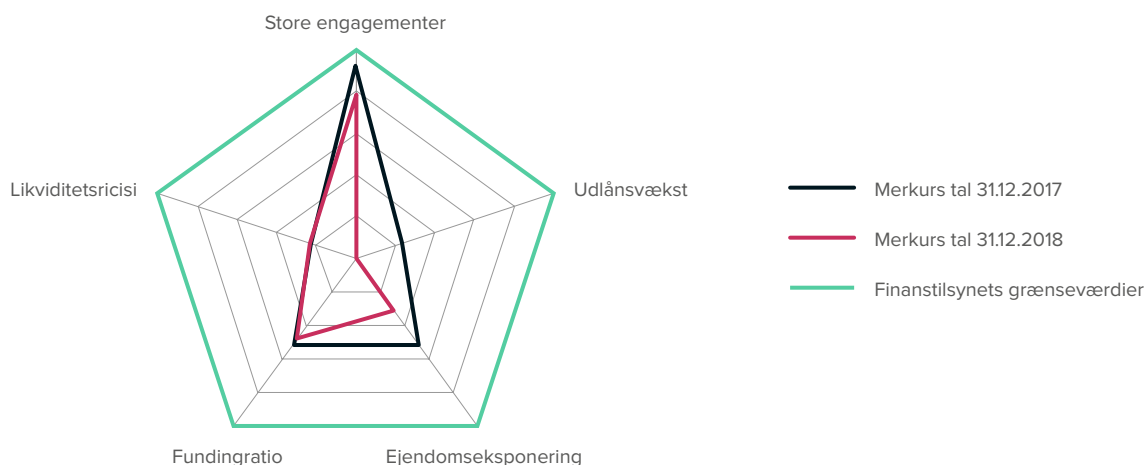
4. Ejendomseksponering: Pengeinstituttet bør højst have en eksponering mod ejendomssektoren på 25% af udlåns- og garantimassen. Det understreges, at ejendomssektoren naturligvis består af meget andet end de spekulanter, der fik megen opmærksomhed under finanskrisen.

5. Udlånsvækst: Den årlige udlånsvækst bør ikke overstige 20% efter nedskrivninger.

Det skal understreges, at overskridelse af målepunkterne ikke i sig selv indebærer en overtrædelse af lovgivningen (med undtagelse af pejlemærket om likviditetsrisici) – en overskridelse vil blot føre til forskellige grader af øget opmærksomhed og reaktioner fra Finanstilsynets side. Merkurs ledelse har som del af den generelle risikostyring tillagt buffer for de enkelte pejlemærkers grænser, således at opmærksomheden kan rettes på området internt, længe inden grænseværdierne nås.

Merkur opfylder ved udgangen af 2018 alle fem målepunkter. Særligt bemærkes, at Merkur bevidst har arbejdet på at nedbringe den samlede mængde af store engagementer, hvilket afspejles i et fald fra 162,0% til 137,5% af den egentlige kernekapital.

Tilsynsdiamanten (fig. 8)

Tilsynsdiamanten i tal (fig. 9)

i %	2018	2017	Grænseværdi
Sum af store engagementer	137,5	162,0	Max. 175%
Udlånsvækst	-4,1	4,6	Max. 20%
Ejendomseksponering	7,9	12,9	Max. 25%
Funding ratio (udlån i forhold til arbejdende kapital)	48,2	51,2	Max. 100%
Likviditetsoverdækning	427,8	448,0	Min. 100%

Solvensbehov

Solvensbehovet er pengeinstitutts egen vurdering af, hvor meget kapital man skal have.

Merkur følger på alle punkter Finanstilsynets vejledning til opgørelse af solvensbehovet. En udførlig beskrivelse af solvensbehovet og dets komponenter indgår i risikoreporteren ("Søjle III rapporteringen"), som kan findes på Merkurs hjemmeside www.merkur.dk/aarsrapporter

Ved udgangen af 2018 har andelskassen et solidt kapitalgrundlag, med en kapitalmæssig overdækning på 5 procentpoint inkl. kapitalbevaringsbufferen på 1,875 procentpoint. I de kommende 5 år skal der i Merkurs kapitalkrav indføres følgende kapitalmæssige buffere:

- 0,625 procentpoint, kapitalbevaringsbuffer indføres 01.01.2019, så denne udgør 2,50 procentpoint.
- 1,00 procentpoint varslet konjunkturbuffer i løbet af 2019, kan højst udgøre 2,50 procentpoint ved fuld indfasning.
- Op til 6,0 procentpoint NEP-tillæg, aktuelt udgør kravet 5,7 procentpoint.
- Hertil lægges andelskassens solvensbehov og egne krav til yderligere buffer.

Merkur forventer dermed, at kravene til andelskassens fremtidige kapitalprocent i 2023, inkl. eventuel optagelse af

Tier 3 kapital til dækning af NEP-tillæg, vil være i niveauet 22%, svarende til 4,0 procentpoint højere end den nuværende kapitalprocent på 18,0%.

Det er andelskassens forventning, på baggrund af det seneste års tilfredsstillende udvikling i indtjeningsgrundlaget, samt interessen fra kunder og samarbejdspartnere, at andelskassen i de kommende år vil være i stand til at øge kapitalgrundlaget tilstrækkeligt, primært gennem egen indtjening og andelssalg, men også ved optagelse af Tier 3 kapital til dækning af NEP-tillægget.

Udover solvensbehovet består det samlede kapitalkrav af den såkaldte kapitalbevaringsbuffer på 1,875% i 2018, som forhøjes til 2,5% i 2019, hvorved den er fuldt indfaset. Den gradvise indfasning med 0,625% årligt skal derfor tages i betragtning, når man sammenligner solvensoverdækningen med året før. En solvensoverdækning på 5% fin-

der vi tilfredsstillende, da det er den interne målsætning, vi har fastsat i kapitalplanen. Som sagt forhøjes bufferkravene i 2019, hvorfor vi forsat vil have fokus på at øge kapitalen de kommende år. *Se figur 10 herunder.*

Andelskapital og ansvarlig lånekapital

I løbet af de 19 år Merkurs andele har givet mulighed for afkast har de givet en samlet værdistigning på 77,1%, hvilket svarer til en gennemsnitlig værdistigning på 3,1% pr. år. I forhold til mange andre investeringer er det egentlig en ganske pæn forrentning, navnlig når man ser andelene som det, de er tænkt som: en langsigtet investering. Afkastet for 2018 endte med et beskedent plus på 0,6%, hvilket er under forventningen.

Gennem 2018 er andelskapitalen vokset med 13,5 mio. kr., eller 5,2% (2017: 18,8 mio. kr. eller 7,9%). Andelstegningen i 2018 nåede ikke helt op på ni-

5%

5% i solvensoverdækning

Årligt afkast på andele 0,6%

Udvikling i solvensbehov (fig. 10)

(%)	2018	30.06.2018	2017
Solvensbehov uden kapitalbevaringsbuffer	11,1	11,2	11,1
Solvensbehov inkl. kapitalbevaringsbuffer	13,0	13,0	13,0
Kapitalprocent (faktisk solvens)	18,0	15,6	16,3
Solvensoverdækning	5,0	2,5	3,3
Minimumskrav til kapitalprocent*	9,9	9,9	9,3

* Inkl. kapitalbevaringsbuffer 1,875% gældende for 2018. I 2019 vil kapitalbevaringsbufferen øges til 2,6%. Det Systemiske Risikoråd har indstillet og Erhvervsministeren besluttet, at den modcykliske buffer sættes i kraft fra marts 2019 med 0,5% og ydermere forøges til 1,0% fra september 2019.

veauet fra de foregående år, men vi forventer at være tilbage på et niveau på ca. 20 mio. kr. årligt fra 2019. Allerede fra årets begyndelse har vi set gode takter ift. andelstegningen, hvilket også er en naturlig følge af den store kundeeinteresse vi har set det seneste halve år. I årets to første måneder er der netto tegnet andele for 3,3 mio. kr.

Vi er meget glade for den tillid og opbakning, vi har fået fra alle nye og eksisterende andelshavere.

I 2018 har vi optaget et nyt ansvarligt lån på 7,5 mio. kr. og vi fik forlænget et eksisterende ansvarligt lån, således at Merkurs ansvarlige lånekapital i vid ud-

strækning er sikret fuld kapitalmæssig virkning frem mod 2021. Med en kapitalprocent på 18,0% ved udgangen af året følger vi den kapitalplan, vi har lagt for at imødekomme de stadigt stigende krav.

I alt har udenlandske samarbejdspartnere ved årsskiftet investeret ca. 56 mio. kr. i Merkur i form af andelskapital og ansvarlig lånekapital, hvilket svarer til en stigning på ca. 17% ift. 2017. Vi vil i denne forbindelse takke Banca Etica, GLS Gemeinschaftsbank og Triodosbank for godt samarbejde og udvist tillid omkring andelskassens kapital i 2018. Vi er naturligvis meget stolte over

at kunne tiltrække kapital også fra udlandet. Vi er i dialog med interesserede parter om yderligere tegning af kapital, men kan på tidspunktet for årsrapportens aflæggelse ikke anslå størrelsen af disse investeringer. *Se figur 11 og figur 12 herunder.*

Selskabsledelse og bestyrelses-evaluering

Finans Danmark, som Merkur ikke er medlem af, har udarbejdet en række anbefalinger omkring selskabsledelse, som organisationens medlemmer er forpligtede til at forholde sig til, enten i deres årsrapport eller ved offentlige

Årligt afkast Merkur Andele (fig. 11)

16 ud af 19 år har givet andelshaverne et positivt afkast. 33 ud af 36 år har andelskassen haft overskud.

Samlet hæftende kapital (fig. 12)

(1.000 kr.)	2018	2017	Udvikling i %
Andelskapital inkl. overkurs ved emission	270.739	257.275	5,2%
Reserver og opskrivningshenlæggelser	44.433	58.997	-24,7%
Efterstillede kapitalindskud	48.349	40.987	18,0%
Samlet hæftende kapital	363.521	357.259	1,8%
Kapitalprocent	18,0%	16,3%	

relse på anden måde. Finans Danmarks anbefalinger er tydeligvis opbygget med et aktiebaseret pengeinstitut i tanker og ud fra en shareholder value tilgang til problemstillingerne. Merkur er ikke forpligtet af denne aftale, da vi som sagt ikke er medlem af Finans Danmark. Merkur har valgt at udarbejde sit eget materiale om selskabsledelse, der er opbygget således, at det er muligt at foretage en sammenligning med de elementer, som også indgår i Finans Danmarks anbefalinger. Samtidig tager Merkurs materiale hensyn til, at vi er et andelsselskab og ikke ledes efter en shareholder value tankegang, men derimod tager højde for, at Merkur har en opgave i samfundet, og at alle involverede interessenter bør have gavn af Merkurs virksomhed. Merkurs rapport findes på www.merkur.dk sammen med årsrapporten.

Alle pengeinstitutters bestyrelser foretog i 2012 en selvevaluering af deres sammensætning og kompetencer og indsendte resultatet heraf til Finanstilsynet. Herefter skal pengeinstitutterne årligt foretage en selvevaluering, der dog ikke skal indsendes til tilsynet, men være et værktøj for bestyrelsen til løbende at vurdere, om den har de rette kompetencer. Vi har således i perioden 2013-2018 hvert år fulgt op med nye evalueringer.

Finanstilsynet har ikke haft anmærkninger til Merkurs bestyrelse, hverken dens sammensætning eller medlemmernes kompetencer.

Organisation og medarbejdere

Merkur gennemførte i efteråret 2017 en organisationsændring for at styrke andelskassen mere grundlæggende og på længere sigt. Vi kom i løbet af 2018 endeligt på plads med organisationsændringen, som har betydet, at vi har kunnet byde velkommen til en række nye kolleger på centrale poster. Vi har fået ny økonomichef, ny compliance- og hvidvask ansvarlig, ny risikoansvarlig og ny privatkundechef i Aarhus afdelingen. De nye ledere er i fuld gang med arbejdet og er ved at løfte deres respek-

tive områder, ligesom vi har vundet synergier med en mere effektiv organisering af andelskassens interne supportfunktioner samt IT- og udviklingsressourcerne. Sidst men ikke mindst har vi udvidet direktionen med kreditdirektør Alex Andersen, som tiltrådte i juni 2018. Alex Andersen kommer fra en stilling som kreditchef i et pengeinstitut, der er væsentligt større end Merkur, og har en meget stor erfaring og viden på det kreditmæssige område.

Organisationsændringen blev startskuddet til en gennemgribende forandringsproces, som Merkur stadig befinder sig midt i. Vi er i fuld gang med at gøre forretningen mere kundeorienteret, effektiv og digitaliseret. Forandringerne skal sikre, at vi er let tilgængelige og kan levere en kundeservice af høj kvalitet. Vi skal kunne betjene væsentligt flere kunder på en omkostningseffektiv måde. Det er bl.a. en konsekvens af, at indtægterne fra andelskassens store likvide beholdning er svundet ind til ingenting og afløst af en stor omkostning til negativ rente.

Merkur har medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer, valgt første gang i 2007 og senest i 2015. Det er et væsentligt tilskud til bestyrelsesarbejdet. Den nuværende valgperiode udløber i 2019. Se i øvrigt kapitlet *Merkur og vores medarbejdere*, for yderligere oplysninger omkring medarbejdersammensætning og trivsel. *Se figur 13 side 19.*

IT

IT-udviklingen er præget af stort pres fra lovgivningen, f.eks. hvidvask, ny persondataforordning fra maj 2018 og nye krav om adgang for eksterne parter til kundernes betalingsoplysninger, således at man kan bygge tjenester "ovenpå" pengeinstitutternes ydelser – noget som store spillere som Apple, Google og Facebook helt sikkert vil benytte sig af, og som i et eller andet omfang vil udfordre pengeinstitutterne.

Der er også store forventninger fra kundernes side om selvbetjeningsløsninger og i det hele taget løsninger, der gør bankerne i stand til at give kun-

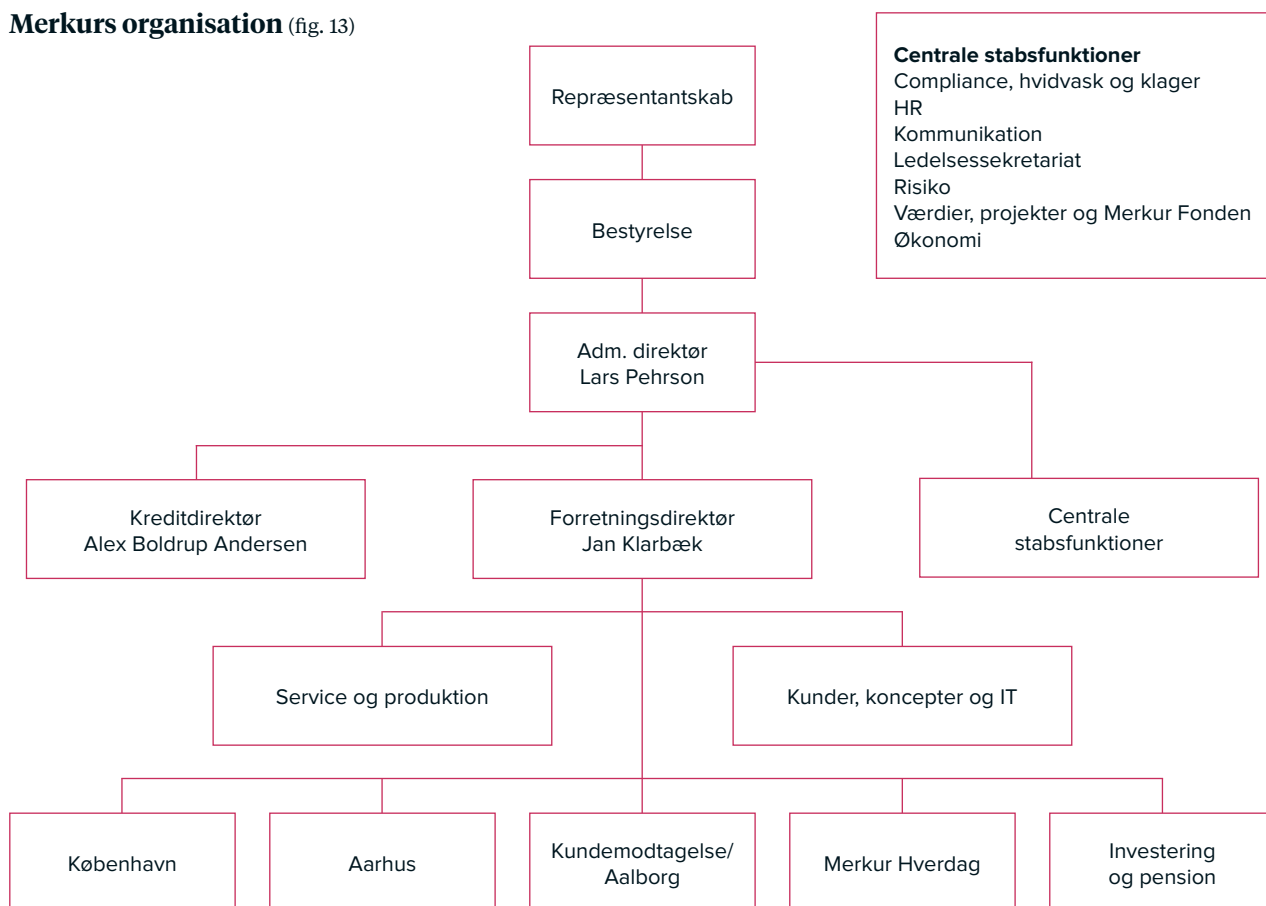
derne svar på deres forespørgsler meget hurtigt, også uden for normal kontortid. Bankerne selv har et stort behov for omkostningsreduktioner, bl.a. som kompensation for de negative renter – en problemstilling der er meget nærværende for Merkur med vores meget store likvide beholdning.

Alt dette får i første omgang IT-omkostningerne til at stige, da ikke mindst nogle af de lovgivningsdrevne udviklingsprojekter er ekstremt dyre, uden at de nødvendigvis tilfører ret meget forretningsmæssig værdi.

Effektivisering og digitalisering af processer og arbejdsgange kan omvendt føre til omkostningsreduktioner på sigt, men reduktionerne har en tendens til at komme med forsinkelse. Man skal dog ikke tage fejl af retningen – der vil formentlig være en slags "ketchup-effekt" efter få år, når der arbejdes så intenst på effektivisering, som tilfældet er.

Danmark er et af de lande, der er langt fremme i den digitale udvikling i banksektoren. Vi er på den ene side opmærksomme på, at et pengeinstitut som Merkur kan have en speciel plads i de muligheder, der opstår, bl.a. i forhold til den personlige kontakt (herunder også digitale kundemøder), som mange forventer, og i forhold til at udvikle muligheder, som ikke findes andre steder. På den anden side er det også et vigtigt konkurrenceparameter, at vi er med i forreste række, når det gælder de generelle digitale muligheder i banksektoren.

Indkaldelse og tilmelding til Merkurs generalforsamling blev i 2017 digitaliseret for at gøre tilmeldingen nemmere for vores andelshavere og for at spare på både papir og porto. I 2018 tog vi de første spadestik til en ny hjemmeside for at gøre det endnu mere attraktivt at vælge Merkur som finansiel samarbejdspartner. Vi har foretaget en dybdegående analyse af både kunders og potentielle kunders behov for informationer og digitale muligheder. Vi tager afsæt i disse indsigter i udviklingen af den nye hjemmeside, som vi forventer at kunne løfte sløret for medio 2019. ■

Merkurs organisation (fig. 13)

Strategier og forventninger

Merkurs bestyrelse har vedtaget en strategi til og med 2020, som i bund og grund handler om sund vækst, baseret på et øget og mere proaktivt kundefokus og med det formål at styrke både forretningen Merkur og kundetilfredsheden. En solid og sund forretning er sammen med vores unikke værdier grundlaget for, at Merkur fortsat kan være den særlige og skarpe profil blandt de danske pengeinstitutter.

Vi oplever, at de danske bankkunder i stigende grad efterspørger en væsentligt mere værdibaseret tilgang til bankdrift. Dette understøttes af en undersøgelse foretaget blandt danske bankkunder af Mybanker i begyndelsen af 2019, som viser, at 50% af de adspurgte i dag svarer, at 'bankens image, omdømme og etik' har betydning for deres valg af bank. Samme tendens ser vi inden for bæredygtige pensions- og investeringsmuligheder. Flere banker tilbyder nu

“

For hver anden danske bankkunde spiller bankens etik en rolle

grønne produkter, men Merkur har stadig det mest komplette udbud af impact investeringer og etisk screenede aktier til private investorer i Danmark. Disse tendenser viser et stort potentiale for Merkur de kommende år.

Merkur oplever en stor tilstrømning af nye og gode kunder, ligesom vores bestående kunder, specielt erhvervs-kunderne, har oplevet en sund vækst inden for de brancher, de opererer i, jf. *Merkur og vores kunder*. En kundetilfredshedsundersøgelse blandt private kunder foretaget i sensommeren 2018 viser, at vi nyder stor tillid blandt disse kunder, og fortsat ses som noget særligt og som et pengeinstitut, der adskiller sig positivt i forhold til mere konventionelle pengeinstitutter. Samtidig efterspørger kunderne mere opsøgende kontakt fra andelskassen, og det vil vi med den nye strategi gøre noget ved.

Vi vil arbejde for at knytte vores kunder tættere til Merkur og for, at vores kunder har flest mulige af deres bankforretninger hos os. Samtidig ønsker vi at tydeliggøre sammenhængen mellem kundernes engagement i Merkur og de muligheder, kunderne har for at påvirke samfundet i deres egenskab af bankkunder og gennem de valg, de træffer.

Vi har et fællesskab med vores kunder omkring værdier, men også omkring Merkur i sig selv. Det er primært andelskassens kunder, der er ejere, og vi har en ambition om at understøtte værdi-

fællesskabet ved, at hver tredje kunde også er andelshaver.

Som et led i Merkurs strategi har bestyrelsen opdateret andelskassens kapitalplan, således at vi følger indfasningen af nye kapitalkrav frem mod 2023 med en løbende styrkelse af vores kapitalgrundlag. Dette vil ske både med andelskapital, indtjening og brug af andre kapitaltyper, som f.eks. ansvarlig lånekapital.

Merkur skal være bæredygtig – også økonomisk. Det er vores vigtigste prioritet, givet de vanskelige markedsforhold (særligt negativ rente), vi arbejder under. Vi skal selv stå på et stabilt grundlag for at sikre, at vi også i fremtiden kan bidrage til at påvirke samfundet i en bæredygtig og ansvarlig retning. Et solidt økonomisk fundament gør det også muligt, at Merkur kan udvikle løsninger, der passer til fremtidens behov. Vi vil fortsat være blandt dem, der kan

“

Ambition: 1/3 af Merkurs kunder bliver andelshavere

give lån til nye teknologier og nye ideer, så længe de er i overensstemmelse med vores værdier.

I udførelsen af vores opgaver bygger Merkur på dygtige og engagerede medarbejdere. Det er Merkurs medarbejdere, der møder kunderne og træffer beslutninger i hverdagen. I den sammenhæng skal vi anvende nye teknologiske muligheder optimalt, så kunderådgi- verne i højere grad får tid til den egentlige rådgivning, mens supportfunktioner og teknologi skal tage sig af produktion af dokumenter osv.

Fokus i 2019

Overordnet har Merkur fire fokusområder i 2019. Vi ønsker at hæve kundetilfredsheden, styrke indtjeningen og kapitalgrundlaget samt fortsætte vores fokus på kredit- og datakvalitet – bl.a. for at kunne modvirke hvidvask.

Selvom Merkurs kunder generelt er meget loyale, og kundetilfredsheden ligger på linje med andre sammenlignelige pengeinstitutter, så er det et område, vi har meget stor opmærksomhed på, og hvor vi kan forbedre os. Vi vil i endnu højere grad end tidligere have fokus på at opbygge nære relationer og levere god og relevant service til vores kunder. Dette skal i sidste ende munde ud i et øget forretningsomfang med vores kunder, f.eks. på områder som realkreditlån, pension og forsikringer.

Det er vigtigt at styrke Merkurs indtjening og kapitalgrundlag. Dette er nødvendigt for på den ene side at opfylde

ydre krav og for på den anden side, at Merkur kan udfylde sit potentiale og låne endnu flere penge ud til samfundsgavnligt formål. Vi oplever et bankmarked, der er præget af en tiltagende konkurrence, der påvirker priserne og mulighederne for at styrke indtjeningen.

En række af Merkurs priser kan ikke dække de omkostninger, der er forbundet med de serviceydelser, vi leverer til kunderne. Derfor gennemfører vi en række prisjusteringer i 1. kvartal 2019.

Forøget udlån er afgørende for en forbedret basisindtjening på længere sigt. Da vi for en periode må prioritere kapitaldækningen, anser vi en moderat vækst på 3-5%, der netop er tilpasset vores kapitalgrundlag, som tilfredsstillende og opnåelig. Herudover vil vi have fokus på rådgivning om andre produkter, bl.a. investerings- og pensionsmuligheder, hvor vi som beskrevet oplever et stærkt stigende fokus på at placering af formuerne sker på en etisk og bæredygtig måde. Her har Merkur mulighed for en større vækst, der ikke begrænses af kapitalkrav.

Vi har fortsat en god tilgang af andels-havere. Et vigtigt fokus i 2019 bliver derfor at fortsætte med at øge andelskapitalen. Det er vores hjerteblod og hele forudsætningen for andelskassens virke.

Vi lever i en mere og mere datadrevet verden. Forudsætningen for en god kundeservice, herunder kreditbehandlingen, er at vi har en lang række grundlæggende data om vores kunder og de-

res økonomi, og at den er registreret på en systematisk og ensartet måde. Det handler ikke kun om persondatalovgivning og bekæmpelse af hvidvask, men betyder f.eks. også muligheder for en langt hurtigere kreditbehandling og dermed en bedre kundeservice.

Forventet udvikling 2019

Der forventes et resultat for 2019 på mellem 10-18 mio. kr. efter skat. Skønnet er forbundet med en vis usikkerhed relateret til følgende forhold:

- Den generelle renteutvikling
- Udlånsudviklingen og udgiften til tab og nedskrivninger er vanskelig at estimere. Sidstnævnte er dog inde i en sikrere trend, men uventede enkelt-sager kan ikke udelukkes. I 2019 forventer vi nedskrivninger i samme niveau som i 2018 på 0,6-0,8%.

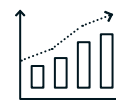
Andelskassens kapitalgrundlag forventes yderligere styrket i 2019, således at kapitalprocenten og den solvensmæssige overdækning kan stige som forudsat i kapitalplanen, jf. *Økonomi og organisation*. Vi forventer en kapitalprocent ved udgangen af 2019 inden for intervallet 19-20%, en stigning fra 18% ved årets begyndelse. Den nye kapital udover indtjeningen forventes hovedsageligt at komme fra andelskassens kunder i form af andelskapital. Derudover forventer vi en tilgang af ansvarlig lånekapital fra samarbejdspartnere og investorer. ■

Fokusområder 2019

- Kundetilfredshed
- Styrket indtjening
- Styrket kapitalgrundlag
- Kvalitet – kredit, data og bekæmpelse af hvidvask

**Forventet resultat
2019: 10-18 mio. kr.**

**Forventet kapital-
procent 2019: 19-20%**

Merkur og vores kunder

Udlån

Merkurs vigtigste aktivitet er udlånsvirksomheden; På basis af kundernes indlån yder vi lån til realøkonomiske aktiviteter, som har behov for lånefinansiering. Størsteparten af vores udlån ydes til aktiviteter, som vi vurderer stemmer overens med Merkurs samfundsideal. Vi ønsker, at vores kunder samler deres bankforretninger hos Merkur, hvilket betyder, at vi også yder lån som udspringer af vores private kunders almindelige behov, eksempelvis boliglån. Udover at vi også giver vores private kunder mulighed for at låne penge til bæredygtige tiltag af forskellig

art, er den private låntagning af stor betydning for vores forretning. Den bidrager til vores volumen, indtjening og risikospredning, hvilket alt sammen giver os større robusthed og dermed mulighed for at yde flere lån baseret på vores samfundsideal. Det samme gælder vores formidling af realkreditlån.

I tabellerne nedenfor viser vi Merkurs samlede indsats i forhold til finansiering af kundernes virksomheder og aktiviteter. Vi opgør derfor summen af aktuelt udbetalte lån og kreditter, uudnyttede kreditter og endelig garantier. I tabellen nedenfor er alle tre elementer samlet i kolonnerne "tilsagt", mens "Be-

løb" er de faktisk udbetalte lån og stillede garantier. I balancen i regnskabet kan den uudnyttede del ikke ses, men kun det aktuelt udbetalte udlån og garantierne.

I 2018 er den samlede finansiering af kunderne faldet med 0,9%. Dette skyldes en bevidst strategi om at prioritere den forøgede andelskapital til dækning af de kapitalkrav, som alle banker skal indfase frem mod 2023. Merkur har derfor ikke udnyttet sit fulde vækstpotentiale i 2018. Det faktisk udbetalte udlån og de stillede garantier er faldet med 2,1% (51,4 mio. kr.) i årets løb, og uudnyttede kreditter er steget med 7,4% (27,2 mio. kr.).

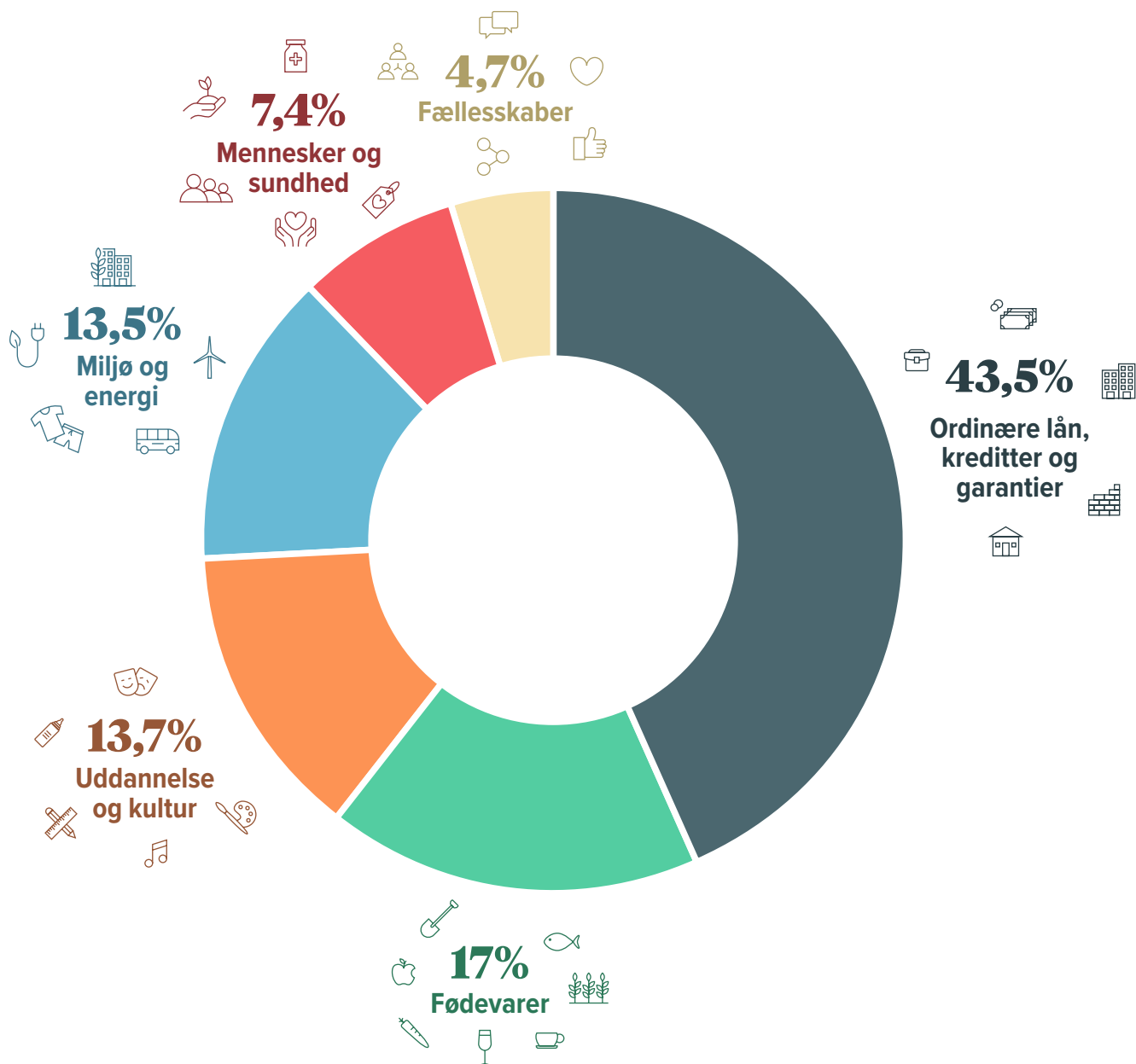
Udlån og garantier (fig. 14)

	Antal	%	Beløb 2018 (Kr. 1.000)	%	Tilsagt 2018 (Kr. 1.000)	%	Tilsagt 2017 (Kr. 1.000)	Udvikling ifht. 2017
Uddannelse og Kultur	610	4,8%	319.855	13,3%	384.127	13,7%	441.952	-13,1%
Mennesker og Sundhed	414	3,2%	168.771	7,0%	208.340	7,4%	221.417	-5,9%
Fødevarer	483	3,8%	387.658	16,1%	476.480	17,0%	471.869	1,0%
Miljø og Energi	3.694	28,9%	347.103	14,4%	378.687	13,5%	385.307	-1,7%
Fællesskaber	189	1,5%	120.399	5,0%	132.564	4,7%	191.311	-30,7%
Ordinære lån, kreditter og garantier	7.382	57,8%	1.060.204	44,1%	1.218.980	43,5%	1.111.491	9,7%
I alt	12.772	100,0%	2.403.990	100,0%	2.799.178	100,0%	2.823.347	-0,9%

Fordelingen af udlån og garantier efter formål pr. 31.12.2018. Tilsagt indeholder bevilgede, men ikke udnyttede trækningsrettigheder på kassekreditter. Tallene er statistiske data. I de statistiske tal er der ikke taget hensyn til amortiseret kostpris og nedskrivninger på engagementerne, hvorfor totaler i mindre grad afviger fra årsregnskabets oplysninger om udlån og garantier.

Tilsagte udlån og garantier (fig. 15)

Lån og garantier, der er screenede iht. Merkurs samfundsidealer, udgør i alt 56,6%

I figuren ovenfor viser vi fordelingen af vores udlån og garantier i seks temaer, som synliggør vores samfundsmæssige prioriteringer og indsats. Fem af de seks overordnede kategorier er direkte knyttet til andelskassens samfundsidealer, som er beskrevet på side 2. Den sjette kategori rummer de ordinære lån, kre-

ditter og garantier, først og fremmest boligfinansiering.

Som noget nyt kan du på de kommende sider også se, hvilke af FNs 17 verdensmål, de enkelte udlånsområder bidrager til. Du kan læse mere om Merkurs arbejde med verdensmålene i kapitlet *Merkur og samfundet*.

Vi har i 2018 set et skifte i sammensætningen af kundeporteføljen fra de formålsbestemte områder til ordinære lån, kreditter og garantier. Dette er efter vores overbevisning kun en midlertidig forskydning, som kan henføres til den generelt sunde økonomiske tilstand i vores erhvervsportefølje.

Uddannelse og Kultur

Kategorien indeholder:

Udlån til uddannelsesinstitutioner for børn og voksne samt *private studielån* til finansiering af individuelle uddannelsesforløb. Uddannelse opfattes i bred forstand med vægt på dannelse, hvorfor vi også inkluderer eksempelvis lån til børnehaver, vuggestuer og folkehøjskoler.

Finansiering af kultur. Det vægtes, at der er tale om finansiering, der giver mennesker mulighed for at udfolde deres kreative evner, eller stimuleres af andre menneskers kreativitet. Vi tror på, at mennesker udvikler sig gennem fri udfoldelse og kreativ stimulation.

Derfor ser vi en forbindelse mellem uddannelse og kultur.

I vores vurdering af projekter lægger vi vægt på, at dannelsen sker med respekt for individets frihed, da det for os er afgørende, at det enkelte menneske får de bedste betingelser for at udvikle sine evner. Det er fundamentet for samfundets fortsatte udvikling.

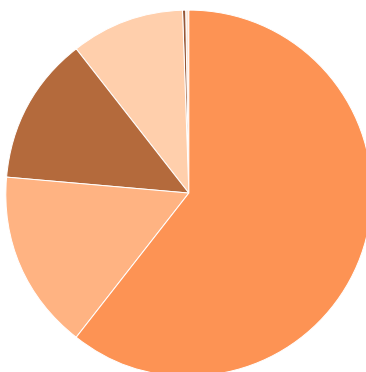
De nævnte udlånsområder relaterer sig således primært til Merkurs samfundsideal om en kultur-, forsknings-, sundheds- og undervisningssektor med størst mulig frihed med hensyn til indholdet af ydelserne, og som er frigjort fra erhvervsmæssige og politiske særin-

teresser. Det er afgørende for, at det enkelte individ kan opnå de bedste betingelser for at udvikle sine evner. Det gælder uanset om de enkelte institutioner drives i offentligt regi eller som selvstændige, selvejende institutioner.

I 2018 er der generelt sket et fald i udlån og garantier til dette område på 13% svarende til knap 58 mio. kr. Dette skyldes en blanding af tilbagebetaling af lån som følge af god likviditet hos mange af kunderne, men også blot en reduktion af de uudnyttede kreditter, kunderne har haft.

Tilsagt 2018 (Kr. 1.000)

 Skoler: 233.214
 Børnehaver og vuggestuer: 60.649
 Kultur: 49.893
 Voksenuddannelse: 38.308
 Studielån: 1.602
 Andet: 461

Kundeeksempel: Vidar skolen

- ligger nord for København i Gentofte og tager udgangspunkt i Rudolf Steiners tanker om pædagogik og læring. Skolen har klassetrin fra børnehaveklasse til 12. klasse, hvor eleverne går i grundskole fra 1.-8. klasse, mens 9.-12. klasse hører ind under ungdomsuddannelsen, der også er anerkendt som en HF-uddannelse. På Vidar Skolen er der ingen eksaminer. I stedet bliver eleverne mødt af udfordringer, der passer til deres alder. Det sociale fællesskab bliver vægtet højt, og skolen ønsker, at børnene vokser op med oplevelsen af, at de lever i en god verden. I 2018 har Merkur Andelskasse finansieret en større ombygning af Vidar Skolen, hvor stort set alle udendørsarealer og områder på skolen bliver renoveret. Byggeriet forventes afsluttet i august 2019.

Uddannelse og Kultur

	Antal	Tilsagt 2018 (kr. 1.000)	Tilsagt 2017 (kr. 1.000)	Udvikling i %
Skoler	190	233.214	277.545	-16,0%
Børnehaver og vuggestuer	148	60.649	63.497	-4,5%
Voksenuddannelse	41	38.308	42.663	-10,2%
Studielån	27	1.602	2.076	-22,8%
Kultur	200	49.893	56.171	-11,2%
Andet	4	461	-	-

Mennesker og Sundhed

Kategorien indeholder:

Udlån til sociale tilbud til borgere med særlige behov, eksempelvis opholdssteder og væresteder, der tilbyder rammerne for en værdig behandling af svage grupper i samfundet, som midlertidigt eller permanent har behov for særlige hensyn.

Udlån til socialøkonomiske virksomheder, der arbejder ud fra en almennyttig mission, eksempelvis ved at give borgere med særlige behov mulighed for at arbejde og dermed at bidrage til samfundet ud fra deres egne præmisser.

Udlån til Fair Trade. I al udveksling af varer og tjenesteydelser bør det tilstræbes, at alle involverede parter – det være sig producenter, forarbejdning, idéudvikling, mellemhandlere og konsumenter osv. - bliver honoreret på et rimeligt niveau i forhold til indsats, risiko og omkostninger. Sådan er virkeligheden ikke altid. Derfor finansierer vi initiativer, der søger at sikre de svage parter i handlen, særligt producenter i udviklingslande.

De nævnte udlånsområder relaterer sig primært til Merkurs samfundsideal om en demokratisk retsstat, hvor ligestilling blandt borgerne er det bærende princip, og som definerer rammerne for erhvervslivet og individets ret til frihed. Retsstaten må bl.a. sørge for ordentlige medarbejderforhold og værdige forhold for samfundets svage borgere, således at alle har mulighed for at bidrage til helheden ud fra egne præmisser. Ligestillede aftaleforhold kan også skabes på initiativ af parter fra erhvervslivet og civilsamfundet uden at det nødvendigvis er pålagt af lovgivning. Det er socialøkonomiske virksomheder og Fair Trade eksempler på. I disse tilfælde er Merkurs samfundsideal om erhvervslivets behovsdækning naturligvis også relevant.

Udlån til sundhed og selvudvikling som omfatter seriøse alternative behandlere og rådgivning omkring sundhed, ernæring, psykologi m.m.

Udlån til plejetilbud som omfatter private plejehjem, ældreboliger og

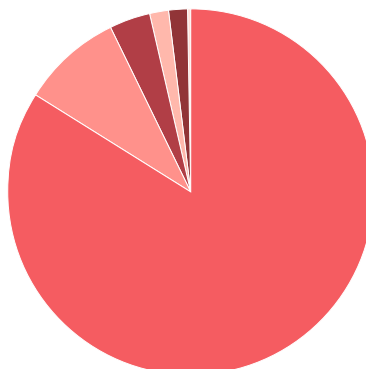
hospices, er udlånsområder, hvor vi ser et fremtidigt potentiale. Vi ønsker at understøtte mangfoldigheden i sundheds- og plejesektoren, fordi vi tror på, at det hører med til det enkelte individs frihed at afgøre, hvilken behandling han eller hun vil underlægge sig.

De to sidstnævnte udlånsområder relaterer sig således primært til Merkurs samfundsideal om en kultur-, forsknings-, sundheds- og undervisningssektor med størst mulig frihed med hensyn til indholdet af ydelserne, og som er frigjort fra erhvervsmæssige og politiske særinteresser. Men også ejerforhold omkring f.eks. plejetilbud spiller en vigtig rolle, da vi grundlæggende mener, at disse bør være selvejende institutioner og ikke private virksomheder.

For den største kategori Sociale Tilbud er der tale om et fald på 6,9% eller 13 mio. kr. i forhold til året før. Udlån til socialøkonomiske virksomheder er steget med 49,9% eller knap 3 mio. kr.

Tilsagt 2018 (Kr. 1.000)

Sociale tilbud:	175.321
Sundhed og selvudvikling:	18.121
Socialøkonomiske virksomheder:	7.842
Fair Trade:	3.319
Andet:	3.236
Pleje tilbud:	501

Kundeeksempel: **Allergica**

- er en medicinalvirksomhed, som siden 1984 har produceret og solgt homøopatiske og antroposofiske lægemidler i Danmark og Sverige. De homøopatiske lægemidler er et naturligt alternativ til den almene medicin, og de fremstilles efter anvisninger fra Rudolf Steiner. De råvarer, Allergica anvender i lægemidlerne, er så vidt muligt dansk producerede og kommer delvist fra biodynamiske samarbejdspartnere. Virksomheden er almennyttig, og derfor går det økonomiske overskud til udvikling og støtte til andre antroposofiske og homøopatiske initiativer.

Mennesker og Sundhed

	Antal	Tilsagt 2018 (kr. 1.000)	Tilsagt 2017 (kr. 1.000)	Udvikling i %
Sociale tilbud	269	175.321	188.346	-6,9%
Pleje tilbud	3	501	588	-14,8%
Sundhed og selvudvikling	102	18.121	23.564	-23,1%
Socialøkonomiske virksomheder	28	7.842	5.231	49,9%
Fair Trade	8	3.319	3.688	-10,0%
Andet	4	3.236	-	-

Fødevarer

Kategorien indeholder:

Økologisk og biodynamisk landbrug. Økologisk og biodynamisk landbrug tager hensyn til miljøet og sikrer en høj kvalitet både i forhold til ernæring og gastronomi. Danmark er et gammelt landbrugsland, men også et land med en unik grundvandsressource. Fremtiden for dansk landbrug ligger ikke i at forsøge at konkurrere med udlandet på masseproduktion, men i at bibeholde fokus på produktion af kvalitetsfødevarer. I den forbindelse er det også vigtigt at holde GMO ude af dansk landbrug.

Bæredygtigt fiskeri. Højteknologiske fiskemetoder kan være særdeles skadelige for havmiljøet. Bundstrukturer ødelægges med store trawl og store bifangster af for små fisk eller uønskede arter er ofte konsekvensen. Merkur søger at

fremme skånsomt fiskeri, der også sikrer en høj spisekvalitet og bidrager til bevarelse af lokal fiskerikultur, samt understøtter arbejdspladser og vækst i mindre bysamfund.

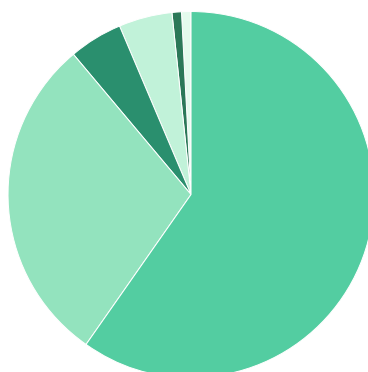
Forarbejdning og handel med bæredygtige fødevarer. Økologiske restauranter og caféer. Merkur ønsker at understøtte en bæredygtig fødevareresektor, som producerer produkter, der er sunde for mennesker og ikke belaster natur og miljø unødigt.

Udlånsområderne i denne kategori relaterer sig således primært til Merkurs samfundsideal om et erhvervsliv, hvis produkter og ydelser afspejler samfundets og forbrugernes reelle behov, og som respekterer mennesker og miljø. Herved tages der vare på de fysiske ressourcer, så de også står til rådighed for fremtidige generationer.

Udlån, kreditter og garantier til økologisk og biodynamisk landbrug er i 2018 steget med 3% eller 8 mio. kr. Den positive udvikling for dansk økologisk landbrug er fortsat i 2018. I Merkur er vi derfor glade for, at vi kan bidrage med finansiering til omlægning til økologi eller til udvidelse af den økologiske produktion. Økologisk eller biodynamisk landbrug repræsenterer i modsætning til industriel landbrugsproduktion en bæredygtig forretningsmodel, hvor priserne er gode, og bedrifterne derfor gennemgående drives med gode resultater. Dog har tørken i sommeren 2018 også påvirket økologisk landbrug. Merkurs kunder er gennemgående kun påvirket i mindre grad.

Tilsagt 2018 (Kr. 1.000)

- Økologisk landbrug: **285.053**
- Forarbejdning og Handel: **139.143**
- Biodynamisk landbrug: **22.839**
- Bæredygtigt fiskeri: **21.832**
- Andet: **4.410**
- Restauranter og Caféer: **3.203**

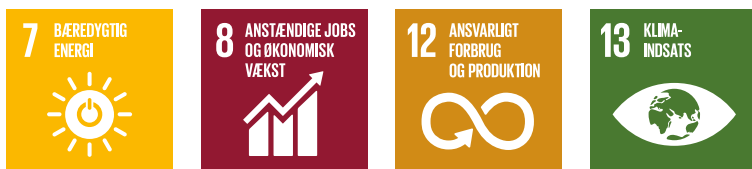
Kundeeksempel: Restaurant Hærværk

- er en guldmærket, økologisk restaurant i Aarhus, som har fokus på bæredygtige, lokale og sæsonbaserede råvarer. Her hænger kødet til tømning i køleren, og menuen varierer fra dag til dag og bliver dikteret af, hvad der er godt lige nu og her. For Hærværk er det vigtigt, at råvarerne bliver produceret med respekt for og i trit med naturen. Rune Lund Sørensen, der ejer Restaurant Hærværk, vælger med omhu sine leverandører, så han kan være med til at sikre det bedste produkt til gæsterne. Det gælder alt fra æblebøbler, til øl og grøntsager, der bliver produceret lokalt. Hærværk er desuden blevet tildelt en såkaldt BiB Gourmand i Michelin Guiden. Udmærkelsen gives til restauranter, der serverer veltillavet mad til rimelige priser.

Fødevarer

	Antal	Tilsagt 2018 (kr. 1.000)	Tilsagt 2017 (kr. 1.000)	Udvikling i %
Biodynamisk landbrug	26	22.839	23.757	-3,9%
Økologisk landbrug	300	285.053	276.042	3,3%
Bæredygtig fiskeri	10	21.832	23.133	-5,6%
Forarbejdning og Handel	114	139.143	140.675	-1,1%
Restauranter og Caféer	21	3.203	3.667	-12,7%
Andet	12	4.410	4.595	-4,0%

Miljø og Energi

Kategorien indeholder:

- Bæredygtige bygninger*
- Miljøvenlig transport*
- Vedvarende energiproduktion*
- Bæredygtige tekstiler*
- Andre miljøvenlige produktionsvirksomheder*
- Handel med bæredygtige produkter*

Alle de produkter, vi omgiver os med og den energi, vi forbruger, bør så vidt muligt undgå negative påvirkninger på det omgivende miljø, herunder også klimaet. Samtidig skal produkterne være sunde for os som mennesker – f.eks. det tøj, vi går i, eller de huse, vi bor i. Udlånsområdet i denne kategori relaterer sig således primært til Merkurs samfundsideal om et erhvervsliv, hvis produkter og ydelser afspejler samfundets og forbrugernes reelle behov, og som respekterer mennesker og miljø. Herved tages der vare på de fysiske ressourcer, så de også står til rådighed for fremtidige generationer.

Solenergi bliver stadig billigere og repræsenterer også et stort potentiale i et land som Danmark, der ikke umiddelbart forbindes med solskin. Strøm fra sol kan mange steder i verden i dag produceres uden subsidier. Der savnes dog stabile rammevilkår, også i Danmark, så udbygningen kan ske kontinuerligt i takt med, at samfundet elektrificeres mere og mere.

Vindenergi er – bortset fra husstands vindmøller – blevet så kapitalkrævende, at det ikke er muligt for et pengeinstitut som Merkur at deltage i større omfang.

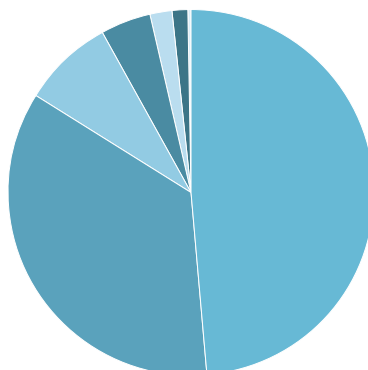
Udlånsområdet er generelt faldet i 2018, hvilket primært skyldes tilbagebetaling af lån. To områder i kategorien viser dog fremgang, nemlig udlån til produktion og distribution af energi, som stiger med 7 mio. kr., samt miljøvenlige transportmidler, som stiger med små 2 mio. kr. Med det gennembrud, der forventes for elektriske biler

de kommende år, er det et område, hvor vi ser et stort potentiale.

Merkur har siden 2015 samarbejdet med to fynske energiselskaber, Nature Energy og Energi Fyn omkring lån til energireovering. Merkur yder lån til private kunder hos energiselskaberne til finansiering af energiløsninger, såsom nye naturgasinstallationer og varmepumper. Låneydelsen betales over energiregningen, og løsningen er dermed meget enkel for kunden. I 2018 indgik vi i endnu et samarbejde efter samme model med energiselskabet ENIIG. Som en del af aftalen med ENIIG overtog Merkur et stort antal energispårelån på tilsammen 45 mio. kr. Lånene har relativt kort løbetid og skal løbende erstattes af tilsvarende lån til ENIIGs kunder. Ved årets udgang var der etableret i alt 3.035 lån med et samlet udlån på 51,1 mio. kr., mod 15,7 mio. kr. sidste år.

Tilsagt 2018 (Kr. 1.000)

- Energi produktion og distribution: **184.887**
- Bæredygtige bygninger: **133.014**
- Andre miljøvenlige virksomheder: **31.047**
- Miljøvenlige transportmidler: **16.717**
- Bæredygtigt producerede tekstiler: **6.941**
- Handel med bæredygtige produkter: **5.081**
- Andet: **1.000**

Kundeeksempel: **Nordic Solar Energy A/S**

- er et energi- og investeringselskab stiftet i 2010, som er ejet af private investorer. Ønsket er at give mulighed for at investere i det mest sikre inden for solenergi. Deres nøglebegreber er gennemsuelighed, stabilitet og ansvarlighed, og i dag ejer de solenergianlæg i otte europæiske lande, heriblandt Tyskland, England og Polen. En af selskabets største investeringer er det engelske solenergianlæg Folly Farm solpark på 13,2 MWp, svarende til næsten 6.000 husstandes el-forbrug. Folly Farm har en forventet levetid på mere end 30 år. I 2018 producerede Nordic Solar Energy grøn energi til 17.000 husstande. Der forhandles i øjeblikket om flere investeringer i solenergianlæg i bl.a. andet Sverige og Portugal.

Miljø og Energi

	Antal	Tilsagt 2018 (kr. 1.000)	Tilsagt 2017 (kr. 1.000)	Udvikling i %
Bæredygtigt producerede tekstiler	33	6.941	8.093	-14,2%
Energi produktion og distribution	3.206	184.887	177.750	4,0%
Miljøvenlige transportmidler	114	16.717	14.349	16,5%
Bæredygtige bygninger	228	133.014	136.208	-2,3%
Handel med bæredygtige produkter	23	5.081	6.253	-18,7%
Andre miljøvenlige virksomheder	89	31.047	37.654	-17,5%
Andet	1	1.000	5.000	-80,0%

Fællesskaber

Kategorien indeholder:

Kooperativer og fondsejede virksomheder, NGO'er, Forbrugsfællesskaber, Boligfællesskaber, herunder økologiske bosætninger og landsbyfællesskaber, andelsboligforeninger m.m.

Mange mennesker ønsker at deltage i udviklingen af nye ejerformer, der på forskellig vis udforsker andre veje end det klassiske ejerskab gennem enkeltpersoner eller selskaber. Merkur ønsker at understøtte initiativer, hvor ejerskabet af vigtige ressourcer eller virksom-

heder stimulerer et almennyttigt og kollektivt sigte. Sådanne fællesskaber kan også opstå omkring boliger.

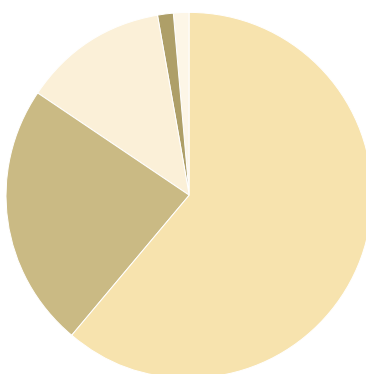
Brede fællesskaber omkring en sag eller et formål i form af NGO'er indgår også i kategorien. De nævnte udlånsområder relaterer sig primært til Merkurs samfundsideal om demokrati, hvor ligeværdighed blandt borgerne er det bærende princip. Demokratiet definerer rammerne for erhvervslivet og individets ret til frihed. I dette tilfælde sætter demokratiet dog kun de helt overord-

nede rammer, mens deltagerne i de enkelte initiativer selv definerer formål og de detaljerede regler, som skal gælde for det konkrete fællesskab. Vi ser en stigende interesse for at bo i og etablere forskellige boligfællesskaber.

Den største ændring i kategorien ser vi på boligfællesskaber, hvor udlånet er faldet med 38,9% eller 51 mio. kr., 2/3 af dette fald kan tilskrives ekstraordinær tilbagebetaling af lån hos nogle få kunder.

Tilsagt 2018 (Kr. 1.000)

- Boligfællesskaber: **81.174**
- Kooperativer og fondseje: **31.004**
- NGO'er: **17.062**
- Andet: **1.671**
- Forbrugsfællesskaber: **1.653**

Kundeeksempel: **Almenr**

- Almenr er en platform, der nytænker måden, vi skaber boligfællesskaber på. Almenrs motto er "Mere. Sammen.", og visionen er, at mange flere bor klogere og mere socialt ved at dele mere. Almenr fungerer som professionel partner, hvis man går rundt med en spirende drøm om at finde eller skabe et bofællesskab. Hos Almenr kan man melde sig ind som bofællesskabsøgende og skabe en profil. Derefter matcher de profilen blandt de mange tusinde medlemmer af Almenr med familier eller individer med lignende drømme, værdier og behov, finder egnede grunde eller bygninger og faciliterer både finansiering samt bygge- og designprocessen. Almenr er lige nu involveret i nye bofællesskaber i bl.a. Lejre, Aalborg og Sdr. Bjert ved Kolding og har også fritidslandsbyer på tegnebrættet i både Danmark og Sverige.

Fællesskaber

(1.000 kr.)	Antal	Tilsagt 2018 (kr. 1.000)	Tilsagt 2017 (kr. 1.000)	Udvikling i %
Boligfællesskaber	119	81.174	132.809	-38,9%
Forbrugsfællesskaber	4	1.653	1.990	-16,9%
NGO'er	38	17.062	17.008	0,3%
Kooperativer og fondseje	19	31.004	33.190	-6,6%
Andet	9	1.671	6.314	-73,5%

Ordinære lån, kreditter og garantier

Kategorien indeholder:

Udlån til private. Lånene i denne kategori er overvejende udlån til private, og af disse udgør boligfinansiering den største andel. **Boligfinansiering** sker dels i form af andels- og ejerboliglån, men også i form af garantier ved ejerskifte og hjemtagelse af realkreditlån.

Det indgår i Merkurs forretningsmodel, at vi også yder 'neutrale lån' dvs. lån, der hverken bidrager positivt eller negativt til samfundsudviklingen, men som tilfredsstiller vores kunders almindelige behov, så de ikke har brug for flere pengeinstitutter. For Merkur er disse lån hensigtsmæssige, fordi de øger risikospredningen og dermed giver

en vis robusthed, så vi er bedre rustet til at yde flere lån rettet mod vores samfundsideal.

Desuden indeholder kategorien driftsfinansiering til små **Selvstændige erhvervsdrivende**, der er helkunder i Merkur. Vi opfatter finansiering af disse virksomheder på linje med private udlån, da udgangspunktet er det private bankengagement og virksomheden alene er noget, der sikrer indkomst til husholdningen.

Endelig indeholder kategorien **Tekniske partnere**, som ikke bruges til kunder, men alene til garantier mv., som vi stiller for vores samarbejdspartnere.

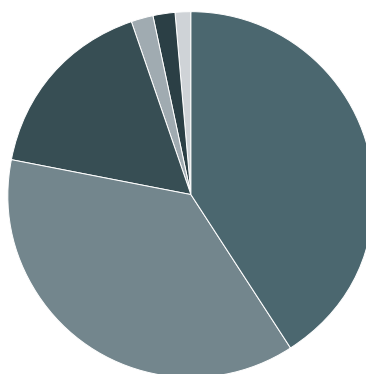
Udlån i forbindelse med bolig er ste-

get i 2018. Der er fortsat aktivitet på boligmarkedet om end mindre end tidligere. For ejerboliger er der tale om en vækst på 7,8% eller 36 mio. kr. En stor del af det tilsagte udlån til ejerboliger er garantier, som oftest er midlertidige. Garantierne udgør 332 mio. kr. ved udgangen af 2018 (2017: 280 mio. kr.).

Samlet set er det fortsat sådan, at de private kunder leverer et stort indlånsoverskud, som kan udnyttes til udlån til erhverv og institutioner. Som det fremgår senere i kapitlet står de private kunder for 59% af det samlede indlån, mens de aftager en lavere del af det samlede udlån.

Tilsagt 2018 (Kr. 1.000)

Ejerbolig:	500.913
Andelsbolig:	451.331
Øvrige private lån og kreditter:	203.283
Selvstændige erhvervsdrivende:	25.656
Tekniske partnere:	24.242
Kolonihave:	13.555

Ordinære lån, kreditter og garantier

(1.000 kr.)	Antal	Tilsagt 2018 (kr. 1.000)	Tilsagt 2017 (kr. 1.000)	Udvikling i %
Ejerbolig	2.022	500.913	464.873	7,8%
Andelsbolig	900	451.331	457.003	-1,2%
Kolonihave	32	13.555	9.966	36,0%
Øvrige private lån og kreditter	4.218	203.283	130.283	56,0%
Selvstændige erhvervsdrivende	198	25.656	23.017	11,5%
Tekniske partnere	12	24.242	26.349	-8,0%

**Udlånet ifm. bolig er steget i 2018.
Der er fortsat aktivitet på boligmarkedet
om end mindre end tidligere.**

Formidling af realkreditlån

Totalkredit A/S

Merkur samarbejder med Totalkredit A/S om realkreditlån til private. Totalkredit A/S' koncept er meget decentralt og al sagsbehandling, udskrivning af dokumenter osv. sker i Merkur. Merkur har opbygget en låneportefølje i Totalkredit A/S på 2.231 mio. kr. fordelt på 1.950 lån (2017: 2.027 mio. kr. fordelt på 1.846 lån). Der er dermed tale om en tilfredsstillende vækst i 2018, hvor mange kunder i forbindelse med låneomlægninger eller boligkøb har valgt at skifte til Totalkredit A/S gennem Merkur.

Merkur modtager en portefølje provision, og i denne modregnes eventuelle tab, som Totalkredit A/S måtte få på den del af ejendommenes belåning, der ligger ud over 60% af ejendommenes værdi på belåningstidspunktet. Der er i 2018 modregnet tab på 1,2 mio. kr. (2017: 564 t.kr.).

DLR Kredit A/S og LR Realkredit A/S Merkur har et godt samarbejde med DLR Kredit A/S, der ejes af lokale og regionale pengeinstitutter herunder Merkur. Merkur samarbejder med DLR Kredit om udlån til økologiske og biodynamiske jordbrug, men også om udlån til udlejningsejendomme, private andelsboliger, blandede kontor- og forretningsejendomme, samt industri- og håndværksejendomme. Merkurs portefølje af lån fra DLR Kredit udgjorde ved udgangen af 2018 808 mio. kr., mod 733 mio. kr. året før. DLR Kredit A/S bidrager til Merkurs indtægter med såvel formidlingsprovision, portefølje provision og andel i DLR Kredit A/S' overskud.

Merkur samarbejder med LR Realkredit A/S om udlån til blandt andet skoler og institutioner, et andet af Merkurs kerneområder. Ved udgangen af 2018 var porteføljen af lån til institutioner gennem LR Realkredit A/S på 303 mio. kr. (2017: 316 mio. kr.). *Se figur 16 herunder.*

41% er fordelt blandt skoler, institutioner, NGO'er og virksomheder.

Som led i vores bestræbelser på at være så gennemsigtige som muligt, præsenterer vi alle de virksomheder og institutioner, Merkur låner penge til på www.minepengegørgavn.dk. Det er Merkur det eneste danske pengeinstitut, der gør.

Merkur har altid ønsket at basere vores udlånsvirksomhed på egne kunders indlån. Vi ønsker ikke at finansiere os på kapitalmarkederne. Du kan læse mere om indlån med særlige støtteelementer i kapitlet *Merkur og samfundet*.

Denne strategi har givet likviditetsmæssig stabilitet, ikke mindst i de urolige tider under finanskrisen. Af Merkurs samlede indlån på 3.127 mio. kr. er de 79% dækket af Garantiformuen. De resterende 21%, svarende til 655 mio. kr. overstiger dækningsgrænsen på ca. 750.000 kr. pr. kunde. Merkurs indlånsoverskud er tilstrækkeligt stort til, at vi uden videre kan udbetale denne del. ■

**Vi nærmer os 2.000
Totalkreditlån**

Indlån

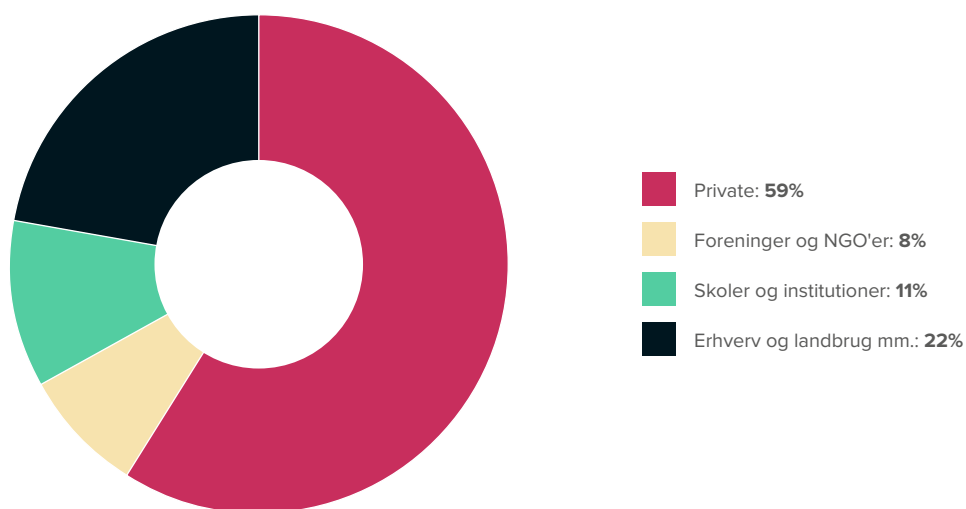
Merkurs mulighed for at låne ud afhænger blandt andet af, at vores kunder stiller indlånsmidler til rådighed. Indlånet er spredt på mange hænder, ikke mindst blandt de private kunder. De private kunder står for 59% af indlånet, hvilket er et lille fald i forhold til 2017, hvor andelen var 62%. Denne udvikling hænger formentlig sammen med, at flere private kunder investerer dele af deres økonomiske reserver i bæredygtige investeringsfonde. De resterende

**3.127 mio. kr.
i samlet indlån**

Merkurs realkreditportefølje (fig. 16)

(mio. kr.)	2018	2017	Udvikling i %
Totalkredit A/S	2.231	2.027	10%
DLR Kredit A/S	808	733	10%
LR Kredit A/S	303	316	-4%
I alt	3.342	3.076	9%

Indlån 2018 (fig. 17)

Pension og investering

På pensions- og investeringsområdet har 2018 været præget af travlhed, især på grund af den fortsat stigende interesse for bæredygtig forvaltning af pensionsmidler og anden opsparing.

Selvom flere aktører er kommet til på det danske marked, har Merkur stadig det mest etiske og komplette udbud af impact investeringer, etisk screenede aktier og obligationer til private investorer i Danmark.

Ansvarlig Pension er en god forretning

I samarbejde med det kundefjede pensionselskab AP Pension, har Merkur i nu fem år kunnet tilbyde vores kunder et livrenteprodukt, hvor man kan investere pensionsmidler efter etiske retningslinjer på samme måde som kunderne længe har kunnet med f.eks. deres pensionsopsparing i andelskassen. Merkurs og AP Pensions fælles produkt

er enestående på det danske marked, når det kommer til gennemsigtighed og mulighed for at investere ansvarligt.

Konceptet omfatter såvel individuelle ordninger som firmapensionsordninger. Ud over muligheden for at investere opsparingen på etisk vis, leverer AP Pension gennem selskabet Nærpension forsikringer til Merkurs kunder, f.eks. dækning mod tab af erhvervsevne og kreditforsikringer.

Vi oplever fortsat en flot vækst og en stor efterspørgsel på firmapensionsordninger. Stadigt flere organisationer og virksomheder sammen med deres medarbejdere ønsker at forholde sig til, hvor deres pensionsopsparing er placeret. På baggrund af igangværende kundedialoger forventer vi også en fornuftig vækst på området i 2019.

Merkur modtager provision fra AP Pension og Nærpension. Men det er ikke kun for Merkur, at pensionsordningen er en god forretning, det er den rent faktisk også for kunderne. Pensionsprofilerne har nemlig gjort det rigtig godt på afkastsiden i forhold til resten af markedet, hvilket bl.a. skyldes, at de såkaldte impact investeringer har givet gode afkast i 2018.

vores kunder. Med afkast på henholdsvis 9,2% og 4,1% i 2018 har impactfonde Triodos Renewables Europe Fund og Triodos Microfinance Fund på flottesste vis demonstreret, at økonomisk afkast og investeringer i en bedre verden sagtens kan gå hånd i hånd.

Impactfonde kan bidrage positivt til at mindske risikoen for den enkelte investor, fordi de giver mulighed for, at man kan sprede sine investeringer. I modsætning til aktiebaserede fonde, så investerer disse fonde direkte i projekter og virksomheder, og bidrager derfor med nye penge, der vil gøre en konkret og positiv forskel. Derfor er den såkaldte impact (påvirkning) langt højere. Det kan være i form af, at flere borgere i udviklings- og mellemindkomstlande får adgang til finansielle tjenester, eller ved at produktionen af vedvarende energi øges og CO2 reduceres tilsva-

752

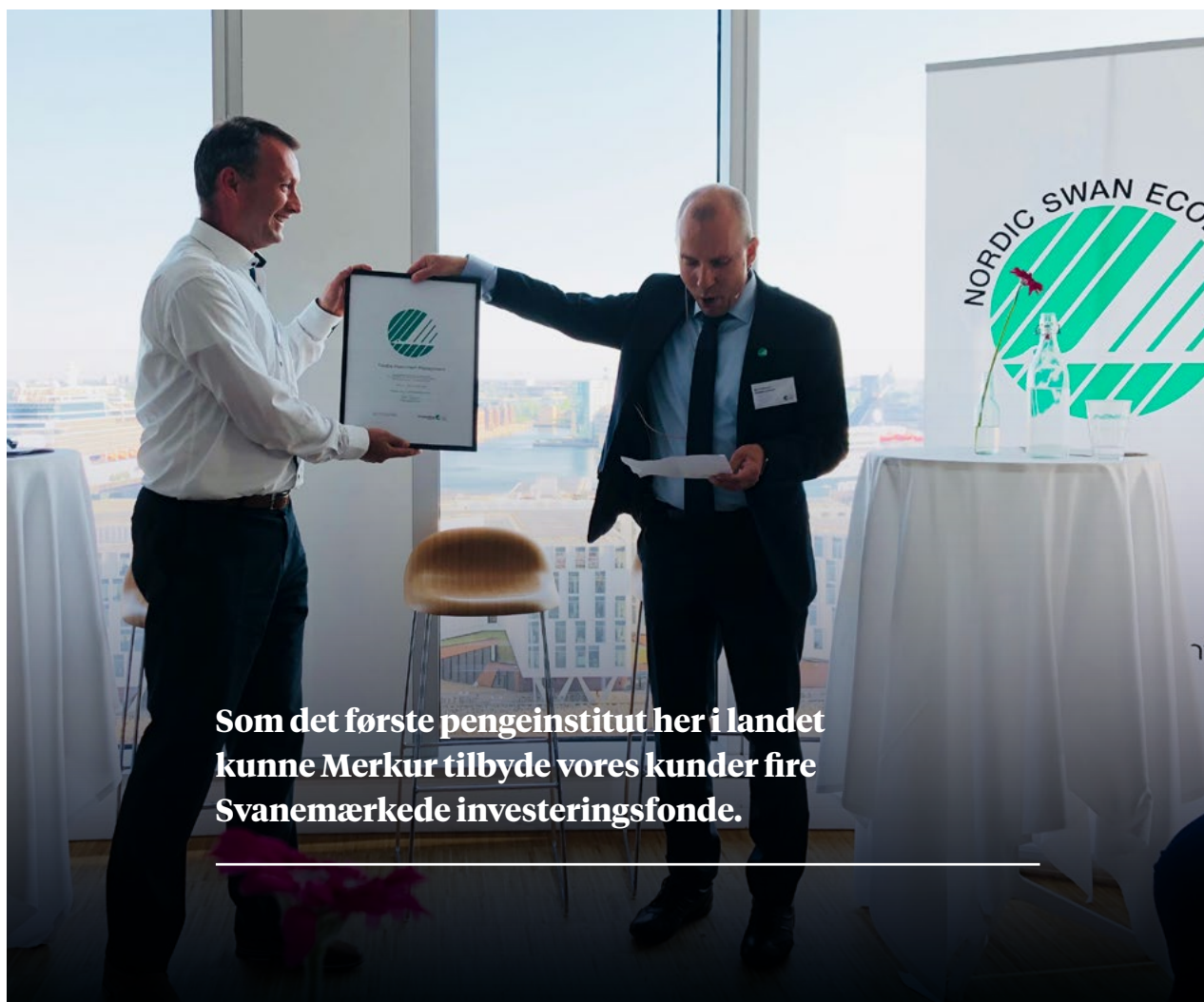
752 medarbejdere er omfattet af en firmapensionsordning i Merkur

301 mio.

301 mio. kr. investeret i Triodos impact investeringer

Gode afkast på impact investeringer

2018 viste sig at være et turbulent år for aktiemarkedet, hvor kurserne styrteddykede. Anderledes ser det ud for de impactinvesteringer, som Merkur tilbyder

Som det første pengeinstitut her i landet kunne Merkur tilbyde vores kunder fire Svanemærkede investeringsfonde.

rende. Vi oplever stor interesse for denne type investeringer og kundernes beholdning af Triodos impactinvesteringer beløb sig ved udgangen af 2018 til 301* mio. kr., hvilket er en stigning på 16,5% i forhold til 2017.

Udover de ovennævnte Triodos fonde er Merkur Andele også en impact investering, hvor Merkurs kunder får mulighed for at gøre en stor forskel. For hver krone der sættes i andele kan seks kroner lånes ud til bæredygtige virksomheder, institutioner og projekter. Dermed er andele en af de mest effektive måder at sætte gang i en bæredygtig udvikling

på. Merkur nåede i 2018 op på 7.037 andelshavere, svarende til lidt mere end hver femte kunde og andelskapitalen er steget med 13,5 mio. kr. i forhold til 2017, jf. kapitlet Økonomi og organisation. Andelene genererede et afkast på 0,6% i 2018.

Første svanemærkede fonde i Danmark

I maj 2018 kunne Merkur i samarbejde med vores partner Triodos Investment Management præsentere en Danmarksnyhed. Som det første pengeinstitut her i landet kunne Merkur tilbyde vores

kunder fire Svanemærkede investeringsfonde. Helt konkret er der tale om Triodos Sustainable Pioneer Fund, Triodos Sustainable Equity Fund, Triodos Sustainable Bond Fund og Triodos Sustainable Mixed Fund, som Merkur har formidlet til vores kunder i mange år.

Merkur har gennem flere år kunnet konstatere en støt stigende interesse for bæredygtige investeringer. Vi ser også i stigende grad tegn på en voksende opmærksomhed på dette område fra de mere konventionelle aktører på investeringsmarkedet i Danmark. Vi oplever dog et marked, hvor begrebet ”bære-

* I dette tal indgår en beholdning af Triodos Organic Growth Fund, som dog ikke udbydes til detailkunder.

 <p>VERDENSMÅL for bæredygtig udvikling</p>	<h3>Merkurs investeringsunivers og verdensmålene</h3>
	<p>Merkurs investeringsunivers understøtter alle FNs 17 Verdensmål for bæredygtig udvikling. Se kapitlet <i>Merkur og samfundet</i> for flere informationer om Merkurs tilgang til verdensmålene.</p>

- 1 AFSKAF FATTIGDOM**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ Triodos Microfinance
 - ✓ SDG Invest

- 2 STOP SULT**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ Triodos Microfinance
 - ✓ SDG Invest

- 3 SUNDHED OG TRIVSEL**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ Triodos Microfinance
 - ✓ SDG Invest

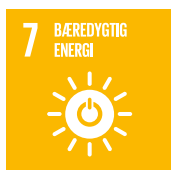
- 4 KVALITETS- UDDANNELSE**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ Triodos Microfinance
 - ✓ SDG Invest

- 5 LIGESTILLING MELLEM KØNNENE**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ Triodos Microfinance
 - ✓ SDG Invest

- 6 RENT VAND OG SANTET**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ Triodos Renewables
 - ✓ SDG Invest

- 7 BÆREDYGTIG ENERGI**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ Triodos Microfinance
 - ✓ SDG Invest

- 8 ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ Triodos Microfinance
 - ✓ SDG Invest

- 9 INDUSTRI, INNOVATION OG INFRASTRUKTUR**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ Triodos Renewables
 - ✓ Triodos Microfinance
 - ✓ SDG Invest

- 10 MINDRE ULIGHED**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ Triodos Microfinance
 - ✓ SDG Invest

- 11 BÆREDYGTIGE BYER OG LOKALSAMFUND**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ Triodos Renewables
 - ✓ SDG Invest

- 12 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ SDG Invest

- 13 KLIMA- INDSATS**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ Triodos Renewables
 - ✓ SDG Invest

- 14 LIVET I HAVET**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ SDG Invest

- 15 LIVET PÅ LAND**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ SDG Invest

- 16 FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ Triodos Pioneer & Equity
 - ✓ Triodos Microfinance
 - ✓ SDG Invest

- 17 PARTNERSKABER FOR HANDLING**
- ✓ Merkur Andele
 - ✓ SDG Invest

dygtig” kan gradbøjes og netop derfor har vi hilst Svanemærket på investeringsprodukter velkommet. Svanemærket kan hjælpe især private investorer med at træffe bæredygtige valg, når deres penge investeres, ligesom der sættes en vis minimumsstandard. Der er ikke i lovgivningen eller på anden vis en regulering af, hvilke fonde, der må betegnes som ”etiske”, ”bæredygtige” el.lign.

Svanemærket er blevet taget godt imod, og flere kunder er kommet til Merkur ad den vej. Kundernes beholdning af de nu Svanemærkede produkter er steget med 21,3% i forhold til 2017.

Ny investeringsmulighed

I takt med at interessen for bæredygtig investering vokser, kommer der heldigvis også nye investeringsmuligheder til.

461 mio.

461 mio. kr. investeret i Svane- mærkede fonde

I 2018 indgik Merkur et nyt samarbejde med den danske kapitalforening SDG Invest, så vi nu kan tilbyde vores kunder at investere i virksomheder, der arbejder på at opfylde FN's verdensmål. SDG står for Sustainable Development

Goals, hvilket er den engelske betegnelse for FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Når SDG Invest udvælger virksomheder til deres portefølje, sker det ud fra en omfattende screening, der er baseret på netop FN's verdensmål. Ved udgangen af 2018, havde Merkurs kunder en samlet beholdning af SDG værdipapirer på 5 mio. kr.

Derudover er vi fortsat glade for samarbejdet med både Sparinvest og Maj Invest. I samarbejde med Sparinvest tilbyder Merkur vores kunder investeringer i obligationer og etisk screenede aktier. Merkurs portefølje hos Sparinvest udgør ved udgangen af 2018 250 mio. kr. (2017: 247 mio. kr.). Merkurs kunder kan investere i den etiske aktiefond Global Sundhed fra Maj Invest. Kundernes portefølje udgør ved udgangen af 2018 5 mio. kr. i Maj Invest Global Sundhed. ■

Firmapension (fig. 18)

	2018	2017	Udvikling i %
Firmapensioner, antal ordninger	64	49	30,6%
Firmapensioner, antal omfattede medarbejdere	752	667	12,7%
Firmapensioner, indestående (mio. kr.)	176,5	163,9	7,7%
Individuelle livrenter, antal	149	119	25,2%
Individuelle livrenter, indestående (mio. kr.)	25,9	17,0	52,4%

Kundernes beholdning af Triodos-investeringsbeviser (fig. 19)

1.000 kr.	2018	2017	Udvikling i %
Triodos Sustainable Equity Fund*	113.481	109.859	3,3%
Triodos Sustainable Bond Fund*	121.784	114.398	6,5%
Triodos Sustainable Pioneer Fund*	129.759	111.144	16,7%
Triodos Sustainable Mixed Fund*	96.140	44.895	114,1%
Triodos Renewables Europe Fund**	93.791	80.377	16,7%
Triodos Microfinance Fund**	195.805	175.835	11,4%
Triodos Organic Growth Fund**	11.683	0	
I alt	762.443	636.508	19,8%
*Svanemærkede fonde			
**Impact investeringer			

Internationalt samarbejde

GABV – en fælles stemme for værdibaserede banker

I 2019 er det 10 år siden Merkur var med til at grundlægge Global Alliance for Banking on Values (GABV). Dengang var vi 10 værdibaserede banker i netværket, nu er vi 53 pengeinstitutter på alle kontinenter. Medlemsbankernes fokus spænder vidt: Fra mikrofinansbanker i Asien, Afrika og Latinamerika over miljøteknologi i Californien og regionale community banks og credit unions i Nordamerika til socialt- og miljøorienterede banker i Europa. Fælles for alle er dog ønsket om at påvirke det samfund, vi er en del af, i en mere bæredygtig og retfærdig retning.

GABV repræsenterer i alt 50 mio. kunder med en samlet balance på omkring 163 mia. US dollars. Tiåret markeres i februar 2019 med en jubilæumskonference i Vancouver i Canada, hvor de

“

Merkur er medstifter af Global Alliance for Banking on Values

mest brændende globale temaer tages op: Lighed/ulighed, migration og inklusion samt klimaforandringerne.

GABV har i de forløbne ti år udviklet sig til at være en stærk og efterspurgt stemme i den internationale debat om, hvilket bankvæsen vi ønsker i samfundet og om den finansielle sektors bidrag til at løse de store globale udfordringer. I 2018 var GABV bl.a. involveret i drøftelserne på EU-plan om, hvorledes bæredygtighedshensyn kan integreres i reguleringen af finanssektoren. EU-kommissionen lancerede efterfølgende, bl.a. på baggrund af input fra GABV, forslag til et nyt regelsæt for finansielle virksomheder, hvor der så at sige gives rabat i bankers kapitalkrav, når de yder lån til grønne projekter.

GABV har udviklet et standardiseret scorecard – et måleinstrument - der bl.a. giver et billede af en banks forbindelse til realøkonomien og bankens långivning set fra den tredobbelte bundlinjes perspektiv og dermed påvirkning af det omgivende samfund. I 2018 implementerede den Malaysiske nationalbank GABV scorecard'et i forbindelse med et pilotprojekt med en række islamiske banker i Malaysia. Den Malaysiske nationalbank ønsker at påvirke disse banker i retning af en mere samfundsorienteret forretningsmodel, og her har GABV scorecard'et vist sig at være et godt værktøj. Uddrag af GABV medlemsbankernes scorecards er of-

fentliggjort på GABV's hjemmeside, www.gabv.org/scorecards.

Endelig har GABV taget initiativ til at etablere et særligt investeringsselskab, der investerer i bæredygtig bankvirksomhed. Investeringsselskabet SFRE (Sustainable Finance – Real Economies) er det første af sin art.

Udover at være en fælles stemme, fungerer GABV også som inspirationsnetværk. Medlemsbankerne mødes én gang årligt på globalt plan, i 2018 i Arequipa i Peru. Derudover arrangerer GABV også regionale møder. I 2018 blev det europæiske møde afholdt i Novi Sad i Serbien med mikrofinansbanken Opportunity Bank som vært.

GABV har i samarbejde med det amerikanske universitet Massachusetts Institute of Technology (MIT) udviklet en uddannelse for ledere i værdibaserede banker, kaldet Leadership Academy. Gennem årene har tre medarbejdere fra Merkur gennemført uddannelsesforløbet. Medarbejdere fra Merkur deltager også i særlige faglige netværk inden for eksempelvis HR og Kommunikation – disse netværk er som udgangspunkt baseret på telefonmøder. Det har stor betydning for os, at vores medarbejdere har adgang til den unikke inspiration, der ligger i at kunne møde og sparre med kolleger fra hele verden.

Nordisk samarbejde

Med vore skandinaviske kolleger Cul-

tura Sparebank (Norge) og Ekobanken (Sverige) har vi et særlig tæt samarbejde, hvor vi lærer af og inspirerer hinanden. Gennem årene har vi også samarbejdet om at finansiere større projekter, men denne del af samarbejdet er reduceret væsentligt de senere år. Merkur bidrager pt. med i alt 13,1 mio. kr. til finansiering af i alt tre institutioner og organisationer i hhv. Norge og Sverige.

Europæisk samarbejde

Merkur er medlem af FEBEA – et europæisk netværk for alternative banker og finansieringsinstitutioner. FEBEA er et praktisk orienteret netværk med vægt på konkret dialog med EU-kommissionen og EU Parlamentet om bl.a. lovgivning og udvikling af garanti- og låneordninger. Som et eksempel på en så-

dan garantiordning kan nævnes EaSI, som er et garantiprogram til sociale virksomheder og institutioner, der som bekendt er en vigtig kundegruppe for Merkur. Merkur fik i 2017 bevilget en garantiramme på 200 mio. kr. fra EaSI

“

**Merkurs administrerende direktør
Lars Pehrson er
bestyrelsesmedlem
i FEBEA**

programmet, som har gjort det lettere for sociale virksomheder og institutioner at opnå finansiering i Merkur.

Samarbejdet i FEBEA har også ført til, at Merkur har fået tilført andelskapital og ansvarlig kapital fra nogle af de andre banker i netværket.

Institute for Social Banking (ISB) er en uddannelsesorganisation stiftet af en række værdibaserede banker herunder Merkur. ISB tilrettelægger på europæisk plan inspirationskurser og erfaringsudveksling, såkaldte expert labs. Desuden afholdes hvert år en uges sommerskole, der samler 50-100 deltagere til workshops og foredrag med udgangspunkt i værdibaseret bankdrift. I 2018 blev sommerskolen afholdt i Barcelona, hvor Merkur deltog med en enkelt medarbejder. ■

GABV repræsenterer i alt 50 mio. kunder med en samlet balance på omkring 163 mia. US dollars.

Merkur og vores medarbejdere

Merkurs medarbejdere er en afgørende ressource. Derfor lægger vi vægt på åbenhed omkring, hvordan de menneskelige ressourcer forvaltes i Merkur.

Medarbejdernes trivsel

Merkur befinder sig i en forandringsproces, hvilket uundgåeligt har stor betydning for medarbejdernes hverdag. Nogle hilser ændringerne velkomne og har let ved at se sig selv i de ændrede rammer og forventninger, mens det for andre er forbundet med større usikkerhed at skulle give slip på det kendte. Det er krævende for alle at ændre vaner, og derfor er det vigtigt, at man kan se formålet med de ændringer, som gennemføres. For i videst muligt omfang at tage højde for den naturlige usikkerhed forandringer medfører, valgte vi i maj 2018 på det årlige weekendseminar for alle medarbejdere, Merkur Kursus, alene at fokusere på at skabe en fælles forståelse

87% deltog i en arbejdsmiljøvurdering

for de strategiske valg, bestyrelse og direktion har truffet siden efteråret 2017, og hvad det betyder for medarbejderne.

Formålet med seminaret var ikke alene at skabe tryghed. Vi har i Merkur en grundlæggende tro på, at det enkelte menneskes indsigt og erfaring har betydning for helheden, og at det derfor er vigtigt at tage sig tid til at lytte til forskellige perspektiver. Vi havde på Merkur Kursus 2018 derfor valgt, dels at invitere nogle kunder til at komme og fortælle om deres oplevelser og forventninger til Merkur, men nok så væsentligt havde vi også skabt rum for, at medarbejderne i mindre grupper kunne arbejde med og komme med konkrete løsningsforslag til de komplekse udfordringer, som er en del af den ændringsproces, vi befinder os i. Siden Merkur Kurset har ledelsen ved flere lejligheder kigget tilbage på de indsigter, medarbejderne var med til at formulere og på forskellig vis inddraget det, når beslutninger er blevet truffet.

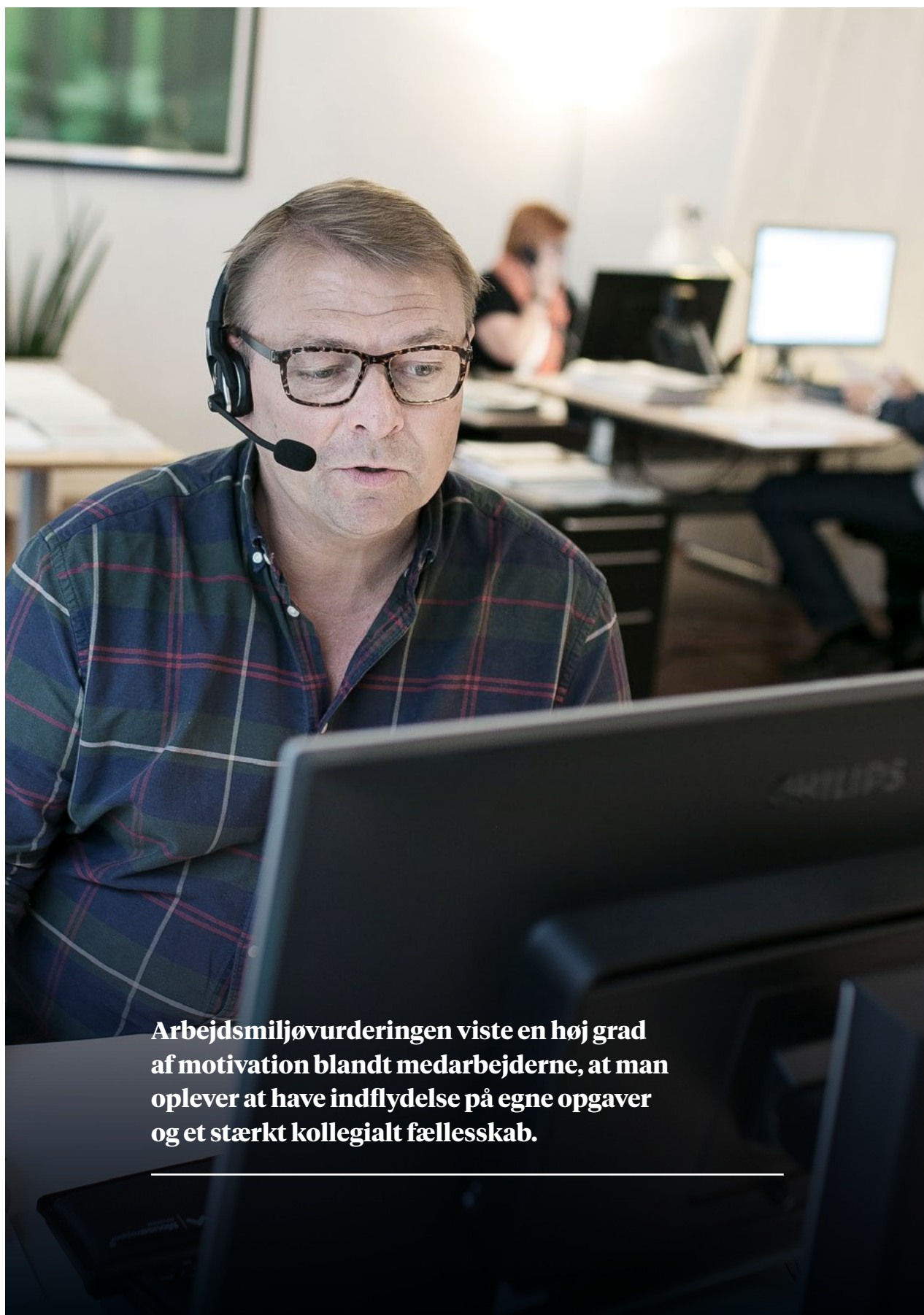
I efteråret 2018 gennemførte vi en omfattende arbejdsmiljøvurdering blandt alle medarbejdere, som blev bedt om at besvare 50 spørgsmål om deres oplevelse af det fysiske og psykiske arbejdsmiljø i Merkur. 87% af medarbejderne besvarede undersøgelsen. På mange områder bekræftede undersøgelsen, at vi har et godt arbejdsmiljø i Merkur. Særligt var det glædeligt, at undersøgelsen viste en høj grad af motivation

blandt medarbejderne, at man oplever at have indflydelse på egne opgaver, og et stærkt kollegialt fællesskab. Det er alle aspekter, der er bredt anerkendt som værende væsentlige for trivsel og velbefindende. Undersøgelsen viste dog også områder, hvor der er plads til forbedring. Særligt er der mange medarbejdere, der giver udtryk for, at de ikke har tid nok til at nå deres arbejdsopgaver. Der er mellem Merkurs arbejdsmiljøorganisation og ledelsen enighed om, hvad udfordringerne er og bunder i, og at den vigtige opgave, det er at sikre et godt og sundt arbejdsmiljø, ikke er noget, som løser sig selv. Opgaven skal prioriteres også ressourcemæssigt. Arbejdsmiljøorganisationen vil i det kommende år følge op på, at de aftalte indsatser iværksættes, og i efteråret 2019, vil der blive gennemført en ny arbejdsmiljøvurdering for at sikre, at indsatserne udmønter sig i forbedret trivsel blandt Merkurs medarbejdere.

Sygdom

Det samlede antal sygedage i 2018 ligger over niveauet for 2017 og noget over det gennemsnitlige sygefravær for funktionæransatte inden for finansiering og forsikring, som ifølge Danmarks Statistik er 6,38 sygedage p.a. inklusiv langtidssygdom (2017).

Det er ikke tilfredsstillende, hvorfor både ledelse og samarbejdsudvalg følger udviklingen nøje. Der pågår løbende

Arbejdsmiljøvurderingen viste en høj grad af motivation blandt medarbejderne, at man oplever at have indflydelse på egne opgaver og et stærkt kollegialt fællesskab.

dialog både i samarbejdsudvalg og arbejdsmiljøudvalg om iværksættelse af yderligere tiltag til nedbringelse af medarbejdernes sygefravær.

Vi har en nedskreven sygdomspolitik, der fordrer en tæt ledelsesmæssig opfølgning i forbindelse med sygefravær. Desuden har vi en række muligheder for at arbejde med forebyggelse og begrænsning af sygdommens længde. Blandt disse kan nævnes kollektive forsikringsdækninger med præventive forløb og mulighed for hurtig behandling i tilfælde af sygdom, samt individuelle coachingforløb for medarbejdere, der er i risiko for at udvikle stress. Endelig har Merkur en mindre socialfond, som har til formål at yde økonomisk støtte til medarbejdere, der er kommet i en vanskelig situation. Det kan f.eks. være i forbindelse med sundhedsbehandling, eller som tilskud til et særligt sundhedsfremmende forløb.

Der foretages som tidligere nævnt løbende målinger på både det fysiske- og det psykiske arbejdsmiljø, og Arbejdstilsynet fører løbende tilsyn med Merkurs afdelinger. Arbejdstilsynet i Merkur opfattes af Arbejdstilsynet som godt, og der har ikke været behandlet større arbejds- og miljøskader i løbet af året.

Medarbejdersammensætning

Ved udgangen af 2018 var der ansat 100 medarbejdere i Merkur mod 102 ved starten af året. Reduktionen er primært sket i forbindelse med lukningen af Odense afdeling (december 2017), som først opgørelsesmæssigt er slået igennem i 2018. Derudover har der været stillinger, som ikke er blevet genbesat i

11,1 sygedage p.a. pr. medarbejder

forbindelse med fratrædelser, herunder i forbindelse med pensioneringer.

Et væsentligt element i den igangværende forandringsproces har været et behov for et dokumenterbart højere ekspertiseniveau på centrale stabsposter. Det har medført at eksempelvis compliance- og hvidvaskansvar samt risikoansvar er blevet udskilt som selvstændige stillinger, og at den tidligere regnskabsafdeling er blevet omlagt til en økonomifunktion. Disse ændringer har medført, at vi også har budt velkommen til en række nye medarbejdere, ligesom direktionen er blevet udvidet med en kreditdirektør. Samlet set har personaleomsætningen i 2018 således været noget højere, end vi tidligere har været vant til i Merkur.

Den kønsmæssige sammensætning af medarbejderstaben er generelt meget lige. Der er 50% kvinder og 50% mænd. Til gengæld er der fortsat en væsentlig kønsmæssig skævhed i forhold til stillinger med ledelsesmæssigt ansvar, men vi er opmærksomme på, at det er

uhensigtsmæssigt, hvorfor der er udarbejdet måltal og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i Merkurs ledelse.

Målsætningen er konkret, at andelen af kvindelige ledere bør øges til at udgøre min. 33%, såfremt der opstår mulighed herfor. Når politikken målsætning ikke er opfyldt, skyldes det dels, at udskiftningen på ledende poster er begrænset. Samtidig er det vores holdning, at ledige stillinger først og fremmest skal besættes ud fra kvalifikationer. Vi arbejder således ikke med positiv særbehandling i forhold til at sikre diversitet.

Gennemsnitsalderen i Merkur er relativt høj. De modne medarbejdere vurderes som en væsentlig ressource, da de bidrager med solid faglig erfaring, som alle øvrige ansatte drager nytte af. Af hensyn til fremtidssikringen af Merkur, tilstræber vi dog en rimelig aldersmæssig spredning, hvorfor vi blandt andet har en strategisk målsætning om fra sommer 2019 igen at ansætte yngre medarbejdere i uddannelsesstillinger.

Lønforhold

Lønspredningen i Merkur er lille sammenlignet med de øvrige virksomheder i den finansielle sektor. Der udbetales ikke resultatafhængige tillæg og bonusser, men udelukkende tillæg med baggrund i medarbejderens særlige kvalifikationer eller funktion. De fastansatte medarbejders lønninger spænder fra en løn til servicemedarbejder, 25.133kr. til en direktionsløn, 83.500 kr. Dermed er spændet mellem bund og top faktor 3,3. ■

50/50 fordeling mellem mænd og kvinder

48 år

48 år er gennemsnitsalderen for medarbejdere

Lønspændet i Merkur er 3,3

Sygefravær (fig. 20)

	2018 Antal dage	2017 Antal dage
Egen sygdom	1.058	1.013
- heraf langtidssygdom	402	350
- heraf langtidssygdom på deltid	195	267
Gennemsnitligt sygefravær pr. medarbejder	11,1	10,4
Gennemsnitligt sygefravær pr. medarbejder eks. langtidssygdom	6,9	6,8
<i>Andet fravær</i>		
Omsorgsfravær (herunder barn syg)	76	67
Barselsorlov (herunder forældreorlov)	171	270
Anden orlov	9	232

Personaleomsætning (fig. 21)

	2018	2017
Antal fastansatte primo året	102	97
Tilgang, nyansættelser	14	14
Fratrædt, pensionering	4	0
Fratrædt, andre årsager	12	9
Antal fastansatte ultimo året	100	102
Antal medarbejdere på deltid	24	25
Omregnet til heltidsstillinger	95	97
Personaleomsætning eks. pensionering	11,9%	9,1%
Personaleomsætning inkl. pensionering	15,8%	9,1%

Kønsfordeling på stillingstyper (fig. 22)

	Mænd 2018	Kvinder 2018	Mænd 2017	Kvinder 2017
Direktion	3	0	2	0
Afdelingsdirektører	3	0	4	0
Mellemledere	4	4	4	4
Bestyrelse	8	1	7	2

Aldersfordeling (fig. 23)

	Antal 2018	% 2018	Antal 2017	% 2017
Under 30 år	5	5,0	7	6,9
30-39 år	23	23,0	24	23,5
40-49 år	18	18,0	15	14,7
50-59 år	42	42,0	43	42,2
60 år -	12	12,0	13	12,7
Gennemsnitsalder	48 år		48 år	

Merkur og samfundet

Verden omkring os

I Merkur engagerer vi os i det samfund, vi er en del af. Derfor ser vi her tilbage på det år, der er gået, hæver os lidt op over vores egen lille andedam og skriver om vores syn på nogle af årets store begivenheder og tendenser.

2018 kom på mange måder til at stå i klimaets tegn, ikke mindst på grund af den lange, varme sommer i Nord-europa. Solskinsdagene ville ingen ende tage og den ene tørke- eller varmere-kord efter den anden blev slået. Herhjemme gik vejret især hårdt udover landmændene, mens andre lande oplevede voldsomme skovbrande. De ekstreme vejrforhold synliggør, hvad der i årtier har været stort set usynligt for de fleste: klimaet forandrer sig – ikke mange år ude i fremtiden, men nu og her. Det er der heldigvis mange, der har indset, men ikke desto mindre har verdenssamfundet travlt, for der er kort tid til at nå at ændre udviklingen.

Klimaadvarsel fra FN

Det blev især tydeligt, da FN's klimapanel IPCC kom med deres nye rapport i oktober. Rapporten samler op på, hvad verdens lande har gjort for at reducere udledningerne af drivhusgasser siden Parisaftalen i 2015. Den konkluderer, at det vil kræve "hastige og vidtrækkende omstillinger uden fortilfælde", hvis vi

skal nå målet om at begrænse temperaturstigningen til 1,5 grader. De globale udledninger skal være i nul omkring år 2050, hvis det skal lykkes. Og allerede inden for de næste godt ti år skal udledningerne reduceres med 45% i forhold til 2010-niveauet, som vi allerede er et stykke over i dag. Rapporten viser også, at selv små forskelle i temperaturstigningen vil få betydelige konsekvenser, og derfor er der stor forskel på, om temperaturen stiger med 1,5 eller 2 grader. Den positive udlægning er, at det faktisk kan lade sig gøre at begrænse temperaturstigningerne til 1,5 grader, men det vil kræve et hidtil uset ambitionsniveau fra alle verdens lande. På COP24 i december lykkedes det landene at indgå en aftale, bl.a. om hvordan de vil måle og rapportere på deres forpligtelser. Men aftalen bærer desværre også præg af, at nogle lande holder stædigt fast i snævre og kortsigtede økonomiske interesser og ikke vil anerkende den virkelighed, som IPCC-rapporten er et udtryk for.

Danmarks nye klimaudspil

Kort efter FN's klimarapport kom den danske regering med et nyt klima- og luftudspil, hvori det understreges, at Danmark skal være et grønt foregangsland. Der er sket et skift i retorikken

blandt regeringspartierne, der gerne vil melde sig ind i klimakampen, ligesom Venstre i foråret relancerede sig selv som et grønt parti. Det burde være en selvfølge, at klimadagsordenen er et fælles anliggende for alle partier, men sådan har det langt fra været – man må håbe, at det ikke blot er et udtryk for, at valget nærmer sig. Det er positivt, at der er bred politisk enighed om at arbejde frem mod en netto-nuludledning af CO₂ i 2050. Og det nye klimaudspil rummer da også positive takter f.eks. med en række tiltag til at skabe en grøn transportsektor. Men desværre er det langt fra så ambitiøst, som regeringen gerne vil have det til at fremstå. Udspillet, der omhandler den ikke-kvotebelagte sektor (populært kaldet 'biler, bønder, boliger'), er især blevet kritiseret for at holde hånden over landbruget - en sektor der ellers står for ca. 20% af Danmarks samlede CO₂-udslip. Og så bygger udspillet også på annullering af CO₂-kvoter, der ikke har nogen direkte effekt på den grønne omstilling, og på usikre beregninger af kulstofoptag i vores skove og jorde (de såkaldte LU-LUCF-kreditter). Man mærker, at vi nu er nået til det svære punkt, hvor borgerens daglige liv bliver berørt i relation til bolig, transport og fødevarer. Det er ikke længere nok at beslutte endnu en

Det økologiske landbrug er mere populært blandt forbrugerne end nogensinde. Men samtidig er klimabelastningen til diskussion.

havmøllepark – mange vil opleve forandringerne økonomisk og i deres dagligdag. Det er derfor helt afgørende, at politikerne ikke kun træffer de nemme valg, for ellers kommer vi til at skulle bestige en meget stejl kurve for at nå målet om netto-nuludledning i 2050.

Klimavenlig livsstil i fokus

Når klimadebatten raser, og vi kræver handling fra vores politikere, er det også naturligt, at vi samtidig spørger os selv, hvad vi som borgere kan gøre i dagligdagen for at leve mere klimavenligt. Det er lovgivning og økonomiske incitament, der skal trække det store læs, men det individuelle engagement er også vigtigt, måske især i forhold til at øge bevidstheden om, at man kan leve fint og bekvemt med et lavere CO₂-aftryk. Der er ikke mindst kommet fokus på vores madvaner, for her ligger et stort potentiale. Der er ingen tvivl om, at der er brug for at gå i retning af en mere plantebaseret kost, og den ud-

vikling er allerede i fuld gang. Især den yngre del af befolkningen efterspørger en lettere kost med mindre (og bedre) kød og mere grønt. Antallet af vegetarer og veganere stiger kraftigt. Dansk landbrug er i høj grad baseret på produktion af kød og mælk og befinder sig derfor i en sårbar situation. Det kan få alvorlig økonomisk betydning for sektoren, udover de økonomiske udfordringer som høj gæld og lave afregningspriser i forvejen belaster landbruget med. Vi mangler derfor ikke blot politisk vilje til at udfordre landbrugets overordnet set uholdbare forretningsmodel, men også at se landbrugsorganisationerne selv melde sig ind i kampen med seriøse bud på erhvervets uomgængelige omstilling.

Det økologiske landbrug er mere populært blandt forbrugerne end nogensinde. Men samtidig er klimabelastningen i henholdsvis det økologiske og konventionelle landbrug til diskussion. Økologisk landbrug har en mindre ud-

ledning af klimagasser målt pr. hektar landbrugsjord end konventionelt, men samtidig har det ofte et lavere udbytte. Det får nogle til at konkludere, at økologi er mere belastende for klimaet. Det er imidlertid et alt for snævert perspektiv og for drastisk en konklusion. Økologien er i sig selv helhedsorienteret og rummer en række fordele såsom større biodiversitet, ingen pesticider, alsidighed, sunde planter og dyr osv. Det betyder ikke, at CO₂-udledning er irrelevant, for der er ingen tvivl om, at både det økologiske og konventionelle landbrug fremover skal arbejde på at nedbringe CO₂-udslip. Samtidig med det, er der dog også behov for at passe på kloben på andre måder, f.eks. ved at undgå gift i grundvandet, bevare insekter og øvrig biodiversitet mm., og her har økologien klare fordele. Også måden hvorpå vi anvender vores dyrkede og ikke dyrkede arealer har stor betydning for, hvor meget kulstof vi kan binde i jorden via humus og plantevækst – eller

Situationen i Frankrig peger på, at klimakampen må gå hånd i hånd med kampen for at mindske social, kulturel og økonomisk ulighed.

modsat hvor meget kulstof vi frigør ved f.eks. at rydde skov for at skaffe mere foder til kødproduktion.

Dertil kommer, at de økologiske principper skal hænge tæt sammen med forandringer i vores kostvaner, en bevægelse i retning mod at spise mere lokalt, mindre animalsk, mindre forarbejdede fødevarer og undgå madspild, som alt i alt kan sikre, at vi mindsker klimabelastningen på fødevarerområdet.

Folkets vilje

I Frankrig tog klimakampen en uventet drejning. Emmanuel Macrons forhøjelse af afgifterne på brændstof satte gang i en bølge af protester, som udviklede sig så voldsomt, at præsidenten måtte trække afgifterne tilbage igen. Et klimatiltag, der blev umuligt at gennemføre på grund af manglende folkelig opbakning. Ikke nødvendigvis fordi de protesterende er imod grøn omstilling, men på grund af en dybereliggende vrede over sociale forhold og splittelse mellem

”folket” og ”eliten”, hvor mange føler sig marginaliseret og udenfor samtalen om fremtiden. Situationen peger på, at klimakampen må gå hånd i hånd med kampen for at mindske social, kulturel og økonomisk ulighed, for hvis afstandene bliver for store, risikerer vi at miste den brede opbakning.

Elitediskussionen har generelt mindst tre dimensioner. Der er stigende økonomisk ulighed, hvor de allerrigeste ejer en helt uforholdsmæssig del af værdierne, og der er en attitudemæssig opdeling i ”dem og os”, hvor de veluddannede og de mindre uddannede bliver dårligere til at forstå hinanden. Den ulighed eller afstand, der skabes på disse to områder, er farlig for samfundet og kræver handling. Men der findes også en nødvendig ”videnskabsmæssig” elite, når det kommer til store globale udfordringer som klimaet. Vi er nødt til at acceptere, at vi har brug for eksperternes viden. Det er politisk uansvarligt at lade klimapolitikken blive en popula-

ritetskonkurrence, hvor meninger skal rangere på linje med faglig indsigt. I stedet for at bejle til grupper, der frygter fremtiden, ved at love at bevare nutiden, eller sågar at vende tilbage til fortiden, er det et politisk ansvar at forklare og sikre, at f.eks. polske kulminearbejdere eller danske og franske landsbysamfund får del i de mange nye og langt mere attraktive jobs, der ligger i den grønne omstilling.

Det er samtidig nødvendigt, at klimakampen også i stigende grad bliver en folkelig sag. For der er heldigvis også borgere, der protesterer og demonstrerer, fordi de ønsker en mere progressiv klimapolitik. Børn og unge over hele verden er gået i strejke for klimaet, og for første gang ser det nu ud til, at klima bliver et af de vigtigste områder for danske vælgere ved det kommende folketingsvalg. Klimakampen må og skal være for alle, vel vidende at omstillingen ikke er mulig uden at nogle vil opleve, at deres vaner udfordres eller de-

res liv tilsyneladende besværliggøres. Sådan har det været ved alle omstillinger gennem historien. Det unikke ved den grønne omstilling er netop, at der ligger åbenlyse fordele i form af f.eks. renere luft, bedre sundhed, billigere energi og mere rationel transport, som kommer alle til gode i en lokal såvel som global kontekst. Men vejen derhen vil være præget af opgør med særinteresser og af besværet og omkostningerne ved at tillægge sig nye vaner.

Ballade i finanssektoren

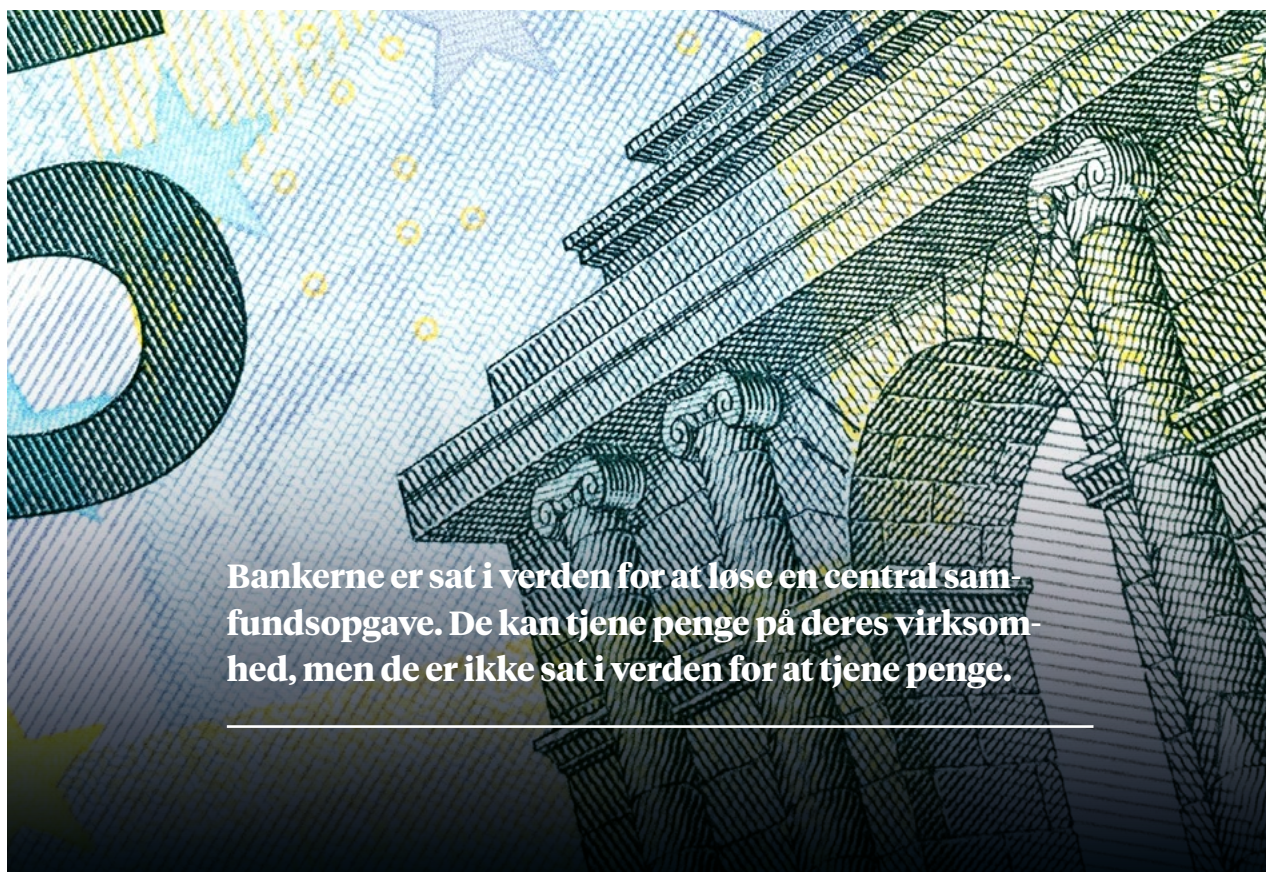
2018 blev også året, hvor finanssektoren igen kom under kraftig beskyldning. Først rullede en af historiens største hvidvasksager i Danske Bank, hvor topledelsen til sidst måtte gå af. Dernæst kom afsløringerne af den omfattende svindel med udbytteskat, som viste sig at have drænet statskasser over hele Europa for uhorste milliardbeløb. De kriminelle spekulanter, der stod bag komplottet om udbytteskat, var mere eller

mindre direkte blevet bistået af en række af verdens største banker. Ikke overraskende har den slags nyheder vakt stor forargelse i offentligheden, og tilliden til bankerne kan nu ligge på et meget lille sted. Samtidig er der en tydelig resignation at spore, for bliver bankerne nogensinde anderledes? Men det er vigtigt, at det momentum, der er for en mere samfundsorienteret finanssektor ikke fortabes i resignation og mangel på nye ideer.

Hidtil har politikernes svar på diskussionerne om banksektoren især været at skruer op for kapitalkravene, og nu skrues man så op for bødestørrelserne. En overordnet fortælling er, at skatteborgernes penge ikke skal finansiere bankernes kriser. Men borgerne er jo også kunder i bankerne, og det kan ikke undgås, at de høje kapitalkrav gør bankdriften dyrere, så regningen ender det samme sted. Derfor kan de høje kapitalkrav – og nu bødestørrelser – virke som symptombehandling. I stedet burde

man fra politisk hold arbejde mere på at forebygge kriser og spekulation f.eks. ved at dæmpe uforholdsmæssige bolig- og ejendomsprisstigninger. Inflationen i ejendomspriser må ikke afvige væsentligt fra den inflation, vi kender fra varepriserne. Gør den det, lægges kimen til nye bobler og nye kriser. Problemet er, at sådanne indgreb – der f.eks. kan indebære højere ejendomsskatter – kan genere store vælgergrupper på kort sigt, og derfor viger mange politikere tilbage fra at udvise lederskab.

En effekt af de høje kapitalkrav er desuden, at de aktionærejede banker skal tjene flere penge for at indfri aktionærernes krav til afkast. Bankaktierne er jo i konkurrence med aktier fra alle andre virksomheder, men en bank er ikke en virksomhed som enhver anden. Bankerne er sat i verden for at løse en central samfundsopgave – nemlig omfordelingen af opsparing til produktive investeringer. De kan tjene penge på deres virksomhed, men de er ikke sat i verden

Bankerne er sat i verden for at løse en central samfundsopgave. De kan tjene penge på deres virksomhed, men de er ikke sat i verden for at tjene penge.

for at tjene penge. Når bankerne skal levere afkast på linje med andre virksomheder, ligger der hele tiden et underliggende pres for at tage lidt større risiko og bevæge sig ud i gråzonerne i jagten på de store indtægter. Når det kammer over, er det ikke nødvendigvis en bevidst beslutning, det kan lige så vel være en konsekvens af de incitamenter, der ligger i måden bankerne typisk er organiseret på. Derfor må vi overveje om vi – bevidst eller ubevidst – har designet bankerne på en sådan måde, at vi i stort omfang får noget andet, end det vi egentlig gerne vil have. I stedet bør vi udforske mulighederne i en højere grad af aktivt kundeejerskab, der potentielt kan knytte bankerne stærkere til samfundet. Danmark var i mange år foregangsland med vores store og velfungerende andelsbevægelse og en finansiel sektor med kreditforeninger samt mange andels- og sparekasser. Vi har derfor gode forudsætninger for at ud-

vikle den kundeejede bankforretning i en moderne form.

70 år med menneskerettighederne

I december måned fyldte FN's menneskerettighedserklæring 70 år. En unik aftale, som næppe kunne være vedtaget på ret mange andre tidspunkter i historien end lige netop i kølvandet på Anden Verdenskrig. Ved markeringen af 70-året blev det dog bemærket, at menneskerettighederne er under pres mange steder i verden, og at de danske politikere heller ikke er blege for at kritisere og udfordre konventionerne. Senest med den nye finanslov, hvor regeringen direkte meldte ud, at de ville gå til kanten af konventionerne. Det kan være helt legitimt at diskutere, hvordan systemet fungerer, men det er usmægtigt, når konventionerne gøres til synderbukke i kampen om, hvem der kan føre den strammeste udlændingepolitik. Det er en glidebane, når politikerne bruger

argumenter som, at konventionerne forhindrer os i at føre den politik, vi selv vil. Pointen med universelle menneskerettigheder er jo netop at sætte nogle grænser for, hvordan eksempelvis en regering kan behandle sin befolkning. Man skal passe på med kun at italesætte menneskerettighederne som en begrænsning, for i virkeligheden er de jo det modsatte. Men det risikerer vi at glemme, hvis vi kun hører, at de er en spændetrøje. De problemer, som menneskerettighederne hævdes at skabe for dansk politik er typisk helt perifere, som f.eks. ønsket om at kunne udvise et meget lille antal borgere, som oftest i praksis alligevel ikke kan udvises, da de påtænkte modtagerlande ikke vil medvirke. Samtidig er der mange magthavere ude i verden, der gerne vil finde undskyldninger for ikke at overholde menneskerettighederne, og det bør et land som Danmark klart modarbejde fremfor at inspirere disse kræfter.

Menneskerettighederne er under pres mange steder i verden, og de danske politikere er heller ikke blege for at kritisere og udfordre konventionerne.

De unge tager ansvar, og det virker stærkt, når de formulerer sig skarpt og klart i opråb til ”de voksne”.

Vender vinden i USA?

Midtvejsvalget i USA i november blev af mange fulgt tæt. Aktive borgere arbejdede hårdt for at engagere vælgerne og samle dem om en mere fremadskuende dagsorden med mindre ulighed, moderne våbenlove og grøn omstilling. Demokraterne fik bl.a. flertal i Repræsentanternes Hus, hvilket vil udgøre en modvægt til præsidentens magt og politik og valgdeltagelsen var markant højere end normalt. Det plejer at være en fordel for Demokraterne, og derfor bliver det også spændende at se, i hvor høj grad det vil lykkes dem at mobilisere nye og gamle vælgere ved valget om to år, ikke mindst de unge. Nok så interessant var en række folkeafstemninger i nogle af staterne, der gjorde op med dele af de desværre udbredte udemokratiske tendenser til at forsøge at holde vælgere borte fra valgstederne, forhindre eller besværliggøre vælgerregistreringen eller manipulere med valgdi-

strikerne. Eksempelvis blev der i Florida flertal for at give tidligere indsatte deres stemmeret tilbage – indtil da var en fængselsdom i Florida ensbetydende med livslang fortabelse af stemmeretten. Det kan betyde over en million nye vælgere i en stat, hvor afgørelserne i mange år har været meget tætte.

De unge ser fremad

Den gamle vending om at ungdommen giver håb lyder måske lidt slidt, men efter et år som 2018 er den alligevel på sin plads. Som flere af ovenstående temaer viser, er det nemlig på mange måder den unge generation, der ser fremad og efterspørger en langsigtet og ansvarlig, international og holistisk tilgang til de store udfordringer. De unge er i højere grad end de ældre generationer f.eks. blevet mere bevidste og oplyste om klimaet, viser undersøgelser fra bl.a. tænketanken Concito. Og når det gælder den hastigt voksende tendens inden for

bæredygtige investeringer, er den også i høj grad båret af millennium-generationen, som stiller højere krav til, hvordan deres penge arbejder i samfundet. I USA og Storbritannien har vi de sidste par år set, hvordan det i stort omfang var de unge, som ønskede en helt anden progressiv politisk udvikling end den, som den samlede befolkning stemte igennem. Og i foråret bredte bevægelsen ”March for our lives” sig, hvor unge i hobetal demonstrerede for en mere moderne og restriktiv våbenlovgivning i USA. De unge tager ansvar, og det virker stærkt, når børn og unge på så forskellige områder formulerer sig klart og skarpt i opråb til ”de voksne”, som de oplever i høj grad har svigtet deres ansvar. De giver os håb for fremtiden. De vil noget andet, og de vil have, at resten af samfundet lytter. Det er de unge, der tegner vores fremtid, de fortjener at blive taget alvorligt.

Merkur og Verdensmålene

Hvis man læser FNs 17 Verdensmål for bæredygtig udvikling og dernæst læser, hvordan Merkur definerer sin hovedopgave, er der indlysende fælles træk mellem den opgave FN har stillet ikke blot verdens regeringer, men hele verdens borgere, og den opgave, Merkur har stillet sig selv siden grundlæggelsen i 1982.

De 17 verdensmål er ikke perfekte, men de er et udtryk for, hvad alle verdens lande på et givent tidspunkt er nået til enighed om eller i det mindste ikke direkte vil modsætte sig. Sådan betraget er de dybt imponerende, og Merkur ønsker at støtte op omkring målene. Verdensmålene har alene ved deres udbredelse givet os alle et nyt kraftfuldt sprog for de globale og lokale udfordringer og de fælles mål, vi skal arbejde hen imod for at skabe den nødvendige omstilling.

Kulturen er i det store hele fraværende i de 17 mål, hvilket vi finder ærgerligt. Merkur har altid lagt stor vægt på kulturens rolle for udviklingen i

samfundet og vigtigheden af den frie, personlige udvikling og almene dannelse. Efter vores opfattelse er det kulturelle område centralt for netop at udvikle et mere bæredygtigt samfund. Denne opfattelse holder vi fast i, og det vil fortsat være et kerneområde for Merkur at finansiere kultur og uddannelse.

Ved fremover at bruge Verdensmålene som en del af vores rapportering, ændrer Merkur altså ikke på vores egne overordnede mål. Men vi kommer til at stille skarpt på nogle særlige områder, hvor der er plads til forbedring, og vi synliggør vores hidtidige arbejde i dette nye, internationale sprog og fletter dermed vores fortælling sammen med de mange tusinde aktører, der ligesom Merkur arbejder mod en mere bæredygtig verden.

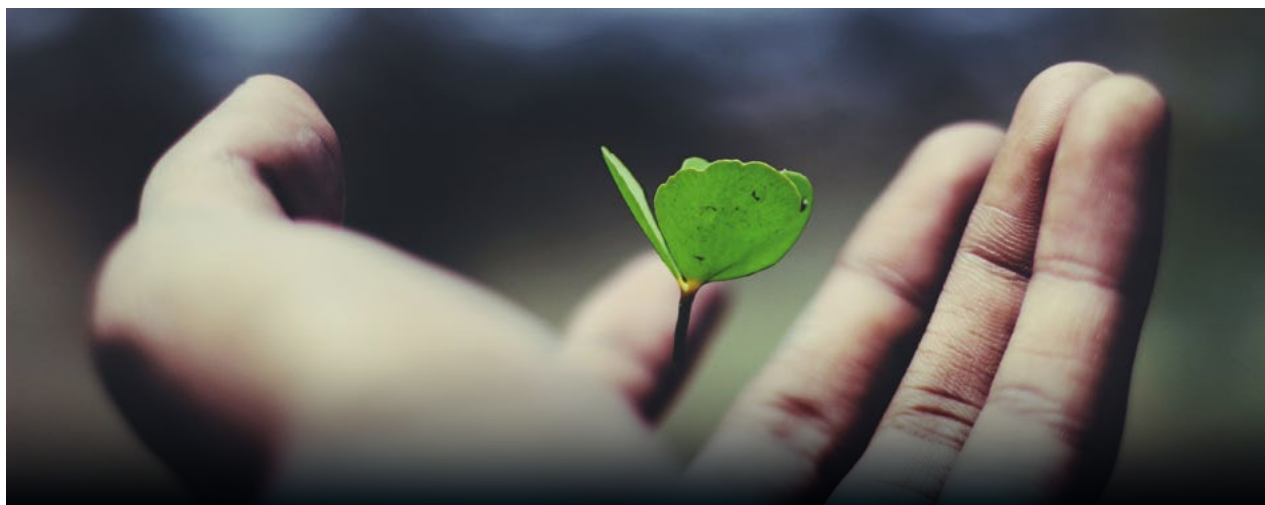
Merkurs bidrag til verdensmålene

Merkur er et pengeinstitut, og som sådant er den væsentligste del af vores på-

virkning indirekte. I og med at Merkur har taget stilling til, hvilke virksomheder og projekter, vi ønsker at finansiere samt hvilke produkter, vi ønsker at formidle til kunderne, måltretter vi den påvirkning – indirekte eller ej – Merkur har på samfundet.

I årsrapportens forskellige kapitler har vi med Verdensmålsikoner angivet, hvilke særlige verdensmål de omtalte aktiviteter vedrører. Når Merkur selv arbejder på at forbedre vores præstation på bestemte områder, eller er med til at udvælge finansierede aktiviteter, angiver vi de specifikke ikoner. I forbindelse med partnerskaber med andre, anvender vi primært partnerskabsikonet (nr. 17). På investeringsområdet har vi valgt at anvende de ikoner, vores partnere selv bruger i forbindelse med de enkelte investeringsfonde.

 <p>VERDENSMÅL for bæredygtig udvikling</p>	<p>Verdensmålene kort fortalt</p> <ul style="list-style-type: none"> • FNs 17 verdensmål for bæredygtig udvikling afløste FNs 2015-mål • Målene er globale og omfatter alle lande og alle mennesker – og dermed også alle virksomheder og organisationer. • Målene bygger på en helhedstænkning og er opdelt i 17 mål, som kan læses hver for sig, og man kan lægge sine kræfter ind på bestemte mål, men målene har en større indre sammenhæng. • Målene er dynamiske. De skal forstås som en bevægelse. En ny måde at tænke på, som vi skal opfinde, mens vi går. • Målene bygger endelig på en grundlæggende solidaritet og et radikalt fælles ansvar: Ingen er i mål, før alle er i mål.
---	--

Merkurs aftryk

Merkur sætter et aftryk – en impact – på samfundet gennem vores bankforretning. Men Merkur er også en virksomhed i sig selv, som sætter et aftryk i form af et ressourceforbrug, en klimavirkning og en affaldsproduktion. Vi ansætter mennesker og har partnerskaber med andre virksomheder og organisationer, og betaler som dansk virksomhed skat mm. Alt dette gør vi under hensyntagen til det samfund, vi er en del af.

Det er en hjørnesteen for Merkur, at vores omtanke for miljøet i den udadvendte forretning afspejles i en tilsvarende ambitiøs politik og handlemåde internt. Vi forbruger med omtanke, således at vi sparer på energi- og naturressourcerne i det omfang, det ikke går ud over vores medarbejderes arbejdsmiljø eller de ydelser, vi tilbyder vores kunder.

Merkurs indkøbspolitik foreskriver, at der altid tages hensyn til miljøet, når der indkøbes varer til bankens daglige drift. Økologi, lavenergi og miljøcertificerede varer prioriteres. Vi foretrækker leverandører med en klar bæredygtig-

hedsprofil, og vi vælger i første omgang at lægge ansvaret for vores leverandørers CO₂-udslip hos dem. Men det er ikke altid muligt at vælge bæredygtige løsninger. I disse tilfælde forsøger Merkur at påvirke den enkelte leverandør ved at stille spørgsmål til eksempelvis energiforbrug og inspirere til mere bæredygtighed.

En af de varer Merkur gør brug af i vores daglige drift er papir. Her har vi

vælt KLS Pureprint som primær leverandør. KLS Pureprint er Cradle-to-cradle certificeret*, får strøm fra vindmøller og leverer så vidt muligt papir og tryksager i el-lastvogne. I 2018 har vi udsendt færre fysiske breve fra afdelingerne og vi har reduceret antallet af udgivelser for vores magasin Pengevirke fra fire til to. Det skaber en reduktion i papirforbruget. Et pudsigt faktum er, at vi har sendt mere papir til genbrug, samtidig med at vi har indkøbt mindre. Dette skyldes især øget digitalisering. Meget er i årets løb overført fra fysiske arkiver til elektronisk lagring, hvorefter de fysiske papirer er makuleret og sendt til genbrug.

**Merkurs
publikationer er
Cradle-to-cradle-
certificerede**

* Cradle-to-cradle (Vugge-til-vugge) certificeringen er en helhedsorienteret miljøcertificering, som sikrer, at et produkt ikke forurenar, ikke tærer på jordens ressourcer og indgår i naturens eget kredsløb. Tanken er, at produkterne cirkulerer i kredsløbet og genanvendes igen og igen. Det vil sige, at produkterne ikke resulterer i noget affald, og at de ikke er giftige for mennesker eller miljø.

Merkurs CO2-regnskab

Merkur foranlediger direkte CO2-udslip ved vores forbrug af strøm, varme og tjenesterejser*.

Forbruget af varme steg 6% i 2018; el-forbruget forblev det samme. Omregnet til CO2 blev det et fald på 18%, hvilket bl.a. skyldes tekniske omregningsfaktorer.

Merkurs medarbejdere transporterer sig i arbejdstiden, når de skal på kunde-besøg, til møder, på kursus og lignende. Vi har en rejsepolitik, som foreskriver, at den enkelte medarbejder i sit transportvalg skal udvise miljøhensyn og vi søger at begrænse fysiske møder mellem afdelinger og i stedet anvende videokonferencer mv. Derudover har vi noget rejseaktivitet i forbindelse med vores internationale arbejde med at fremme bæredygtig bankdrift globalt, ligesom vi har internationale partnere på investeringsområdet.

Den samlede rejseaktivitet faldt fra 2017 til 2018 med ca. 23%. Vi bestræber os fortsat på at reducere rejsebehovet,

når det kan ske uden at give køb på kunde-kontakt, uddannelse og samhørigheden internt.

Vi får vores strøm fra el-selskabet Natur-Energi, som udelukkende leverer strøm fra vedvarende energikilder. Derudover ønsker Merkur så vidt muligt at kompensere for eget energiforbrug gennem tilsvarende investering i anlæg til energiproduktion. Energiproduktionen overgår endnu ikke Merkurs samlede forbrug, og svinger en del fra år til år. Den usædvanlige sommer i 2018 gav så-

ledes lav produktion af både vindmøllestrøm fra Danmark, hvor vi har andele i to vindmølleparker og af solcellestrøm fra Spanien, hvor vi har andel i en solcellepark.

Den CO2-udledning, vi forårsager, og som ikke dækkes af produktionen af energi på de vedvarende energianlæg, vi er medejere af, kompenseres vi for ved køb af såkaldte "Climate Clearing"-enheder. Vi køber dem i Guld Standard, hvilket betyder, at det er projekter, der ikke bare leverer vedvarende energi, men tillige leverer en lang række sociale og udviklingsmæssige fordele – du kan læse mere på www.climateneutralgroup.com.

**Merkur er
CO2 neutral**

* I tidligere år har Merkur opgjort medarbejdernes samlede CO2-forbrug på transport til og fra arbejde. Det indgår ikke i 2018-regnskabet, da medarbejdernes valg af transportform og bopæl bestemmes af faktorer, som i det store hele ligger udenfor Merkurs indflydelse. Dog har vi aktivt valgt at placere vores kontorer sådan, at de let kan nås med offentlig transport, til fods og på cykel.

En ny forpligtelse

Et af Merkurs vigtige partnerskaber er Global Alliance for Banking on Values, GABV, jf. kapitlet *Internationalt samarbejde*. GABVs medlemmer har i februar 2019 truffet beslutning om at yde deres bidrag til, at vi når Parisaftalens klimamål. Banker spiller en ganske særlig rolle, da de jo er med til at stille penge til rådighed for virksomheder. Ved at fi-

nansiere de bæredygtige virksomheder og energier fremfor de fossile kan bankerne yde et vigtigt bidrag. En række GABV-banker – herunder Merkur - har derfor forpligtet sig til at måle på og rapportere om CO2-påvirkningen af vores aktiviteter, og dermed til at gøre vores til at sikre, at temperaturen ikke stiger over 1,5 grader.

Næste år vil vi for første gang rappor-

tere på dette felt. At måle og rapportere på CO2-virkning af udlån er teknisk meget vanskeligt og rummer utallige dilemmaer. Vi har næppe fundet den endegyldige løsning på disse dilemmaer til næste år, men vi vil arbejde målrettet og opmærksomt på feltet.

Merkur engagerer sig i samfundet

Udover den daglige bankvirksomhed engagerer Merkur sig i udbredelsen af viden om bl.a. økologisk økonomi og bæredygtig bankdrift. Vi søger løbende dialog med beslutningstagere og meningsdannere og prioriterer at bruge ressourcer på aktiviteter, der skaber samfundsmæssig værdi i et bredere perspektiv. Som eksempler på, hvor Merkur har engageret sig i 2018 kan nævnes:

- Merkur var aktiv på Folkemødet på Bornholm.
- Aalborg Afdeling engagerede sig igen i 2018 i Aalborg Bæredygtighedsfestival, som har til formål at motivere og inspirere både borgere og virksomheder til mere bæredygtig adfærd. Festivalen

var en stor succes med ca. 15.000 besøgende, hvoraf 46% gik derfra med en oplevelse af at være blevet inspireret til at leve mere bæredygtigt.

- I Aarhus har den lokale afdeling sponsoreret Spireprisen, som uddeles af Klimasekretariatet i Aarhus Kommune til et klima- eller bæredygtighedsprojekt, der fortjener et skulderklap. Spireprisen gik til start-up virksomheden Grums, der producerer hudplejeprodukter af kaffegrums.
- I København har Merkur for ottende år i træk sponsoreret Nørrebroløbet. Bag Nørrebroløbet står 9 drenge i alderen 10-13 år, der til daglig holder til på værestedet Gadepulsen på Nørrebro. Drengene har med hjælp fra foreningen Mind Your Own Business,

fået mulighed for at starte egen mikrovirksomhed i form af Nørrebroløbet.

Endelig bidrager Merkur naturligvis direkte til samfundet via vores betaling af skatter og afgifter. I 2018 betalte Merkur 14,6 mio. kr. i skatter og afgifter.

Betalte skatter og afgifter 14,6 mio. kr.

Den reelle økonomi

Den *reelle* økonomi eller realøkonomien er den del af økonomien, der beskæftiger sig med faktisk produktion af varer og tjenesteydelser, i modsætning til den del af økonomien, der vedrører køb og salg på de finansielle markeder.

I realøkonomien skabes værdi for samfundet. Der udvindes, produceres, arbejdes og handles varer, eller der udføres konkrete tjenesteydelser – en klipning, en ambulancekørsel, en koncert. Finansielle aktiviteter, som bevæger sig flere trin væk fra realøkonomien siges at tilhøre den finansielle økonomi – her skabes der intet nyt. Aktier ligger for eksempel i den *finansielle* økonomi. Jo flere trin væk en aktivitet bevæger sig fra realøkonomien, jo mere spekulativ er aktiviteten. Derfor måler de værdibaserede banker i netværket GABV deres involvering i realøkonomien.

Merkurs udlån og garantier befinder sig med helt ubetydelige undtagelser i realøkonomien. De ”overskydende” indlån i Merkur, som ikke danner basis for

udlån, og den likviditet, Merkur skal ligge inde med fra dag til dag, placeres for tiden hovedsageligt i Nationalbanken, og flytter dermed mindst et trin længere væk fra realøkonomien. Derfor er det samlede tal for Merkurs aktiviteter i realøkonomien 57%.

57%

57% af Merkurs samlede balance inklusive garantier befinder sig i realøkonomien

100%

100% af Merkurs udlån og garantier ydes i realøkonomien

Donationer

Merkur arbejder også med donationer, fordi gaver kan skabe et stort og positivt aftryk på samfundet. Merkur har derfor skabt en række kontoformer med et indbygget donationselement, støttekonti, Operation Dagsværk og CO2-Sparekonto:

Støttekonti

Som kunde i Merkur kan man placere sin opsparing på en støttekonto og dermed spare op samtidig med, at man støtter en organisation, fordi Merkur hvert år donerer et støttebidrag til den respektive organisation, som er relativ til det samlede gennemsnitlige indlån. Vi havde i 2018 støttekonti knyttet til syv organisationer:

- WWF Verdensnaturfonden
- Red Barnet
- Vedvarende Energi
- Mellemfolkeligt Samvirke
- Verdens Skove
- Amnesty International
- Danmarks Naturfredningsforening

Fra og med 2019 har vi seks støttekonti, idet vi ikke længere tilbyder en Natur-

fredningskonto. Dette skyldes alene et ønske om at forenkle udbuddet af konti.

Fra 2017 til 2018 er det samlede bidrag atter steget, og vi kunne ved årets udgang sende i alt 804 t.kr. til organisationerne. Siden vi oprettede den første støttekonto for 23 år siden er der i alt udbetalt 9,8 mio. kr. til partnerorganisationerne.

Operation Dagsværk

Merkur tilbyder til unge op til 29 år en særlig Dagsværkskonto. I modsætning til de andre støttekonti er Dagsværkskontoen en løbende konto, som man kan have kort mm. til – og som altså kan bruges som lønkonto. Merkur støtter Operation Dagsværk med 100 kr./år pr. aktiv konto. Det gav i 2018 et samlet bidrag på 108.100 kr.

CO2-Sparekonto

Merkurs CO2-sparekonto gør gavn på flere måder: I Danmark gavner det via Merkurs udlån til formål, der i en lang række tilfælde gavner klimaet og miljøet. Derudover betaler Merkur 30.000 kr. pr. påbegyndt 25 mio. kr. indestående. Disse penge går til investeringer i vedvarende energianlæg eller andre klimaforbedrende aktiviteter i udviklingslande.

I 2018 udgør støttebidraget 307.500 kr. Siden 2008, hvor kontoformen blev oprettet, er der i alt støttet med 6,3 mio. kr.

Pengene er uddelt til forskelligartede projekter, som bidrager til væsentlige forbedringer af levevilkår for mennesker i udviklingslande. Projekterne har typisk flere forskellige virkninger på én gang, og har på den måde et meget stort samfundsmæssigt afkast. De mange solceller, vi har finansieret på skoler, resulterer ikke bare i mere og bedre skole-

gang for børn, men ofte også alfabetisering og undervisning af voksne om aftenen.

I 2018 har vi støttet et skovrejsningsprojekt i Uganda. Der sker en meget voldsom afskovning af biologisk meget værdifuld skov i Uganda. Skovrejsningen genskaber ikke urskov, men skaber plantage. Plantningen af en blanding af

hjemmehørende træarter, som både er gode til tømmer, frugt, brænde og andet, lagrer CO2 samtidig med, at den fjerner noget af truslen mod de oprindelige skove. Projektet gennemføres af en mangeårig samarbejdspartner i Uganda; Joint Energy and Environment Project (JEEP Folkecenter), som har fået adgangen til et stykke afskovet jord i et statsligt udbud.

I 2018 har Merkur også støttet:

Dazin i Bhutan – et projekt med miljøvenlige og brændebesparende komfurer. Projektet skal kunne blive økonomisk selv bærende.

Se mere www.dazin.org

Solceller på 33 skoler i Burkina Faso.

Se mere: www.kologh-naba.org

Solceller på Senegal Voksenskole.

Se mere: www.senegalvoksenskole.dk

I 2018 har Merkur doneret 1,2 mio. kr. til velgørende formål.

Indkøbt papir (fig. 24)

	2018	2017
Papir i kg. fra BEC	751	229
Markedsføringsmateriale, inkl. Pengevirke	4.514	5.919
Andet papir, brev- og kopipapir samt kuverter	2.133	4.153
I alt	7.398	10.301
Returneret papir	-6.080	-5.675
Netto papirforbrug	1.318	4.626

Energiforbrug (fig. 25)

	2018		2017	
	KWh	Omregnet til Kg CO2	KWh	Omregnet til Kg CO2
Fjernvarmeforbrug	235.954	18.404	221.734	21.065
El	62.524	11.942	62.442	15.985
I alt	298.478	30.346	284.176	37.050
Andel af el-produktion fra:				
Middelgrunden Vindmøllelaug	-12.459	-2.380	-19.563	-5.008
Hvidovre Vindmøllelaug	-80.594	-15.393	-84.158	-21.544
Plasticueros solcelleanlæg i Spanien	-97.092	-18.545	-113.837	-29.142
Indirekte egenproduktion i alt	-190.145	-36.318	-217.558	-55.694
Energiforbrug, netto, i alt	108.333	-5.972	66.618	-18.644
Forbrug pr. medarbejder*	1.137	-63	689	-193

* Antallet af medarbejdere er beregnet som det gennemsnitlige antal beskæftigede omregnet til heltid. I 2018 er der 95,3, mod 96,7 året før

Tjenesterejser (fig. 26)

	2018		2017	
	km	Omregnet til Kg CO2	km	Omregnet til Kg CO2
Bil, delebil, taxa	142.010	19.213	149.560	18.826
Bus	2.461	256	870	90
Tog	61.308	858	103.105	1.650
Færge	2.922	336	3.727	2.609
Fly	119.684	44.327	165.305	61.224
I alt tjenesterejser	328.385	64.990	422.567	84.399

Total CO2-udledning (fig. 27)

Kg. CO2	2018	2017
Energiforbrug	-5.972	-18.644
Tjenesterejser	64.990	84.399
I alt	59.018	65.755
Indkøbte Climate Clearing-enheder	-59.018	-65.755
Netto CO2-udledning	0	0

Realøkonomi (fig. 28)

Mio. kr.	2018	2018
Samlede udlån og garantier før nedskrivninger	2.400	2.516
Heraf realøkonomi	100%	100%
Aktiver og garantier	4.234	4.212
Heraf realøkonomi	57%	60%

Støttekonti (fig. 29)

	Støtte 2018 1.000 kr.	Støtte 2017 1.000 kr.	Udvikling %	Samlet støtte 1996-2018 1.000 kr.
WWF Verdensnaturfonden	153	142	7,7%	3.145
Red Barnet	135	123	9,8%	2.201
Vedvarende Energi	225	202	11,4%	1.693
Mellemfolkeligt Samvirke	68	55	23,6%	683
Verdens Skove	110	84	31,0%	979
Amnesty International	92	75	22,7%	426
Danmarks Naturfredningsforening	21	22	-4,5%	133
Udgåede støttekonti	0	0	-	526
I alt	804	703	14,4%	9.786

Effekt af konti med donationer (fig. 30)

1.000 kr.	2018	2017	Udvikling %
Støttekonti	804	703	14,4%
Operation Dagsværk	108	116	-6,9%
CO2-Sparekonti	308	563	-45,3%
I alt	1.220	1.382	-11,7%

Skatter og afgifter (fig. 31)

1.000 kr.	2018	2017
Beregnet selskabsskat af Merkurs overskud m.v.*	821	0
Lønsumsafgift**	8.144	7.256
Moms***	5.549	5.180
Energiafgifter, ca.	60	60
I alt	14.574	12.496

* Samlet udskudt skat i resultatopgørelsen udgør 668 t.kr. se note 13 for yderligere specifikation

** Den finansielle sektor betaler, sammen med ganske få andre brancher, en særlig afgift på lønsummen, dvs. for at have mennesker ansat.

*** Pengeinstitutter er i modsætning til produktion-, handels- og servicevirksomheder kun momsregistreret på enkelte aktivitetsområder. Det betyder, at Merkur ikke kan fratække fuld moms af indkøb og anskaffelser – ud af ovenstående momsbeløb har Merkur kun haft mulighed for at trække ca 55 t.kr. i 2018

Merkur Fonden

Merkur Fonden har gennem sine nu 21 driftsår uddelt i alt 9 mio. kr. til 163 forskellige projekter.

Merkur Fonden er en selvstændig juridisk enhed, også i forhold til andelskassen, og har sin egen bestyrelse. Merkur Fonden har til hensigt at gøre det muligt at arbejde med gaver og donationer ud fra de samme grundlæggende værdier som i Merkur Andelskasses arbejde med ind- og udlån. Fondens formål er bredt defineret, således at såvel sociale, kulturelle, forsknings- og miljømæssige formål kan støttes.

Merkur Fonden er godkendt til at modtage fradragsberettigede gaver.

Gavepenge giver mulighed for at arbejde med nogle helt andre områder og med andre tidsperspektiver end lån. En meget lang række af værdifulde opgaver i samfundet er afhængige af penge, der ikke skal tilbagebetales. I Danmark be-

tales mange af disse over skatten – men ikke alle. I andre lande er den offentlige sektor så lille og fattig, at den slags ikke lader sig gøre.

De gode gaver har ofte mange virkninger på en gang. Kerneaktiviteten kan f.eks. være at drive grundskole i et fattigt land, men det kan også medføre, at fattige børn lærer, at de har rettigheder og værdighed, at de får et dagligt nærende måltid, at pigerne undgår at blive bortgiftet som børn, samt at de voksne også undervises.

Fokusprojekter

Fonden har igennem mange år arbejdet med fokusprojekter inden for fri forskning og en håndfuld udviklingsprojekter i Afrika og Latinamerika. Disse har typisk en dansk base i form af et netværk, der kan samle penge ind. Fokusprojekterne har vi et længerevarende

samarbejde med, og en stor del af fondens donationer går til fokusprojekterne.

Merkur Fondens aktiviteter og de støttede projekter beskrives på fondens hjemmeside www.merkurfonden.dk. Her findes bl.a. en oversigt over støttede projekter, beskrivelser af en stor del af dem og links til projekternes egne hjemmesider.

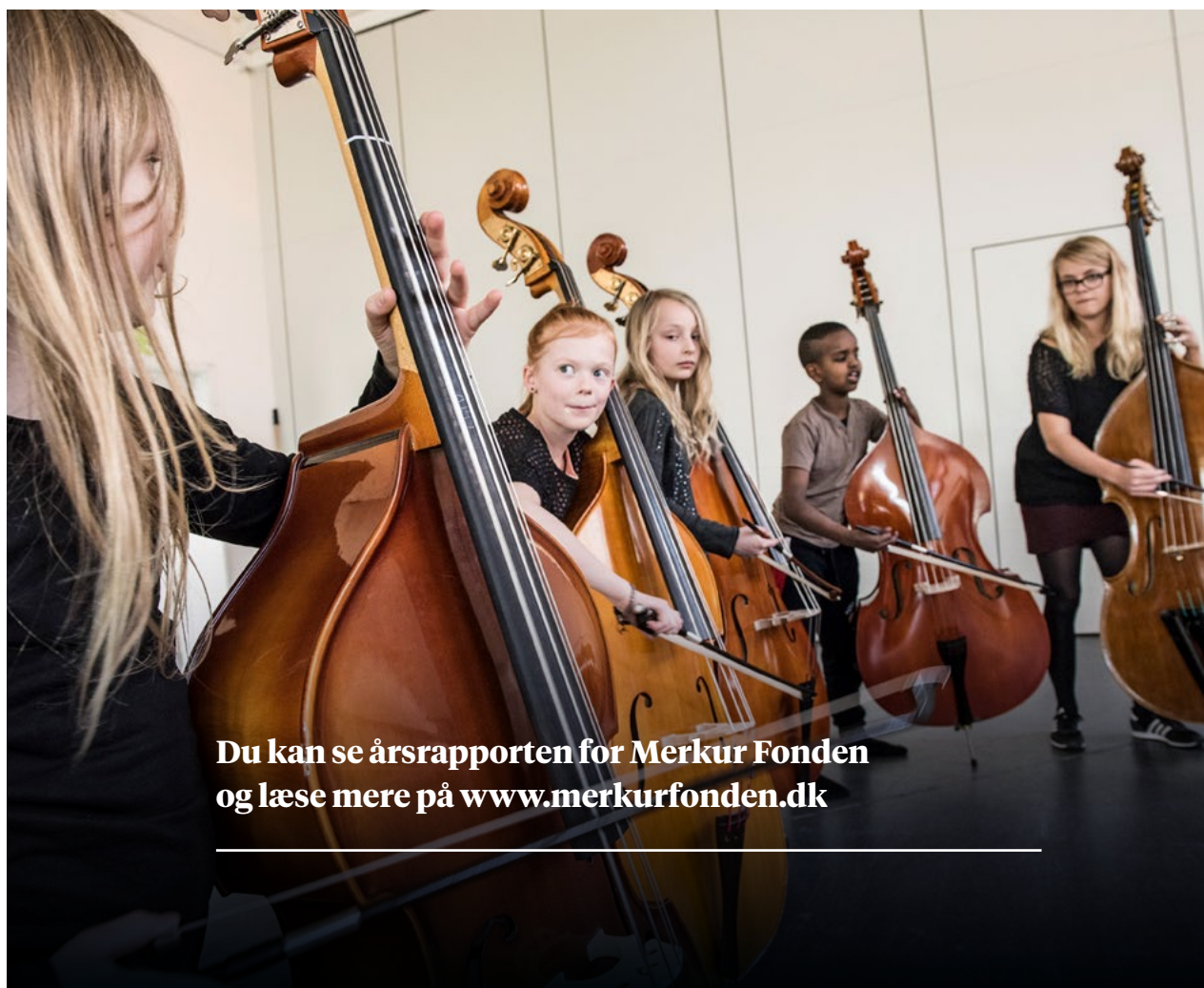
827.000

**Merkurfonden
har uddelt
827.000 kr. i 2018**

Udvikling i modtagne og uddelte donationer (fig. 32)

(1.000 kr.)	2018	2017	2016	2015	2014
Modtaget	738	803	731	654	710
Uddelt	827	816	630	517	1.025*

* Det høje tal skyldes, at vi modtog ekstraordinært mange donationer i slutningen af 2013, som blev omsat i uddelinger i 2014.

**Du kan se årsrapporten for Merkur Fonden
og læse mere på www.merkurfonden.dk**

Donationer i 2018

Merkur Fonden modtog i 2018 gaver fra personer, foreninger, mv. for i alt 738 t.kr., mod 803 t.kr. i 2017. Der er således tale om en tilbagegang i de modtagne gaver i forhold til året før. Det er gaver til fokusprojekter, der er faldet, idet de frie gaver er på samme niveau som tidligere. De modtagne donationer ligger dog nogenlunde stabilt over de seneste fem år.

Merkur Fonden fik i 2018 meddelelse om, at fonden står til at arve et beløb på ca. 250 t.kr. fra en afdød, der havde indsat fonden i sit testamente. Beløbet indgår ikke i tallene for 2018, da boet ikke er endeligt opgjort endnu.

Fonden får løbende langt flere ansøgninger, end vi kan honorere med de ret begrænsede midler, vi har til rådighed.

Det har betydet, at vi har sorteret ansøgninger fra, der for en dels vedkommende absolut var støtteværdige og lå indenfor vores formål. Vi glæder os over tilliden til fondens arbejde, men må se i øjnene, at der skal gøres en større indsats for at finde donorer til fonden, hvis

vi skal imødekomme flere af de støtteværdige ansøgninger.

Ønsker som giverne har fremsat om donationernes anvendelse, er der blevet taget hensyn til i 2018.

Merkur Fonden har i 2018 bevilget i alt 833 t.kr. i uddelinger til 26 projekter, mod 816 t.kr. til 21 projekter sidste år.

Merkur forsøgte sig i 2018 for første gang med en crowdfunding til projektet Zoom Circle i samarbejde med Finn Nørgaard Foreningen. Læs mere på Merkur Fondens hjemmeside.

Nogle af de støttede projekter

Af de samlede uddelte midler er i alt 744 t.kr. uddelt til fokusprojekter – se mere på www.merkurfonden.dk. Derudover er der blandt andet uddelt støtte til disse projekter:

**26 støttede
projekter i 2018**

Symaskiner til kvindegrupper

Merkur Fonden har støttet en række kvindegrupper i Nepal. Støtten går til at styrke kvindernes mulighed for selv at sy og reparere deres tøj. Man køber ikke færdigt tøj i de fattige egne af Nepal, men stof i metermål. Der er store penge at spare, hvis man selv kan sy sit tøj. En håndsymaskine kan klare behovet hos en stor gruppe på 15-20 medlemmer og

deres husstande. Kvinderne betaler leje af maskinen, så den kan vedligeholdes og repareres. De syv maskiner, der blev købt for Merkur Fondens donation kan altså hjælpe mellem 100 og 150 familier/husstande til at spare penge og derudover styrke sammenholdet og samarbejdet blandt kvinderne.

Læs mere om projektet på www.skoleliv-i-nepal.dk

Merkur Fonden donerede 5 t.kr. til indkøb af 7 symaskiner.

Merkur Fonden donerede 5.000 kr. til indkøb af 7 symaskiner. Læs mere om projektet på www.skoleliv-i-nepal.dk

Anæstesisygeplejerske til hospitalsskib

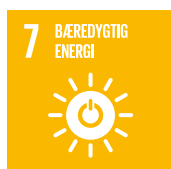
Mercy Ships er en international humanitær hjælpeorganisation med en dansk afdeling. Den har til formål at tilbyde gratis livsforvandlerende medicinske ydelser til mennesker i lande, der ikke selv har ressourcer til dette, og arbejder dermed for håb og helbredelse. Foruden de faktiske medicinske ydelser, der leveres ombord på deres hospitalsskib

Africa Mercy, arbejder de også med træning og kapacitetsopbygning i de lande, de arbejder i. Medarbejderne er frivillige, der selv betaler alle omkostninger forbundet med deres arbejdsophold og udvælges på baggrund af deres kvalifikationer. Merkur Fondens bidrag gik i dette tilfælde til at dække en del af omkostningerne forbundet med en dansk

anæstesisygeplejerskes arbejde på Mercy Africa i fire uger.

Du kan læse mere om Mercy Ships på www.mercyships.dk.

Merkur Fonden donerede 6 t.kr. til Mercy Ships til en anæstesisygeplejerskes arbejdsophold.

Støtte til gennemførelse af Folketræf for et Bæredygtigt Danmark

Det Fælles Bedste er et samarbejde mellem en lang række organisationer i Danmark, der alle arbejder med bæredygtighed, økologi, omstilling, klima og miljø. De arrangerer hvert andet år til Folketræf, hvor alle inviteres til at definere og bidrage til omstillingen. Første Folketræf var på Samsø i 2014. Da deltog 5 organisationer. I 2018 var der 67

organisationer, der mødtes i Vejle. Selvom de mange organisationer har hver deres specielle fokus, så bidrager Folketræffet til en stærk gensidig inspiration, berigelse og kvalificering af arbejdet. Desuden synliggøres arbejdet og temaerne for de beslutningstagere, der skal lave om på tingene "fra oven".

Læs mere om projektet på www.detfaellesbedste.dk

Merkur Fonden donerede 5 t.kr. til gennemførelse af Folketræf 2018.

Lovpligtige oplysninger

Ledelsen

Bestyrelse

BESTYRELSESFORMAND

Henrik Tølløse, Økonomichef (f. 1958)
Indvalgt i bestyrelsen i 2001 og aktuel valgperiode udløber i 2020.

Uafhængighed:

Opfylder ikke fuldt ud Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed, idet Henrik Tølløse har siddet mere end 12 år i Merkurs bestyrelse. Bestyrelsen vurderer dog ikke, at dette konkret påvirker Henrik Tølløses uafhængighed.

Andelsbeholdning: 177 stk.

Direktør i:

- HETØ Holding ApS

Bestyrelsesformand i:

- The VinoVenue ApS
- SI Hørhaven og Fond

Bestyrelsesmedlem i:

- Ejendomsfonden Virkefelt

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet med speciale i værdipapirer og investering. Indgående kendskab til alle relevante forhold indenfor bankdrift, herunder strategiske forhold, samt ejendomme bl.a. via uddannelse som ejendomsmægler. Godt kendskab til Merkurs værdigrundlag og historie.

NÆSTFORMAND

Jakob Brochmann Laursen, Underdirektør (f. 1963) Indvalgt i bestyrelsen i 2011, og aktuel valgperiode udløber i 2019. Bestyrelsens uafhængige og særligt sagkyndige medlem af revisionsudvalget.

Uafhængighed:

Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.

Andelsbeholdning: 106 stk.

Underdirektør i:

- Alka Forsikring

Direktør i:

- Sandaasen ejendomme v/ Jakob Laursen
- Sandaasen Økologiske gård v/ Jakob Laursen

Bestyrelsesformand i:

- Ejerforeningen Værkstedvej 4-6, Valby

Forudsætninger og kompetencer:

Cand.polit. Indgående kendskab til drift af bank, forsikring og realkredit, herunder strategiske forhold.

MEDLEM

Anneke E. Stubsgaard, konsulent (f. 1965) Indvalgt i bestyrelsen i 2018, og aktuel valgperiode udløber i 2020.

Uafhængighed:

Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.

Andelsbeholdning: 15 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Aurion A/S
- Merkur Fonden

Forudsætninger og kompetencer:

Cand. scient. biolog. Erfaring og efteruddannelse indenfor virksomhedsledelse og professionelle bestyrelser. Ekspertise indenfor bæredygtig landbrugsdrift og fødevarerproduktion, herunder strategiudvikling og risikovurderinger.

MEDLEM

Bernhard Franz Schmitz, Leder (CEO) af Marjattta (f. 1964) Indvalgt i bestyrelsen i 2018, og aktuel valgperiode udløber i 2020.

Uafhængighed:

Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.

Andelsbeholdning: 20 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Ingen

Forudsætninger og kompetencer:

Uddannet specialpædagog og lederuddannelse. Indgående kendskab til socialpædagogiske og offentlige virksomheder, drift og ledelsesstrategi. Mere end 30 års ledelseserfaring i det offentlige. CEO af en stor specialpædagogisk virksomhed med 500 medarbejdere.

MEDLEM

Hilde Kjelsberg, Vice-President i Nordic Investment Bank (f. 1963) Indvalgt i bestyrelsen i 2019, og aktuel valgperiode udløber i 2021.

Uafhængighed:

Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.

Andelsbeholdning: 10 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Næstformand i Danmarks Grønne Investeringsfond

Forudsætninger og kompetencer:

Civiløkonom med Masterstudier i Finansiering og Strategi/Organisasjon fra Norges Handelshøjskole. Lederprogram fra blandt andet IMD og Harvard Business School. Mere end 30 års erfaring fra nordisk og international finansiering, både fra forretningssiden og med ledende stillinger indenfor analyse og kredit.

MEDLEM

Klaus Loehr-Petersen, Projektleder (f. 1952) Indvalgt i bestyrelsen i 2006, og aktuel valgperiode udløber i 2019.

Uafhængighed:

Opfylder ikke fuldt ud Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed, idet Klaus Loehr-Petersen har siddet mere end 12 år i Merkurs bestyrelse. Bestyrelsen vurderer dog ikke, at dette konkret påvirker Klaus Loehr-Petersens uafhængighed.

Andelsbeholdning: 54 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Fonden Nødværge
- Merkur Fonden

Forudsætninger og kompetencer:

Handelsuddannet. Indgående kendskab til biodynamisk og økologisk fødevarerproduktion samt et stort netværk i det biodynamiske og økologiske miljø, mangeårig erfaring med projektledelse.

MEDLEM

Stigg Mårtensson, Kunderådgiver, erhverv (f. 1960) Medarbejdervalgt til bestyrelsen i 2015, som suppleant, og indtrådte i bestyrelsen i maj 2018. Aktuel valgperiode udløber i 2019.

Andelsbeholdning: 9 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Ingen

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet. Godt kendskab til bankdrift generelt med særlig fokus på erhverv. Har tidligere drevet egen virksomhed.

MEDLEM

Henrik Kronel, Kunderådgiver, investering (f. 1966) Medarbejdervalgt til bestyrelsen i 2007, og aktuel valgperiode udløber i 2019.

Andelsbeholdning: 27 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Ingen

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet. Godt kendskab til bankdrift generelt med særlig fokus på investering og værdipapirer.

MEDLEM

Søren Sivesgaard, Kunderådgiver, privat (f. 1960) Medarbejdervalgt til bestyrelsen i 2015, og aktuel valgperiode udløber i 2019.

Andelsbeholdning: 6 stk.

Bestyrelsesformand i:

- Økologisk Markedsevent Aalborg

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet. Godt kendskab til bankdrift generelt med særlig fokus på privatområdet, herunder især boligfinansiering og investering.

MÅLTAL FOR DET UNDERREPRÆSENTEREDE KØN I BESTYRELSEN

For tiden er kvinder underrepræsenteret i bestyrelsen. Det er bestyrelsens mål, at mindst 1/3 af bestyrelsens repræsentantskabsvalgte medlemmer er kvinder. Dette er aktuelt opfyldt.

Direktion

ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Lars Pehrson (f. 1958) Administrerende direktør i Merkur siden etableringen i 1982.

Andelsbeholdning: 253 stk.

Direktør i:

- Merkur Udviklingslån A/S
- Merkur Fonden

Bestyrelsesmedlem i:

- Kooperationen
- Branchenetværket FEBEA

FORRETNINGSDIREKTØR

Jan Klarbæk (f. 1967) Direktør siden 2017, ansat i Merkur i 2013.

Andelsbeholdning: 12 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

Ingen

KREDITDIREKTØR

Alex Boldrup Andersen (f. 1972) Direktør siden 2018, ansat i Merkur i 2018.

Andelsbeholdning: 0 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

Ingen

Revisionsudvalg

Merkur har nedsat et separat revisionsudvalg. Udvalgets opgaver omfatter:

- overvågning af regnskabsaflæggelsesprocessen,
- overvågning af, om Merkurs interne kontrol- og risikostyringssystemer fungerer effektivt,
- overvågning af den lovpligtige revision af årsregnskabet mv. og
- overvågning af og kontrol med revisors uafhængighed.

Der er udarbejdet et kommissorium for revisionsudvalget, hvor rammerne for udvalgets arbejde beskrives.

Ud over de løbende vurderinger af risikoforhold og interne kontroller, har revisionsudvalget i 2018 arbejdet med indførelsen af IFRS9 og maskinelle nedskrivninger samt rapportering til bestyrelsen i forhold til fastsatte rammer og grænser.

Desuden har udvalget haft fokus på kreditbevillingsprocessen, hvilket har ført til en ny og mere stringent og klar skabelon for bevillinger, der behandles i bestyrelsen.

Udvalget har ligeledes haft fokus på arbejdet med compliance- og hvidvaskovervågningen i Merkur.

Revisionsudvalget består af:

- **Jakob Brochmann Laursen**, formand og særligt sagkyndigt medlem
- **Henrik Tølløse**
- **Søren Sivesgaard**

Bestyrelsen har udpeget Jakob Brochmann Laursen som særligt sagkyndigt medlem af revisionsudvalget på baggrund af hans kompetencer omkring risikostyring fra bl.a. nuværende stilling som underdirektør i et større forsikrings-selskab og hans virke i andelskassens bestyrelse. Det er bestyrelsens opfattelse, at Jakob Brochmann Laursen besidder de efter bekendtgørelsen om revisionsudvalg fornødne kvalifikationer.

Usædvanlige forhold

Merkur har i 2018 været påvirket af følgende usædvanlige forhold:

- I forbindelse med en opfølgende inspektion, har Finanstilsynet vurderet, at der var behov for yderligere nedskrivninger i størrelsesordenen 10 mio. kr. på kunder.
- Ikrafttræden af ny nedskrivningsmetode, benævnt IFRS9, i de danske pengeinstitutter generelt har påvirket nedskrivningssaldoen ved årets begyndelse med 17,3 mio. kr. efter skat. Dette beløb er fragået egenkapitalen. Den solvensmæssige virkning heraf indføres i løbet af en overgangsperiode på 5 år, se afsnittet om *Økonomi og organisation*.
- Ekstraordinære udgifter på ca. 2 mio. kr. i forbindelse med sidste del af den gennemførte organisationsændring og som primært er anvendt til rekruttering af ledende medarbejdere, konsulent- og revisionsbistand samt bogført løn mv. ved afskedigelse af medarbejder.
- Optionspræmie i forbindelse med et salg af DLR aktier. Salget er begrundet i et ønske om at styrke kapitaldækningen. Optionspræmien dækker 5 år og udgør 0,7 mio. kr., der fuldt ud er udgiftsført i 2018.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Merkur forventede i sin årsrapport for 2017 et årsresultat for 2018 i niveauet 10-14 mio. kr. efter skat. I dette skøn indgik forventninger til nedskrivninger på udlån m.v. på 0,6-0,8% af udlån og garantier, svarende til i alt 13,8-18,4 mio. kr. Det var forventningen, at kapitalprocenten ved udgangen af 2018 ville ligge i intervallet 17-18%.

Et resultat på 3,1 mio. kr. i 2018 repræsenterer en stor og utilfredsstillende afvigelse fra forventningen. Afvigelsen skyldes færre renteindtægter grundet lavere gennemsnitlig udlånssaldo samt færre indtægter fra negativ rente på indlån (tilsammen ca. 2 mio. kr.), større renteudgifter til Nationalbanken (ca. 1 mio. kr.), færre provisioner specielt vedrørende boligrelaterede handler (ca. 3 mio. kr.), ekstraudgifter i forbindelse med sidste del af organisationsændringen (ca. 2 mio. kr.). På indlån har væk-

sten været på 2% og dermed lidt over det forventede, mens udlån faldt med 4% i forhold til forventningen. Den lavere udlånsvækst er nærmere beskrevet i kapitlet *Økonomi og Organisation*.

Kapitalprocenten blev på 18,0 % ved udgangen af 2018, hvilket er inden for det forventede interval.

Usikkerhed ved indregning og måling

Ved opgørelsen af de regnskabsmæssige værdier er der udøvet skøn. De udøvede skøn er baseret på forudsætninger, som ledelsen finder forsvarlige. Det vigtigste regnskabsmæssige skøn vedrører nedskrivninger på udlån og tilgodehavender, hvor kvantificering af risikoen for manglende fremtidige betalinger er forbundet med et væsentligt skøn.

Nedskrivninger beregnes fra 2018 efter en helt ny metode, som indebærer at der som udgangspunkt beregnes en nedskrivning på alle kunder. Da metoden er ny og forudsætter en kompliceret beregningsmodel, udviklet for pengeinstitutterne tilsluttet BEC, kan det ikke udelukkes, at erfaringerne med beregningsmodellen vil føre til mindre korrektioner i 2019. Denne usikkerhed vurderes dog at være uvæsentlig.

Hertil kommer, at der som komponent i nedskrivningsmodellen indgår en række makroøkonomiske forudsætninger, som udarbejdes af Lokale Pengeinstitutter. Sådanne forudsætninger er i sagens natur forbundet med en vis usikkerhed.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Fra balancedagen og frem til godkendelsen af årsrapporten er der ikke indtrådt forhold, der forrykker vurderingen af årsrapportens indhold.

IFRS 9

Med virkning fra 1. januar 2018 er indført nye nedskrivningsregler på udlån og garantier, som tager udgangspunkt i de internationale IFRS 9 regler. Effekten er reguleret over egenkapitalen ved årets begyndelse, der som følge af den nye beregningsmetode er reduceret med 22,2 mio. kr. Forskellen fra den tid-

ligere omtalte nettoeffekt på 17,3 mio. kr. består af den udskudte skat på 4,9 mio. kr. Beløbet ligger i den øvre ende af det skøn, andelskassen gjorde på virkningen i årsrapporten for 2017.

Frem til udgangen af 2017 skulle der nedskrives på et udlån eller en garanti, når en tabsrisiko er identificeret eller indtruffet. IFRS 9 foreskriver, at der skal nedskrives efter principper om forventede tab. Det indebærer, at der i princippet skal beregnes en nedskrivning på enhver kunde.

Merkur har besluttet at anvende en 5-årig overgangsordning, således at en negativ effekt af IFRS 9-nedskrivningsreglerne først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år.

For en nærmere beskrivelse af IFRS 9 henvises til note 1 *Anvendt regnskabspraksis*.

Forretningsmæssige risici

Andelskassens væsentligste forretningsmæssige risiko er udlån og garantistillelse. Merkur tilstræber en spredning af udlånet på forskellige brancher. Om forholdene i de enkelte brancher, som Merkur særligt låner penge ud til, henvises til årsrapportens afsnit om udlånsvirksomheden.

En stor del af sikkerheden for andelskassens udlån består i fast ejendom. Dette indebærer en risiko for forringet sikkerhedsværdi i en lavkonjunktursituation, da nogle lån så vil være bevilget i tider med højere ejendomsværdier. Vi har derfor fokus på at sikre, at vore kunders driftsøkonomi er holdbar, og at der sættes ind i tide, hvis der viser sig svaghestegn omkring driften.

Nogle af de kundesegmenter Merkur arbejder med, kan blive udsat for ændrede markedsvilkår eller rammevilkår på en måde, som vil udgøre en forretningsmæssig risiko for Merkur.

De vigtigste af disse forretningsmæssige risici er:

- Økologiske landbrug kan udvikle sig negativt med hensyn til afsætning eller afregningspriser, ligesom landbrugsstøttevilkårene kan ændres til ugunst for økologisk landbrug. Økolo-

gisk landbrug er ikke eksponeret over for fjerne eller politisk ustabile eksportmarkeder som f.eks. Rusland. Den indenlandske afsætning har været stærkt stigende de senere år, også i 2018, og de økologiske afregningspriser er væsentligt højere end de konventionelle. Den ekstraordinære tørke i 2018 har også ramt økologiske landbrug. Påvirkningen på Merkurs landbrugskunder har dog været begrænset.

- Vedvarende energi kan få forringede afregnings- eller støttevilkår. Typisk er det ikke juridisk muligt at ændre vilkårene for allerede opførte energianlæg. Der har heller ikke været tegn på forringede vilkår for vedvarende energi i Danmark, bortset fra manglende langsigtede og klare rammevilkår for udbygningen af den vedvarende energi. Denne usikkerhed berører ikke allerede installerede anlæg.
- Skoler og institutioner kan få forringede betingelser fra det offentlige side, f.eks. i forbindelse med offentlige besparelser. Vi har historisk set sådanne forringelser bl.a. ved at kommunerne forsøger at begrænse udgifterne til anbringelse af børn og unge på socialpædagogiske opholdssteder og andre institutioner. Vi har derfor fokus på opfølgning i forhold til, at skolerne og institutionerne får tilpasset deres budgetter i tide. Aktuelt er der gode vilkår for skoler og institutioner, ligesom interessen fra forældre-side er høj.

Finansielle risici

Andelskassen har ikke usædvanlige finansielle risici og foretager ikke spekulationsvirksomhed. Der henvises derudover til regnskabets note 32 om risikostyring.

Lønpolitik

Bestyrelsen har den 23. december 2010 vedtaget en løn- og pensionspolitik for bestyrelse, direktion og ansatte, herunder ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på andelskassens risikoprofil (væsentlige risikotagere), samt ansatte i kontrolfunktioner i Merkur.

Lønpolitikken er godkendt af generalforsamlingen den 9. april 2011. Bestyrelsen vurderer lønpolitikken én gang årligt, senest på bestyrelsesmødet den 21. august 2018. Vurderingen førte ikke til ændringer. Lønpolitikken har til hensigt at fremme en lønpolitik og -praksis, der er i overensstemmelse med, og fremmer en sund og effektiv risikostyring i Merkur.

Bestyrelse og direktion

Der udbetales ikke variable lønde ("bonus") til bestyrelse og direktion, hverken i form af løn, aktier, optioner eller pensionsbidrag.

Ansatte, herunder væsentlige risikotagere

Der udbetales ikke variable lønde til ansatte generelt, herunder til ansatte hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på andelskassens risikoprofil (væsentlige risikotagere), hverken i form af løn, aktier, optioner eller pensionsbidrag.

Ansatte i kontrolfunktioner

Der udbetales ikke variable lønde til ansatte i kontrolfunktioner.

Aflønningsudvalg

Merkur har ikke nedsat noget aflønningsudvalg.

Søjle III rapportering, solvensbehov og selskabsledelse

Andelskassens såkaldte "Søjle III Rapport" (risikooplysninger) i.h.t. CRR direktivet kan findes på hjemmesiden www.merkur.dk/aarsrapporter. Heri findes også oplysninger om solvensbehov og selskabsledelse.

Ledespåtegning

Vi har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018 for Merkur Andelskasse.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Det er vores opfattelse at årsregnskabet giver et retvisende billede af andels-

kassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af andelskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018.

Ledelsesberetningen indeholder efter vor opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i andelskassens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og andelskassens finansielle stilling samt en beskrivelse af de væsent-

ligste risici og usikkerhedsfaktorer, som andelskassen står over for.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 6. marts 2019

Direktion:

Lars Pehrson

Jan Klarbæk

Alex Andersen

Bestyrelse:

Henrik Tølløse (formand)

Jakob Brochmann Laursen (næstformand)

Anneke Stubsgaard

Bernhard Franz Schmitz

Hilde Kjelsberg

Klaus Loehr-Petersen

Henrik Kronel

Stigg Mårtensson

Søren Sivesgaard

Der afholdes ordinær generalforsamling den 30. marts 2019 i København.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til andelshaverne i Merkur Andelskasse

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af andelskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af Andelskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

Merkur Andelskasses årsregnskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 omfatter resultatopgørelse og totalindkomst-opgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit *Revisors ansvar for revisionen af regnskabet*.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af Andelskassen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med IESBA's Etiske regler.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for Merkur Andelskasse den 1. april 2017 for regnskabsåret 2017. Vi er genvalgt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 2 år frem til og med regnskabsåret 2018.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2018. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centralt forhold ved revisionen	Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen
<p>Nedskrivninger på udlån</p> <p>Udlån måles til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger.</p> <p>Som følge af implementeringen af IFRS 9 foretages der fra 1. januar 2018 nedskrivninger til forventede tab på udlån mod tidligere alene til indtrufne tab. Den akkumulerede effekt af ændringen fra tidligere år er indregnet i egenkapitalen pr. 1. januar 2018, mens nedskrivninger for året 2018 løbende er indregnet i resultatopgørelsen.</p> <p>Nedskrivninger på udlån er ledelsens bedste skøn over de forventede tab på udlån pr. balancedagen i overensstemmelse med bestemmelserne i IFRS 9 som indarbejdet i Regnskabsbekendtgørelsen. Der henvises til den detaljerede beskrivelse af anvendt regnskabspraksis i note 1.</p> <p>Nedskrivninger på udlån er et centralt fokusområde, fordi ledelsen udøver væsentlige skøn over, om der skal foretages nedskrivninger på udlån og størrelsen af nedskrivninger på udlån.</p> <p>Følgende områder er centrale for opgørelse af nedskrivninger på udlån:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fastlæggelse af kreditklassifikation ved første indregning og efterfølgende. • De modelbaserede nedskrivninger i stadie 1 og 2, herunder ledelsens fastlæggelse af modelvariable tilpasset Andelskassens udlånsportefølje. • Andelskassens forretningsgange for at sikre fuldstændigheden i registrering af udlån, der er kreditforringede (stadie 3) eller med betydelig stigning i kreditrisikoen (stadie 2). • Væsentligste forudsætninger og skøn anvendt af ledelsen i nedskrivningsberegningerne, herunder principper for vurdering af forskellige udfald af kundens økonomiske situation (scenarier) samt for vurdering af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme, som indgår i nedskrivningsberegningerne. • Ledelsens vurdering af forventede kredittab pr. statusdagen som følge af mulige ændringer af markedsforhold, og som ikke indgår i de modelberegnedede eller individuelt vurderede nedskrivninger, herunder den aktuelle og forventede indtjening for økologiske landbrugskunder. <p>Der henvises til årsregnskabet omtale af ”Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerhed” i note 2, note 32 ”Risikostyring” hvor forhold, der kan påvirke nedskrivninger på udlån, er beskrevet samt kreditnoterne 12, 15 og 16,</p>	<p>Vi gennemgik og vurderede den akkumulerede effekt af andelskassens nedskrivninger pr. 1. januar 2018, som er indregnet i egenkapitalen samt de løbende nedskrivninger, der er indregnet i resultatopgørelsen i 2018.</p> <p>Gennemgangen omfattede en vurdering af den anvendte nedskrivningsmodel udarbejdet af datacentralen BEC, herunder ansvarsfordeling mellem BEC og andelskassen. BEC’s uafhængige revisor har forsynet modellen med en erklæring med høj grad af sikkerhed om, hvorvidt beskrivelserne ligger inden for fortolkningsmulighederne af principperne for nedskrivning i henhold til IFRS 9, samt hvorvidt modellen beregner i overensstemmelse med modelbeskrivelserne. Vi vurderede, om der i anvendelsen af modellen var taget højde for bemærkninger i erklæringen.</p> <p>Vi vurderede og testede Andelskassens opgørelse af nedskrivninger i stadie 1 og 2, herunder vurderede vi ledelsens fastlæggelse og tilpasning af modelvariable til egne forhold.</p> <p>Vores gennemgang og vurdering omfattede endvidere andelskassens validering af de metoder, som anvendes for opgørelse af forventede kredittab, samt de tilrettelagte forretningsgange, der er etableret for at sikre, at kreditforringede udlån i stadie 3 og svage stadie 2 udlån identificeres og registreres rettidigt.</p> <p>Vi vurderede og testede de af andelskassens anvendte principper for fastlæggelse af nedskrivningsscenarioer samt for måling af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme, der indgår i nedskrivningsberegninger på kreditforringede udlån og udlån med betydelige svaghestegn.</p> <p>For en stikprøve af kreditforringede udlån i stadie 3 og svage stadie 2 udlån testede vi nedskrivningsberegningerne og anvendte data til underliggende dokumentation.</p> <p>For en stikprøve af øvrige udlån foretog vi vores egen vurdering af stadie og kreditklassifikation. Dette omfattede en forøget stikprøve af større udlån samt udlån inden for segmenter med generelt forøgede risici.</p> <p>Vi gennemgik og udfordrede de ledelsesmæssige skøn over forventede kredittab på blandt andet økologiske landbrugskunder, der ikke er dækket af de modelberegnedede eller individuelt vurderede nedskrivninger ud fra vores kendskab til porteføljen, branchekendskab og de aktuelle konjunkturer</p>

Udtalelse om ledelsesberetningen
 Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen. I tilknytning til vores revision af regn-

skabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Vores ansvar er derudover at overveje,

om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed. Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksom-

hed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Andelskassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Andelskassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Andelskassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med bevisenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Andelskassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige bevisenheder eller forhold kan dog medføre, at Andelskassen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de un-

derliggende transaktioner og bevisenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

København, 6. marts 2019
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 3377 1231

Benny Voss
statsautoriseret revisor
mne15009

Heidi Brander
statsautoriseret revisor
mne33253

Regnskab og noter

Resultat- og totalindkomstopgørelse for 2018

1.000 kr	2018	2017	Note
Renteindtægter	96.000	96.169	3
Renteudgifter	-9.334	-7.304	4
Netto renteindtægter	86.666	88.865	
Udbytte af aktier m.v.	53	43	
Gebyrer og provisionsindtægter	57.390	48.310	5
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	-7.365	-6.500	6
Netto rente- og gebyrindtægter	136.744	130.718	
Kursreguleringer	-929	-5.606	7
Andre driftsindtægter	511	437	
Udgifter til personale og administration	-112.692	-106.453	8
Af- og nedskrivninger på materielle aktiver	-2.068	-3.317	10
Andre driftsudgifter	-752	-1.573	11
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	-17.132	-36.558	12
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	50	-48	
Resultat før skat	3.732	-22.400	
Skat	-668	3.442	13
Årets resultat	3.064	-18.958	
Forslag til resultatdisponering			
Overført til næste år	3.064	-18.958	
Totalindkomstopgørelse			
Årets resultat	3.064	-18.958	
Anden totalindkomst:			
Valutakursregulering andele i EUR	-61	-25	
Tilbageførsel opskrivning ejendom	0	-1.084	
Skat af totalindkomst	0	225	
Anden totalindkomst efter skat	-61	-884	
Årets totalindkomst	3.003	-19.842	

Balance pr. 31.12. 2018

AKTIVER (1.000 kr)	2018	2017	Note
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	49.697	559.279	
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.518.623	53.626	14
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	1.681.114	1.752.357	15-16
Obligationer til dagsværdi	228.141	1.051.568	17
Aktier m.v.	33.542	30.730	18
Kapitalandele i associerede virksomheder	2.652	2.935	19
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	1.094	1.078	20
Grunde og bygninger (domicilejendom)	11.182	11.490	21
Øvrige materielle aktiver	2.836	3.780	22
Aktuelle skatteaktiver	570	3.011	13
Udskudte skatteaktiver	10.497	6.286	13
Aktiver i midlertidig besiddelse	4.755	0	23
Andre aktiver	66.901	57.782	24
Periodeafgrænsningsposter	3.110	2.522	
AKTIVER I ALT	3.614.714	3.536.444	

Balance pr. 31.12. 2018 - fortsat

PASSIVER (1.000 kr)	2018	2017	Note
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	85.631	83.539	25
Indlån og anden gæld	3.127.252	3.065.809	26
Andre passiver	33.881	28.231	
GÆLD I ALT	3.246.764	3.177.579	
Hensættelse til pensioner og lignende forpligtelser	293	164	
Hensættelser til tab på garantier	4.136	1.472	
Andre hensatte forpligtelser	0	300	
HENSATTE FORPLIGTELSE I ALT	4.429	1.936	27
Efterstillede kapitalindskud	48.349	40.987	
EFTERSTILLEDE KAPITALINDSKUD	48.349	40.987	28
EGENKAPITAL			
Andelskapital	174.608	166.829	
Overkurs ved emission	96.131	90.446	
Andre reserver	4.708	4.708	
Overført overskud	39.725	53.959	
EGENKAPITAL I ALT	315.172	315.942	
PASSIVER I ALT	3.614.714	3.536.444	
IKKE-BALANCEFØRTE POSTER			
Garantier	619.493	675.862	29
IKKE-BALANCEFØRTE POSTER I ALT	619.493	675.862	

Egenkapitalopgørelse for 2018

1.000 kr	2018	2017	Note
Andelskapital:			
Andelskapital primo	166.829	156.364	
Ny indbetalt andelskapital	7.779	10.465	
I alt	174.608	166.829	
Værdien af en andel ved årets slutning:			
	1.771,00	1.760,00	
Overkurs ved emission:			
Overkurs ved emission, primo	90.446	82.100	
Overkurs ved nyttegning	5.746	8.371	
Anden totalindkomst	-61	-25	
I alt	96.131	90.446	
Opskrivningshenlæggelse:			
Saldo ved årets begyndelse	0	859	
Anvendt til nedskrivning, anden totalindkomst	0	-859	
I alt	0	0	
Andre reserver:			
Andre reserver, primo	4.708	4.708	
I alt	4.708	4.708	
Overført overskud:			
Overført overskud, primo	53.959	72.917	
IFRS9	-17.298	0	
Årets resultat	3.064	-18.958	
I alt	39.725	53.959	
specifikation:			
Overført overskud, primo	53.959	72.917	
Årets resultat	3.064	-18.958	
Anden totalindkomst	-61	-884	
Samlet totalindkomst	3.003	-19.842	
Anden totalindkomst ovf. til overkurs ved emission	61	25	
Anden totalindkomst, opskrivningshenlæggelse	0	859	
Årets resultat	3.064	-18.958	
IFRS9	-17.298	0	
I alt	39.725	53.959	

Egenkapitalopgørelse for 2018 - fortsat

1.000 kr	2018	2017	Note
Egenkapitalen ved årets slutning sammensætter sig således:			
Andelskapital	174.608	166.829	
Overkurs ved emission	96.131	90.446	
Andre reserver	4.708	4.708	
Overført overskud	39.725	53.959	
I alt	315.172	315.942	
Andre oplysninger om reserverne:			
Frie reserver (tidligere A-kapital)			
Saldo ved årets begyndelse*	19.992	21.396	
Forholdsmæssig andel af IFRS9 egenkapitalnedskrivning	-6.409	0	
Forholdsmæssig andel af årets resultat	214	-1.404	
Frie reserver i alt	13.797	19.992	
Andel af andre reserver	2.353	2.353	
I alt	16.150	22.345	
Kursreguleringsfond (tidligere B-kapital)			
Saldo ved årets begyndelse*	33.967	51.520	
Forholdsmæssig andel af IFRS9 egenkapitalnedskrivning	-10.889	0	
Forholdsmæssig andel af årets resultat	2.850	-17.553	
Kursreguleringsfond i alt	25.928	33.967	
Andel af andre reserver	2.355	2.355	
I alt	28.283	36.322	

Noteoversigt

- Note 1. Anvendt regnskabspraksis
- Note 2. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerhed
- Note 3. Renteindtægter
- Note 4. Renteudgifter
- Note 5. Gebyrer og provisionsindtægter
- Note 6. Afgivne gebyrer og provisionsudgifter
- Note 7. Kursreguleringer
- Note 8. Udgifter til personale og administration
- Note 9. Øvrige administrationsudgifter
- Note 10. Afskrivninger på materielle anlægsaktiver
- Note 11. Andre driftsudgifter
- Note 12. Nedskrivninger og hensættelser på udlån og tilgodehavender m.v.
- Note 13. Skat
- Note 14. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker
- Note 15. Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris
- Note 16. Udlån og garantidebitorer (fordelt på sektor og brancher)
- Note 17. Obligationer til dagsværdi
- Note 18. Aktier og andre kapitalandele
- Note 19. Kapitalandele i associerede virksomheder
- Note 20. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder
- Note 21. Grunde og bygninger
- Note 22. Øvrige materielle aktiver
- Note 23. Aktiver i midlertidig besiddelse
- Note 24. Andre aktiver
- Note 25. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker
- Note 26. Indlån og anden gæld
- Note 27. Hensatte forpligtelser
- Note 28. Efterstillede kapitalindskud
- Note 29. Eventualforpligtelser
- Note 30. Kapitalkrav
- Note 31. Kapitalprocent
- Note 32. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici
- Note 33. Transaktioner med nærtstående parter i regnskabsåret
- Note 34. Hoved- og nøgletal

Note 1 – Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmægler selskaber.

Årsregnskabet præsenteres i danske kroner og afrundes til nærmeste 1.000 kr.

Regnskabspraksis er bortset fra effekten af IFRS 9 uændret i forhold til 2017.

Ændring anvendt regnskabspraksis

Den anvendte regnskabspraksis er ændret i forhold til årsregnskabet for 2017 som følge af regnskabsstandarden IFRS 9 om finansielle instrumenter, der trådte i kraft med virkning fra 1. januar 2018. IFRS 9 introducerer en ny tilgang til klassifikation af finansielle aktiver baseret på andelskassens forretningsmodel og aktivets underliggende pengestrømme. Samtidig introduceres der en ny nedskrivningsmodel for finansielle aktiver, uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og finansielle garantier. For finansielle forpligtelser er principperne uændrede i forhold til tidligere. I henhold til de tidligere regnskabsregler skulle der nedskrives til indtrufne tab efter reglerne for objektiv indikation på værdiforringelse.

De overordnede bestemmelser i IFRS 9 er tilsvarende indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse og suppleres af særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10, der opfylder de overordnede principper i IFRS 9.

Den ændrede danske regnskabsbekendtgørelse er gældende for regnskabsperioder, der begynder 1. januar 2018.

Der er i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens overgangsregler ikke foretaget tilpasning af sammenligningsstal, da det ikke er muligt at anvende nedskrivningsreglerne uden at efterrationalisere.

Effekt af nye IFRS 9-forenelige nedskrivningsregler

Implementeringen af IFRS 9-forenelige regnskabsregler har alene medført beløbsmæssige ændringer som følge af den ændrede metode for opgørelse af nedskrivninger og hensættelser til forventede kredittab.

Den akkumulerede virkning af ændringen er således indregnet i egenkapitalen pr. 1. januar 2018, og der er ikke foretaget tilpasning af sammenligningsstal for 2017.

Den opgjorte samlede indvirkning pr. 1. januar 2018 efter skatteeffekt er en reduktion i egenkapitalen på 17,3 mio.kr. Udlån er redu-

ceret med 22,2 mio. kr. og det udskudte skatteaktiv er øget med 4,9 mio. kr.

Kapitalmæssig indfasning

Kapitalkravsforordningen (CRR) indeholder en 5-årig indfasning af virkningen af IFRS 9-nedskrivninger på kapitalgrundlaget, som gælder tilsvarende for pengeinstitutter, der opererer under IFRS-9 forenelige nedskrivningsregler. Merkur har besluttet at benytte overgangsordningen og indregner derfor kun 5% af effekten af de nye IFRS9-forenelige regnskabsregler ved opgørelsen af kapitalgrundlaget. Indregningen stiger til 15% i 2019. Den fulde virkning af IFRS 9 på kapitalgrundlaget såfremt overgangsordning ikke var benyttet, svarer til 17,3 mio.kr., hvilket ville reducere kapitalprocenten med 0,8 procentpoint.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde andelskassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når andelskassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt at fremtidige økonomiske fordele vil fragå andelskassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages der hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger på domicilejendomme direkte på egenkapitalen.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. På balancedagen anvendes balancedagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og betalingsdagens, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

RESULTATOPGØRELSEN

Renter, gebyrer og provisioner m.v.

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører.

Renteindtægter hidrørende fra lån, der er nedskrevet, er efter reglerne, flyttet fra renteindtægter til nedskrivninger.

Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente for et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af udlånet under renteindtægter.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden.

Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Kursreguleringer

Kursreguleringer består af realiserede og urealiserede kursreguleringer på obligationer, og aktier. Herudover indeholder kursreguleringer valutakursreguleringer samt eventuelle værdireguleringer på investeringsejendomme.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter omfatter indtægter af sekundær karakter i forhold til andelskassens hovedaktivitet.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn samt sociale omkostninger og pensioner. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Der afsættes beløb til dækning af særlige personaleforpligtelser, f.eks. barselsorlov.

Andelskassen har indgået aftale om en pensionsordning med hovedparten af medarbejderne. Der indbetales faste bidrag til pensionskonti i andelskassen eller til en pensionskasse. Andelskassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag, og der består ikke pensionsforpligtelser udover det nævnte.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter omfatter udgifter af sekundær karakter i forhold til andelskassens hovedaktivitet.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v. omfatter tab og forventede nedskrivninger på udlån, tab og hensættelser på garantier samt tab og nedskrivninger vedrørende overtagne aktiver.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser, henholdsvis tilgodehavende aktuel skat, indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt a conto skat.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver.

BALANCEN

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindsud i centralbanker. Første indregning sker til dagsværdi med tillæg af transaktionsomkostninger og fradrag af stiftelsesprovisioner m.v., og efterfølgende måling sker til amortiseret kostpris.

Udlån

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager.

Udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi med fradrag af stiftelsesprovisioner m.v., og nedskrivninger til imødegåelse af forventede, men endnu ikke realiserede tab.

Model for nedskrivning for forventede kredittab

Med IFRS 9-forenelige nedskrivningsregler nedskrives for forventede kredittab på alle finansielle aktiver, der indregnes til amortiseret kostpris, og der hensættes efter samme regler til forventede kredittab på uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og finansielle garantier. Nedskrivningsreglerne er baseret på en forventningsbaseret model, som medfører en tidligere indregning af nedskrivninger. For finansielle aktiver indregnet til amortiseret kostpris indregnes nedskrivningerne for forventede kredittab i resultatopgørelsen og reducerer værdien af aktivet i balancen. Hensættelser til tab på uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og finansielle garantier indregnes som en forpligtelse.

De forventningsbaserede nedskrivningsregler indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives det finansielle aktiv med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres instrumentet kreditforringet (stadie 3), nedskrives aktivet med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, og renteindtægter indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Det forventede tab er beregnet som en funktion af sandsynligheden for misligholdelse også kaldet PD, EAD (eksponeringsværdi ved misligholdelse) og LGD (tab ved misligholdelse), hvor der er indarbejdet fremadskudende informationer, der repræsenterer ledelsens forventninger til den fremadrettede udvikling.

Placeringen i stadier og opgørelse af det forventede tab er baseret på andelskassens ratingmodeller, der er udviklet af dataleverandør BEC i samarbejde med Lokale pengeinstitutter (LOPI), og andelskassens interne økonomi- og kreditstyring. Ved vurderingen af udviklingen i kreditrisiko antages det, at der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for førstegangsindregning ved en nedjustering af debitor 2 ratingklasser (skala 1:11).

Hvis kreditrisikoen på det finansielle aktiv betragtes som lav på balancetidspunktet, fastholdes aktivet dog i stadie 1, hvor der ikke er sket en betydelig stigning i kreditrisikoen. Merkur betragter kreditrisikoen som lav, når andelskassens interne rating af kunden svarer til 2a efter Finanstilsynet skala eller bedre, dog vil et overtræk i over 30 dage på en kunde med en intern rating på 2a, medføre en betydelig forøget kreditrisiko. Kategorien af aktiver med lav kreditrisiko omfatter udover udlån og tilgodehavender, der opfylder ratingkriteriet, tillige danske stats- og realkreditobligationer samt tilgodehavender hos danske kreditinstitutter. Nye kunder indplaceres altid i stadie 1, hvis ikke de er kreditforringede.

En eksponering defineres som værende kreditforringet samt misligholdt såfremt den opfylder mindst ét af følgende kriterier:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- Når andelskassen yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være overvejende, hvis ikke låntager var i økonomiske vanskeligheder eller
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.

Dog gælder det, at finansielle aktiver, hvor kunden har betydelige økonomiske vanskeligheder, eller hvor andelskassen har ydet lempeligere vilkår på grund af kundens økonomiske vanskeligheder, fastholdes i stadie 2, såfremt der ikke forventes tab i det mest sandsynlige scenarie.

Den definition af kreditforringet, som andelskassen anvender ved målingen af det forventede kredittab og ved overgang til stadie 3, stemmer overens med den definition, der anvendes til interne risikostyringsformål. Dette indebærer, at en eksponering, som anses for at være kreditforringet, altid placeres i stadie 3.

Beregningen af nedskrivninger på eksponeringer i stadie 1 og 2, bortset fra de svageste eksponeringer i stadie 2, foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivningerne på den resterende del af eksponeringerne foretages ved en manuel, individuel vurdering i en såkaldt tabsrisikoopgørelse baseret på tre scenarier (basis scenarie, et mere positivt scenarie og et mere negativt scenarie) med tilhørende sandsynlighed for, at scenarierne indtræffer.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en model, som tager udgangspunkt i andelskassens inddeling af kunderne i forskellige ratingklasser og en vurdering af risikoen for de enkelte ratingklasser. Beregningen sker i et setup, som udvikles og vedligeholdes på andelskassens datacentral, suppleret med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af LOPI, og som danner udgangspunkt for indarbejdelsen af ledelsens forventninger til fremtiden. Det makroøkonomiske modul er bygget op om en række regressionsmodeller, der fastlægger den historiske sammenhæng mellem årets nedskrivninger inden for en række sektorer og brancher og en række forklarende makroøkonomiske variable. Regressionsmodellerne fodres herefter med estimater for de makroøkonomiske variable baseret på prognoser fra konsistente kilder som Det Økonomiske Råd, Nationalbanken m.fl., hvor prognoserne i almindelighed rækker to år frem i tid og omfatter variable som stigning i offentligt forbrug, stigning i BNP, rente etc. Derved beregnes de forventede nedskrivninger i op til to år frem i tid inden for de enkelte sektorer og brancher. For løbetider udover to år og frem til år 10 foretages en fremskrivning af nedskrivningsprocenten, således at denne konvergerer mod et normalt niveau i år 10. Det fremadskuende, makroøkonomiske modul genererer en række justeringsfaktorer, der multipliceres på datacentralens "rå" estimater, som derved justeres i forhold til udgangspunktet.

Andelskassen har modregningsret i kundernes portefølje af Merkurs andelsbeviser i tilfælde af misligholdelse. Andelenes markedsværdi modregnes individuelt for alle kunder som har en beregnet nedskrivning på opgørelsesdagen.

Modelusikkerhed og ledelsesmæssige skøn

Udover fastlæggelsen af forventninger til fremtiden er nedskrivninger i stadie 1 og 2 ligeledes behæftet med usikkerhed som følge af at modellen ikke tager højde for alle relevante forhold. Da der fortsat er begrænset historisk datagrundlag som udgangspunkt for modellerne, har det været nødvendigt at supplere modellens beregninger med ledelsesmæssige skøn. Vurderingen af effekten for den langsigtede sandsynlighed for misligholdelse på kunder og segmenter ved henholdsvis forbedret og forværret udfald af makroøkonomiske scenarier, er forbundet med skøn.

Ændringer i nedskrivninger reguleres i resultatopgørelsen under posten "Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v."

Praksis for tabsafskrivning af finansielle aktiver i balancen

Finansielle aktiver, der måles til amortiseret kostpris, tabsafskrives helt eller delvist fra balancen, hvis andelskassen ikke længere har en rimelig forventning om hel eller delvis dækning af det udestående beløb. Indregningen ophører på baggrund af en konkret, individuel vurdering af de enkelte eksponeringer. For privat- og erhvervskunder vil andelskassen typisk tabsafskrive, når de stillede sikkerheder er realiseret og restfordringen er uerholdelig. Når et finansielt aktiv tabsafskrives helt eller delvist fra balancen, udgår nedskrivningen på det finansielle aktiv samtidig i opgørelsen af de akkumulerede nedskrivninger, jf. note 12.

Andelskassen fortsætter inddrivelsesbestræbelserne efter, at aktiverne er tabsafskrevet, hvor tiltagene afhænger af den konkrete situation. Andelskassen søger som udgangspunkt at indgå en frivillig aftale med kunden, herunder genforhandling af vilkår eller rekonstruktion af en virksomhed, således at inkasso eller konkursbegæring først bringes i anvendelse, når andre tiltag er afprøvet.

Obligationer

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen (benævnt værdiansættelseskategori niveau 1). Unoterede obligationer (herunder værdiansættelseskategori niveau 3) er optaget til dagsværdi opgjort med udgangspunkt i, hvad transaktionsprisen ville være ved handel mellem uafhængige parter.

Aktier m.v.

Aktier måles til dagsværdi fastsat ud fra lukkekursen på balancedagen (benævnt værdiansættelseskategori niveau 1). Ved noterede aktier i selskaber, som andelskassen ejer i fællesskab med en række andre pengeinstitutter, og hvor der sker løbende omfordeling af aktierne, anses omfordeling for at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes derfor som omfordelingskursen (benævnt værdiansættelseskategori niveau 2).

Dagsværdien for andre unoterede eller illikvide aktier tager hvor muligt udgangspunkt i

tilgængelige oplysninger om handler og lignende eller alternativt kapitalberegninger (benævnt værdiansættelseskategori niveau 2).

Unoterede kapitalandele, hvor det ikke er muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris (benævnt værdiansættelseskategori niveau 3).

Kapitalandele i associerede- og tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i associerede- og tilknyttede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdi metode (equity-metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi.

I resultatopgørelsen indregnes andelskassens andel af virksomhedernes resultat efter skat.

Merkur har kapitalandele på 25% og derved i to virksomheder, disse benævnes i regnskabet som associerede virksomheder.

Merkur har kapitalandele i Merkur Udviklingslån svarende til 6,6%. Merkur Udviklingslån A/S har indgået en aftale med Merkur Andelskasse om administration af selskabet. Andelskassens administrerende direktør er tilige direktør for Merkur Udviklingslån A/S.

Kapitalandelene er opført i regnskabet under posten Kapitalandele i tilknyttede virksomheder.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles ved første indregning til kostpris. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte knyttet til anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Domicilejendomme

Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Eksterne eksperter er involveret i målingen af domicilejendommens omvurderede værdi indregnes under opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen. Væsentlige fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsel af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi. Domicilejendomme afskrives over en periode på 50 år.

Øvrige materielle aktiver

Øvrige materielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af de øvrige aktivers forventede brugstider:

IT-udstyr og maskiner	3 år
Inventar	3 år
Indretning af lejede lokaler	5 år
Klima-anlæg	10 år
Vindmøller	10 - 25 år

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende eksponeringer. Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg.

Aktiverne er kun midlertidigt i andelskassens besiddelse. Aktiver og dertil knyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter øvrige aktiver, der ikke hører under andre aktiv poster.

Posten omfatter deposita til lejede lokaler, depositum ved IT-leverandør BEC, samt andre tilgodehavender, der først forfalder efter regnskabsårets afslutning herunder tilgodehavende renter.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Andre passiver

Andre passiver omfatter øvrige passiver, der ikke hører hjemme under andre passivposter.

Posten omfatter udgifter, der først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser og garantier, der er visse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på andelskassens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud måles til amortiseret kostpris.

Eventualforpligtelser

Eventualforpligtelser består af andelskassens afgivne garantier. Garantierne bliver løbende gennemgået og vurderet for at afdække, om der er objektiv indikation på, at der er sket kreditforringelse.

Hensættelser på garantier indgår under hensatte forpligtelser i balancen.

Kommende regnskabsregler

På tidspunktet for offentliggørelse af denne årsrapport er der ikke nye regnskabsregler, der er relevante for andelskassen.

Note 2 – Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerhed

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurdering eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er angivet nedenfor.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet foretager ledelsen en række regnskabsmæssige vurderinger, der danner grundlag for præsentation, indregning og måling af andelskassens aktiver og forpligtelser. Årsregnskabet er aflagt efter princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af disse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2018 er:

- Måling af udlån
- Måling af domicilejendomme
- Måling af udskudte skatteaktiver
- Institutspecifikke forhold

Måling af udlån

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er foretaget i overensstemmelse med regnskabspraksis og er baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket, og påvirkningen kan være væsentlig.

Ændringer kan forekomme ved en ændring i praksis fra myndighedernes side. Modelmæssige fejl fra dataleverandør, ligesom ændrede principper fra ledelsen – f.eks. tidshorisonten ændres.

Ledelsen har specifikt vurderet, at visse dele af vores udlån til landbrug kan blive udfordret som følge af den forgangne sommers tørke samt stigende svinepriser. Der er som følge heraf samlet nedskrevet yderligere 1,3 mio. kr. på landbrug end modelberegningens forudsigelser.

Scenarierne, som benyttes i forbindelse med beregningen af sikkerheder og dermed nedskrivninger på finansielle aktiver er underlagt mange forudsætninger fra konjunktur, lovgivning samt naturforhold mv. Vi har lavet en bevidst skævvridning mod det værre, da det er ledelsens vurdering at sikkerheder nemmere mister værdi end forøger værdi, dog afhængigt af aktivtypen. Sagt på en anden måde, bliver en fordring aldrig mere værd end det pålydende selv under højkonjunktur, hvorimod fordringen sagtens kunne miste meget af værdien såfremt debitor kommer i økonomiske vanskeligheder grundet lavkonjunktur.

En afgørende faktor for nedskrivninger på landbrugsengagementer er værdien af landbrugsjorden. I de foretagne nedskrivningsberegninger for landbrugsengagementer, hvor der er vurderet at være en objektiv indikation for kreditforringelse, er der maksimalt anvendt en hektarpris svarende til de priser, som Finanstilsynet har meddelt for området.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Andelskassen har derfor vurderet om modelestimaterne skal tilpasses kreditrisikoen for egen udlånsportefølje. Andelskas-

sen har vurderet, at modellens estimater passer på vores egne forhold.

Modellens estimater danner baggrund for beregningen af de makroøkonomiske påvirkninger af nedskrivninger. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen.

Måling af domicilejendomme

Domicilejendomme, der består af tre ejerlejligheder i Aalborg, som anvendes til bankdrift, måles til eksternt vurderet værdi med fradrag af afskrivninger.

Måling af udskudte skatteaktiver

Udskudte skatteaktiver indregnes for alle uudnyttede skattemæssige underskud, i den udstrækning det anses for sandsynligt, at der inden for en overskuelig årrække realiseres skattemæssige overskud, hvori underskuddene kan modregnes.

Institutspecifikke forhold

Målingen af unoterede aktier og enkelte obligationer er i høj grad baseret på observerbare markedsdata. Hertil kommer, at der for en række unoterede aktier ikke har været omsætning heri i en årrække. Unoterede aktier og obligationer er opgjort til skønnet markedsværdi og er således behæftet med usikkerhed.

1.000 kr	2018	2017
Note 3. Renteindtægter		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	53	38
Udlån og andre tilgodehavender	93.154	93.366
Obligationer	1.178	2.533
Øvrige renteindtægter incl. negative renter på indlån	1.615	232
I alt	96.000	96.169
<p>Merkur har ikke datterselskaber eller filialer i udlandet. Omsætningen i Danmark kan opgøres til t. dkk 150.390. Merkur har ikke modtaget offentlige tilskud i regnskabsåret. F.s.v. angår renteindtægter fra udlån har andelskassen udover Danmark renteindtægter fra Finland, Tyskland, Sverige og Norge. Indtægterne er ubetydelige i forhold til andelskassens samlede virksomhed.</p>		
Note 4. Renteudgifter		
Kreditinstitutter og centralbanker	4.284	3.444
Indlån og anden gæld	2.303	1.530
Efterstillede kapitalindskud	2.550	2.326
Øvrige renteudgifter	197	4
I alt	9.334	7.304
Note 5. Gebyrer og provisionsindtægter		
Værdipapirhandel og depoter	6.839	5.713
Betalingsformidling	8.871	7.386
Lånesagsgebyrer	5.993	5.634
Garantiprovision	18.791	16.379
Øvrige gebyrer og provisioner	16.896	13.198
I alt	57.390	48.310
Note 6. Afgivne gebyrer og provisionsudgifter		
Vurderingshonorarer, eksterne vurderingsmænd	371	386
Interbankgebyrer	327	377
Internationale gebyrer, Visa og Mastercard	1.468	1.422
Diverse gebyrer, pensionssystemer m.v.	2.296	1.499
Dankort- og NETS gebyrer	2.113	1.749
Gebyrer Mobile Pay	768	1.067
Afgivet garantiprovision	22	0
I alt	7.365	6.500
Note 7. Kursreguleringer		
Obligationer	-4.483	-4.156
Aktier og kapitalandele	1.675	-3.311
Valuta	1.879	1.861
I alt	-929	-5.606

1.000 kr	2018	2017
Note 8. Udgifter til personale og administration		
Lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion:		
Lønninger og vederlag til bestyrelse	1.845	1.074
Lønninger og vederlag til direktion incl. pension	2.649	3.054
I alt	4.494	4.128
Personaleudgifter:		
Lønninger	48.858	47.979
Pensioner	5.347	5.067
Udgifter til social sikring (lønsafgift m.v.)	8.495	7.560
I alt	62.700	60.607
Øvrige administrationsudgifter (note 9)		
I alt	112.692	106.453
<p>I de samlede personaleudgifter indgår udbetalt honorar for andre tjenesteydelser og udvalgsarbejde til bestyrelsesmedlemmer med t.kr. 138. Andelskassen anvender ikke incitamentsaf lønning eller resultatafhængig aflønning i nogen form, hverken for direktion, bestyrelse eller medarbejdere. Andelskassen har ikke påtaget sig pensionsforpligtelser overfor ledelsen udover den pension, der følger de normale ansættelsesvilkår for medarbejderne i Merkur.</p>		
Specifikation af lønninger og honorarer til bestyrelse og direktion		
Bestyrelsen:		
Morten Gunge, bestyrelsesformand 1/1-12/3 2018	120	179
Henrik Tølløse, bestyrelsesformand* 12/3 -31/12 2018	418	182
Jacob Brochmann Laursen*	301	173
Klaus Løehr-Petersen	120	88
Thomas Bagge	215	0
Anneke Stubsgaard 12/3-31/12 2018	120	0
Bernhard Schmitz 12/3-31/12 2018	94	0
Lene Diemer 1/1-12/3 2018	51	116
Annette Hartvig Larsen 1/1-12/3 2018	43	84
Medarbejdervalgte:		
Carsten Juul 1/1-11/6 2018	42	84
Henrik Kronel	115	84
Søren Sivesgaard*	130	84
Stig Mårtenson 13/6-31/12 2018	76	0
* =udgør bestyrelsens revisionsudvalg	1.845	1.074
Bestyrelsens vederlag indeholder ikke variable dele.		

1.000 kr	2018	2017
Note 8. Udgifter til personale og administration - fortsat		
Direktionen:		
Lars Pehrson, Adm. direktør		
Fast løn incl. fri telefon og forsikringer	791	784
Variabel løn	0	0
Pension	86	86
Alex B. Andersen, direktør fra 1/6 2018		
Fast løn incl. fri telefon og forsikringer	568	0
Variabel løn	0	0
Pension	71	0
Jan Klarbæk, direktør		
Fast løn incl. fri telefon og forsikringer	1.030	202
Variabel løn	0	0
Pension	103	22
Fratrædt direktør	0	1.960
Samlet løn, pension, telefon og forsikringer direktion	2.649	3.054
Væsentlige risikotagere:		
Fast løn	4.156	4.582
Variabel løn	0	0
Antal medarbejdere med indflydelse på risikoprofilen:	7	7
Antal medarbejdere, omregnet til heltid	99,2	98,9

1.000 kr	2018	2017
Note 9. Øvrige administrationsudgifter		
IT-udgifter, BEC	27.950	24.955
Andre IT-udgifter og telefoni	1.531	1.016
Kontorartikler m.v.	1.161	997
Porto	65	137
Rejser m.v.	614	587
Kurser, uddannelse og andre personaleudgifter	2.997	2.444
Husleje m.v.	3.160	3.725
Vedligeholdelse af lokaler og inventar	758	784
Forsikringer	301	337
Faglige kontingenter m.v.	1.001	880
Bladet Pengevirke	521	465
Markedsføring	3.287	3.086
Revision*, advokat- og konsulentomkostninger	2.167	2.297
Andet inkl. momsregulering	-15	8
I alt	45.498	41.718
* Honorar til den generalforsamlingsvalgte revision		
Lovpligtig revision af årsregnskabet (PwC)	489	413
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed (PwC)	38	37
Skatterådgivning (PwC)	1	0
Andre ydelser (PwC)	94	100
Andre ydelser (Beierholm)	0	43
Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision	622	593
<p>Honorarer for andre ydelser end lovpligtig revision leveret af PwC består af lovpligtige erklæringer overfor forskellige offentlige myndigheder, ekstra arbejde vedrørende finanstillidsbesøget samt diverse anden rådgivning.</p>		
Note 10. Afskrivninger på materielle anlægsaktiver		
Domicilejendom	308	276
Nedskrivning domicilejendom	0	752
Driftsmidler	1.088	1.149
Indretning af lejede lokaler	672	1.140
I alt	2.068	3.317
Note 11. Andre driftsudgifter		
Bidrag til afviklings-/garantiformuen	52	52
Omkostninger investeringsejendomme	0	21
Optionspræmie vedr. salg DLR aktier	700	1.500
I alt	752	1.573

1.000 kr	2018	2017
Note 12. Nedskrivninger og hensættelser på udlån og tilgodehavender m.v.		
Årets samlede tab og nedskrivninger		
Samlede ændringer i nedskrivninger i årets løb	5.350	16.961
Årets tab, tidligere nedskrevet	12.414	14.885
Endelig tabt, ikke tidligere nedskrevet	971	6.712
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-352	-246
Omkostninger og værdiregulering, aktiver i midlertidig besiddelse	15	29
Rentekorrektion (renter af nedskrivningskontoen)	-1.266	-1.783
Årets samlede tab og nedskrivninger	17.132	36.558

	Ændring IAS39 til IFRS9					
	I alt 31.12.18	I alt 01.01.18	01.01.18	I alt 31.12.17	Gruppevis 31.12.17	Individuelle 31.12.17
Nedskrivninger primo	94.420	94.420	22.177	50.372		50.372
Nedskrivninger i perioden	53.446			41.971	4.909	37.062
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-35.682			-5.215	-1.693	-3.522
Endelig tabt, tidligere nedskrevet/hensat	-12.414			-14.885		-14.885
Akkumulerede nedskrivninger	99.770	94.420	22.177	72.243	3.216	69.027

Stadie inddelt nedskrivning på udlån og garantier	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt
Akkumulerede nedskrivninger 01.01.18			72.243	72.243
Ændret regnskabspraksis (IFRS9)	7.339	12.208	2.630	22.177
Nedskrivninger i perioden	-4.238	-736	58.420	53.446
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår			-35.682	-35.682
Endelig tabt, tidligere nedskrevet			-12.414	-12.414
Akkumulerede nedskrivninger 31.12.18	3.101	11.472	85.197	99.770

Stadie	Vandring studie 1 og 2 åtd		Vandring studie 2 og 3 åtd		Vandring studie 1 og 3 åtd	
	Fra 2 til 1	til 1 fra 2	til 3 fra 2	til 2 fra 3	til 3 fra 1	til 1 fra 3
Udlån og garantier før nedskrivning/ hensættelser	189.541	256.427	84.884	277	61.050	1.261

Akkumuleret nedskrivningsprocent		
I procent af udlån og garantier		4,2
Årets tab og nedskrivninger i procent af udlån og garantier		0,7
Rentenustillede lån og lån med nedsat rente, som følge af låntagers økonomiske problemer		30.141
I procent af udlån og garantier før nedskrivninger		1,3
Yderligere oplysninger om udlån, der ikke er fuldt nedskrevne		
Udlån og tilgodehavender med objektiv indikation for kreditforringelse, før nedskrivning		242.248
Udlån og tilgodehavender med objektiv indikation for kreditforringelse, efter nedskrivning		157.052
Merkur har ingen finansielle aktiver som var kreditforringede ved første indregning		

1.000 kr	2018	2017
Note 13. Skat		
Årets aktuelle skat	0	0
Regulering af udskudt skat	-668	4.670
Regulering udskudt skat tidligere år	0	-1.241
Regulering af skat 2016	0	13
I alt	-668	3.442
Effektiv skatteprocent af årets resultat udgør	-17,9	-15,4
Regnskabsmæssigt resultat før skat	3.732	-22.400
Beregnet skat heraf ved en skatteprocent på 22	-821	4.928
Ændringer i udskudt skat, regulering tidligere år	0	-1.241
Permanente afvigelser	153	-258
Regulering af betalt skat tidligere år	0	13
Skat af årets resultat	-668	3.442
Udskudte skatteaktiver		
Øvrige	1.421	1.297
Skattemæssige underskud til fremførelse *	9.076	4.989
I alt udskudte skatteaktiver	10.497	6.286
*Skattemæssigt underskud til fremførelse er forøget med primoeffekten af IFRS9 nedskrivninger.		
Tilgodehavende skat/skyldig skat		
Beregnet skat af årets resultat	0	0
Betalt a'conto skat	567	3.009
Betalt udbytteskat	3	2
I alt	570	3.011
Note 14. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		
Fordelt efter restløbetid		
Anfordringstilgodehavender	1.518.123	53.126
Over 5 år	500	500
I alt	1.518.623	53.626
Fordelt efter art		
Tilgodehavender hos centralbanker	1.486.000	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	32.623	53.626
I alt	1.518.623	53.626

1.000 kr	2018	2017
Note 15. Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris		
Fordelt efter restløbetid		
På anfordring	195.478	253.408
Til og med 3 måneder	97.703	73.063
Over 3 måneder til og med 1 år	122.655	111.724
Over 1 år til og med 5 år	459.941	454.810
Over 5 år	805.337	859.352
I alt	1.681.114	1.752.357
Restløbetid er beregnet ud fra forud fastlagte kriterier, der bl.a. medfører, at kassekreditter uden fast genforhandlingsdato opfattes som anfordringstilgodehavender.		
Note 16. Udlån og garantidebitorer (fordelt på sektor og brancher)		
Udlån + garanti debitorer i procent ultimo året		
1. Offentlige myndigheder	0,0	0,0
2. Erhverv		
2.1 Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	9,9	10,6
2.2 Industri og råstofindvinding	3,6	4,8
2.3 Energiforsyning	2,5	4,9
2.4 Bygge- og anlæg	0,3	2,0
2.5 Handel	1,3	1,2
2.6 Transport, hoteller og restauranter	0,4	0,4
2.7 Information og kommunikation	0,7	0,4
2.8 Finansiering og forsikring	2,3	1,3
2.9 Fast ejendom	7,7	11,1
2.10 Øvrige erhverv	11,6	6,5
2.10 Skoler og børnehaver	12,1	12,1
I alt erhverv	52,4	55,3
3. Private	47,6	44,7
1-3 I alt	100,0	100,0
Note 17. Obligationer til dagsværdi		
Realkredit- og skibskreditobligationer(niveau I)	217.206	1.040.483
Udenlandske obligationer(niveau I og III)	10.935	11.085
I alt	228.141	1.051.568
Heraf udløber i næste regnskabsår	76.518	121.280

1.000 kr	2018	2017
Note 18. Aktier og andre kapitalandele		
Aktier (værdiansættelse niveau II)	31.085	28.578
Andre kapitalandele (værdiansættelse niveau II og III)	2.457	2.152
I alt	33.542	30.730
Specifikation af beholdningen		
Kreditinstitutter:		
DLR Kredit A/S	28.530	26.051
Folkesparekassen*	327	327
Triodosbank, Holland	435	423
GLS Gemeinschaftsbank, Tyskland*	39	39
Freie Gemeinschaftsbank, Schweiz*	26	26
Banca Etica, Italien	746	744
Cultura Sparebank, Norge*	967	980
Ekobanken, Sverige*	301	303
Sparinvest Holding SE A aktier	488	430
Danske sektorselskaber:		
VP A/S	11	11
Let-P Holding A/S	142	115
Swipp Holding ApS	1	117
Bokis A/S	14	14
PRAS A/S	639	601
Strategiske samarbejdspartnere:		
Trion Geldberatungsgenossenschaft, Tyskland*	0	1
SEFEA - Società Europea Finanza Etica ed Alternativa, Italien*	258	257
Sustainability Finance Real Economies SICA	539	219
Shared Interest Society Ltd., England	17	17
Oikocredit, Holland	28	27
SIDI, Frankrig	28	28
Triosos Microfinance Fund	6	0
I alt	33.542	30.730
* Andre kapitalandele er stjernemarkeret		

1.000 kr		2018	2017
Note 19. Kapitalandele i associerede virksomheder			
	Ejerandel	Egenkapital	
Plasticueros ApS	37,5%	200.000 EUR	
Samlet anskaffelsespris primo		559	559
Samlet anskaffelsespris ultimo		559	559
Op- og nedskrivninger primo		81	89
Årets resultat		-10	-8
Op- og nedskrivninger ultimo		71	81
Bogført værdi ultimo		630	640
Væsentlige vilkår: Mellemværende (lån i EUR) med selskabet er ydet på andelskassens normale vilkår. Selskabet har som aktivitet at eje et solcelleanlæg i Spanien. Anskaffelsen er sket m.h.p. at reducere Merkurs CO2 belastning.			
	Ejerandel	Egenkapital	
Söderhof Vindmølle I/S, Tyskland	25,0%	1.009.522 EUR	
Samlet anskaffelsespris primo		3.525	3.525
Samlet anskaffelsespris ultimo		3.525	3.525
Op- og nedskrivninger primo		-1.230	-836
Årets op- og nedskrivning		-317	-346
Årets resultat		44	-48
Op- og nedskrivninger ultimo		-1.503	-1.230
Bogført værdi ultimo		2.022	2.295
Væsentlige vilkår: Selskabet har som aktivitet at eje en vindmølle i Tyskland. Anskaffelsen er sket i.f.m. indfrielse af et nødlidende engagement.			
Bogført værdi ultimo for kapitalandele i associerede virksomheder		2.652	2.935
Note 20. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder			
	Ejerandel	Egenkapital	
Merkur Udviklingslån	6,6%	15.000.000 DKK	
Samlet anskaffelsespris primo		1.000	1.000
Samlet anskaffelsespris ultimo		1.000	1.000
Op- og nedskrivninger primo		78	70
Årets resultat		16	8
Op- og nedskrivninger ultimo		94	78
Bogført værdi ultimo		1.094	1.078

1.000 kr	2018	2017
Note 21. Grunde og bygninger		
<i>Domicilejendomme</i>		
Omvurderet værdi ved seneste regnskabsårs afslutning	13.390	14.960
Nedskrivning i årets løb	0	-1.836
Tilgang i årets løb	0	266
Omvurderet værdi før afskrivninger	13.390	13.390
Afskrivninger primo	1.900	1.624
Årets afskrivninger	308	276
Afskrivninger ultimo	2.208	1.900
Omvurderet værdi ultimo	11.182	11.490
Ejendomsinteresser i alt	11.182	11.490
Der medvirker ejendomsmægler ved vurdering af investerings- og domicilejendomme.		
Note 22. Øvrige materielle aktiver		
Kostpris primo	17.462	14.541
Afgang i årets løb	-2.107	0
Tilgang i årets løb	816	2.921
Den samlede kostpris, ultimo	16.171	17.462
Afskrivninger primo	13.682	11.392
Afgang, afskrivninger tbf.	-2.107	0
Årets afskrivninger	1.760	2.290
Afskrivninger ultimo	13.335	13.682
Bogført værdi ultimo	2.836	3.780
Note 23. Aktiver i midlertidig besiddelse		
Ejendomme overtaget ved afvikling af eksponeringer og som søges afhændet	4.755	0
Note 24. Andre aktiver		
Diverse tilgodehavender	12.110	9.526
Huslejedepositum samt depositum hos Edb central	53.945	47.530
Tilgodehavende renter	846	726
I alt	66.901	57.782

1.000 kr	2018	2017
Note 25. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker		
<i>Fordelt efter restløbetid</i>		
På anfordring	82.055	82.845
Over 5 år	3.576	694
I alt	85.631	83.539
<i>Fordelt efter art</i>		
Gæld til centralbanker	80.948	81.830
Gæld til kreditinstitutter	4.683	1.709
I alt	85.631	83.539
Note 26. Indlån og anden gæld		
<i>Fordelt efter restløbetid</i>		
På anfordring	2.695.800	2.605.223
<i>Indlån med opsigelsesvarsel:</i>		
Til og med 3 måneder	79.712	93.352
Over 3 måneder og til og med 1 år	18.796	31.463
Over 1 år og til og med 5 år	88.806	89.142
Over 5 år	244.138	246.629
I alt	3.127.252	3.065.809
<i>Fordelt efter indlånstyper:</i>		
På anfordring	2.613.320	2.478.598
Med opsigelsesvarsel	181.650	226.381
Tidsindsud	21.611	33.413
Særlige indlånformer	310.671	327.417
I alt	3.127.252	3.065.809
Note 27. Hensatte forpligtelser		
Hensættelse til pensioner og lignende forpligtelser	293	164
Hensættelse til tab på garantier m.v.	4.136	1.472
Andre hensatte forpligtelser	0	300
I alt	4.429	1.936

1.000 kr	2018	2017	
Note 28. Efterstillede kapitalindskud			
Supplerende kapital til amortiseret kostpris	48.349	40.987	
I alt	48.349	40.987	
Efterstillede kapitalindskud anvendt til opgørelse af kapitalgrundlag	40.782	37.780	
Renter	2.550	2.326	
Supplerende kapital			
Supplerende kapitalindskud, der udgør mere end 10% af det samlede kapitalindskud, kan specificeres således:			
Størrelse i t.kr.	valuta	rentesats*	forfald
7.473	NOK	4,51	08.06.2025
15.000	DKK	6,75	24.06.2025
7.467	EUR	5,00	01.05.2026
7.467	EUR	7,84	24.06.2027

* rentesatsen på de nævnte kapitalindskud er variabel med fastrenteperioder af varierende længde. Den oplyste rentesats er pr. 31.12.2018. Der findes ikke specielle betingelser f.s.v. angår hurtigere tilbagebetaling eller andre vilkår for ovenstående efterstillede kapitalindskud. Kapitalindskuddene er amortisable.

Note 29. Eventualforpligtelser

Garantier		
Finansgarantier	179.586	215.783
Tabsgarantier for realkreditlån	349.526	340.598
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	68.417	97.953
Øvrige garantier	21.964	21.528
I alt	619.493	675.862
Andre forpligtende aftaler		
Uudnyttede kredittilsagn	612.341	669.719
Merkur kan opsigse kredittilsagnene uden varsel.		
Sikkerheder		
Af den samlede obligationsbeholdning er der pantsat obligationer med en værdi på	0	153.567
Til sikkerhed for clearing og trækingsret i Nationalbanken.		
Træk på Nationalbanken 31.12.2018 (clearingsmellemværende note 25) dækkes af kontant indestående fremgår af note 14		
Kontraktlige forpligtelser		
Som medlem af BEC er Merkur forpligtet til at betaling af en udtrædelsesgodtgørelse		
I lighed med de øvrige danske pengeinstitutter hæfter Merkur for tab hos Garantiformuen og Afviklingsformuen.		
Seneste opgørelse af Merkurs andel af sektorens indeståelse overfor		
Afviklingsformuen udgør 0,009%.		
Huslejeforpligtelser ift. opsigelsesvarsler på de lejede lejligheder	2.678	2.784

Retssager m.v.

Merkur er som led i den almindelige drift fra tid til anden involveret i tvister m.v. Disse risici vurderes løbende af Merkurs ledelse og eventuelle hensættelser til tab foretages ud fra en vurdering af risikoen for tab. Der er på aflæggelsestidspunktet ingen verserende sager.

1.000 kr	2018	2017
Note 30. Kapitalkrav		
Kapitalkrav i medfør af §124, stk. 2 i lov om finansiel virksomhed	163.191	170.258
Opgørelse af Kapitalgrundlag		
Egenkapital ultimo	315.172	315.942
Fradrag, udskudte aktiverede skatteaktiver	-4.197	-4.989
Ansvarlig lånekapital med fradrag for løbetid under 3 år	40.782	37.780
Fradrag for kapitalandele i andre kreditinstitutter m.v.	-786	-1.078
Værdiregulering, iht krav om forsigtig værdiansættelse af aktiver	-278	-1.095
Overgangsordning IFRS9	16.433	0
Kapitalgrundlag ultimo	367.126	346.560
Var overgangsordningen for implementeringen af IFRS9 ikke anvendt, ville kapitalgrundlaget ultimo kun antage	350.693	346.560
Note 31. Kapitalprocent		
Kapitalsammensætning		
Egenkapital	315.172	315.942
Fradrag:		
Udskudte aktiverede skatteaktiver	-4.197	-4.989
Andre fradrag	-780	-1.078
Værdiregulering, iht krav om forsigtig værdiansættelse af aktiver	-278	-1.095
Overgangsordning IFRS9	16.433	0
Egentlig Kernekapital	326.350	308.780
Supplerende kapital	40.782	37.780
Fradrag for uvæsentligt finansielle besidelser	-6	0
Kapitalgrundlag	367.126	346.560
Risikoeksponering		
Kreditrisiko	1.759.148	1.692.599
Operationel risiko	233.518	277.718
Markedsrisiko	47.227	157.909
Samlet risikoeksponering	2.039.893	2.128.226
Kapitalprocent	18,0	16,3
Kernekapitalprocent	16,0	14,5
Kapitalprocent, uden overgangsordning	17,2	16,3
Kernekapitalprocent, uden overgangsordning	15,2	14,5

1.000 kr	2018	2017
----------	------	------

Note 32. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici

Risikostyring

Merkur er eksponeret overfor forskellige typer af risici. Formålet med andelskassens politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder eller i de udlånsområder, hvor Merkur er aktiv. Merkur udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til dagligt påvirker andelskassen. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen i risici og udnyttelse af de tildelte risikorammer. Den daglige styring af risici foretages af direktionen og andre ledende medarbejdere.

Kreditrisiko

Et af de væsentligste risikoområde i andelskassen er kreditrisikoen, dvs. den risiko andelskassen påtager sig i forbindelse med udlånsvirksomhed. Andelskassens risikostyringspolitikker er tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og politikker, herunder stillelse af sikkerhed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som andelskassen har forretninger med.

Andelskassen følger løbende alle udlån og garantier.

Andelskassen opdeler sine kunder i engagementskategorier (kreditrating) - nedenfor er fordelingen anvist i procent.

Engagementskode	2018	2017
1 – OIK (objektiv indikation på kreditforringelse)	10	6
2 - Kunder i økonomiske vanskeligheder	0	0
3 - Kunder med væsentlige svaghedstegn	7	7
4 - Kunder med visse svaghedstegn	21	14
5 - Middelgode kunder	38	45
6 - Gode kunder	21	23
7 - Utvivlsomt gode kunder	2	4
Ej fordelt*	1	1
I alt	100	100

*Bonitetskoder indlægges kun på engagementer, der er større end 10.t.kr.

Overtræk i mere end 30 dage er den primære årsag til forskydningen fra 2017 og 2018, ændringen skyldes IFRS9 beregningsmetoden, som er nærmere beskrevet i "Anvendt regnskabspraksis" under afsnittet "Model for nedskrivning for forventede kredittab"

Finanstilsynet (FT) benytter følgende kategorier for kundernes bonitet, hvilket i vores nedskrivningsmodel svarer til den interne rating (BEC).

	Objektiv indikation for kreditforringelse (OIK)	Væsentlige svaghedstegn	Visse svaghedstegn	Normal	God
FT kategori	1	2c	2b	2a	3
Intern rating (BEC)	11	8-10	4-7	2-3	1

Akkumulerede nedskrivninger fordelt på stadiet inddeling og FT kategori

Akkumulerede nedskrivninger ultimo 2018						
Stadie/FT kategori	1	2c	2b	2a	3	Hovedtotal
1	18	368	2.252	354	109	3.101
2	14	72	630	44	0	760
2SVAG	693	3.455	6.390	174	0	10.712
3	82.376	638	2.053	130	0	85.197
Hovedtotal	83.101	4.533	11.325	702	109	99.770

1.000 kr 2018 2017

Note 32. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici - fortsat

Brancheopdelt og stadiendelt oversigt af udlån og garantier før nedskrivning

Branche	Stadie	1	2	2svag	3	Hovedtotal
1. Offentlige myndigheder		0	0	0	0	0
2. Erhverv						
2.1 Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri		118.448	20.731	73.285	28.637	241.101
2.2 Industri og råstofindvinding		51.547	192	6.532	40.317	98.588
2.3 Energiforsyning		2.808	0	54.495	0	57.303
2.4 Bygge- og anlæg		1.324	0	4.417	2.555	8.296
2.5 Handel		8.479	3.099	15.948	10.788	38.314
2.6 Transport, hoteller og restauranter		1.898	1.499	5.559	5.437	14.393
2.7 Information og kommunikation		10.767	88	2.340	3.691	16.886
2.8 Finansiering og forsikring		40.015	0	9.779	7.212	57.006
2.9 Fast ejendom		73.868	326	42.889	71.977	189.060
2.10 Øvrige erhverv		169.428	23.009	70.786	18.787	282.010
2.10 Skoler og børnehaver		164.700	24.813	74.418	19.046	282.977
I alt erhverv		643.282	73.757	360.448	208.447	1.285.934
						-
3. Private		905.350	94.146	78.179	33.801	1.111.476
1-3 I alt		1.548.632	167.903	438.627	242.248	2.397.410

Brancheopdelt og stadiendelt oversigt akkumulerede nedskrivninger

Branche	Stadie	1	2	2svag	3	Hovedtotal
1. Offentlige myndigheder		0	0	0	0	0
2. Erhverv						
2.1 Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri		691	0	3.568	9.829	14.088
2.2 Industri og råstofindvinding		38	1	493	14.716	15.248
2.3 Energiforsyning		24	0	92	0	116
2.4 Bygge- og anlæg		27	0	1	1.261	1.289
2.5 Handel		33	156	417	8.593	9.199
2.6 Transport, hoteller og restauranter		4	2	173	3.947	4.126
2.7 Information og kommunikation		11	3	132	686	832
2.8 Finansiering og forsikring		159	0	58	4.389	4.606
2.9 Fast ejendom		105	7	69	12.763	12.944
2.10 Øvrige erhverv		745	223	1.984	10.620	13.572
2.10 Skoler og børnehaver		180	37	2.047	4.420	6.684
I alt erhverv		2.017	429	9.034	71.224	82.704
3. Private		1.084	331	1.678	13.973	17.066
1-3 I alt		3.101	760	10.712	85.197	99.770

1.000 kr	2018	2017
----------	------	------

Note 32. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici - fortsat

Beskrivelse af sikkerhed

I henhold til Merkurs kreditpolitik søges udlånet afdækket med sikkerhedsstillelse, hvilket som hovedregel sker ved pant i fast ejendom, løsøre og/eller fordringer. Herudover tages der eventuelt sikkerhed i selskabers aktier/anpartar, tilbagetrædelseserklæring samt kaution.

Markedsrisici

Andelskassens markedsrisiko styres via fastsatte limits for en række af risikomål, hvor opgørelse og overvågning sker på daglig basis. Rapporteringen udarbejdes af andelskassens økonomiafdeling og direktionen modtager dagligt rapportering om eventuelle/identificerede risici. Bestyrelsen modtager rapportering om udviklingen i markedsrisici på kvartalsbasis"

Valutarisiko

Andelskassen fører konti i udenlandsk valuta for enkelte kunder og i forbindelse med samarbejdet med Triodos Bank, GLS Gemeinschaftsbank, Cultura Sparebank og Ekobanken anvendes konti i henholdsvis EUR, NOK og SEK. Endelig føres enkelte kunde konti i andre hovedvalutaer.

Andelskassens politik er til stadighed at have en neutral valutaposition. I praksis kan der opstå mindre positioner, der ikke indebærer nogen væsentlig risiko for andelskassen.

Aktiver i fremmed valuta	-51.706	-74.920
Passiver i fremmed valuta	51.504	82.260
Ikke balanceførte poster i fremmed valuta	-1.265	-297
Nettopositioner	-1.467	7.043
Heraf lang position	-1.467	-522
Heraf kort position=Valutaindikator 1	0	7.565
Valutakursindikator 1 i procent af kernekapital efter fradrag	0,4	2,4

Renterisiko

Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning. Renterisiko opstår primært ved placering af overskydende likviditet i variabelt og fastforrentede obligationer. Renterisikoen må i henhold til andelskassens politik udgøre 1,5% af kernekapitalen efter fradrag. Kernekapital efter fradrag er opgjort til t.kr. 326.350. Renterisikoen må derfor max. udgøre t.kr. 4.895 .

Renterisikoen opgøres således:		
Værdipapirer	2.167	1.312
Fastforrentede ind- og udlån	-1.626	-1.116
I alt	541	196
Renterisiko opdelt på valutaer med størst renterisiko		
Valuta:		
DKK	1.298	265
EUR	-850	-188
NOK	-3	14
SEK	96	105
I alt	541	196
Renterisiko i procent af kapitalgrundlag:		
Værdipapirer	0,67	0,42
Fastforrentede ind- og udlån	-0,50	-0,36
Renterisiko i procent af kernekapital	0,17	0,06

1.000 kr	2018	2017
----------	------	------

Note 32. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici - fortsat

Renterisikoen er defineret som det tab andelskassen vil lide af andelskassens kernekapital, ved en stigning i den effektive rente på 1 procentpoint på de fastforrentede eksponeringer.

Aktierisiko

Andelskassen køber kun aktier i virksomheder og kreditinstitutter, med hvem der består et strategisk samarbejde eller i øvrigt har en samarbejdsrelation. Aktier købes derfor ikke med spekulation for øje. Andelskassens aktiebeholdning består primært af unoterede aktier, hvorfor beholdningen i vid udstrækning er uafhængig af udviklingen på det generelle aktiemarked.

Likviditetsrisiko

Andelskassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelige likvide beholdninger, ultralikvide værdipapirer og tilstrækkelige kreditfaciliteter. Det likvide beredskab fastlægges så det til enhver tid er stabilt og tilstrækkeligt.

Merkurs likviditet ligger væsentligt over de lovgivningsmæssige minimumskrav og over det overdækningskrav på 100%, som fastsættes i Tilsynsdiamanten.

Den samlede likviditetsbuffer udgør over 1,7 mia.kr. pr. 31. december 2018.

Likviditetsdækningen udtrykkes i nøgletallet LCR (Liquidity Coverage Ratio) og angiver, hvor mange likvider med høj omsættelighed andelskassen råder over til at modstå et beregnet udtræk af likviditet over den kommende måned. LCR-brøken er derfor udtryk for, hvor mange høj kvalitetsmidler der forefindes i forhold til det beregnede udtræk. Lovkravet er 100% dækning. Merkur har ultimo 2018 en LCR brøk på 527,8 % og har dermed en overdækning i forhold til det fuldt indfasede krav på 427,8%.

Operationel risiko

Der er udarbejdet skriftlige forretningsgange med henblik på at minimere afhængighed af enkeltpersoner, ligesom nødplaner for IT skal begrænse tab i tilfælde af IT nedbrud eller anden lignende krisesituation. Operationel risiko som følge af kriminalitet og ansvarspådragelse er forsikringsdækket.

Note 33. Transaktioner med nærtstående parter i regnskabsåret

Lån, rammer m.v. til ledelsen

Direktion	290	340
Bestyrelsen	3.336	7.529

Sikkerhedsstillelser

Direktion	0	0
Bestyrelsen	1.982	5.012

Væsentlige vilkår:

Lån til direktion og bestyrelsesmedlemmer er ydet på andelskassens normale vilkår. Renten til disse udlån ligger i intervallet 2,75% - 9%. De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er omfattet af de særlige medarbejdervilkår f.s.v. angår renter - som ligger i samme renteinterval som nævnt ovenfor. Bestyrelsen har ikke ejerandele på mere end 25% i selskaber, som har mellemværender med Merkur. I.h.t. Regnskabsbekendtgørelsens §120, stk. 4 er oplysninger om mellemværende med repræsentantskabet udeladt.

Hovedtal i mio. kr.	2018	2017	2016	2015	2014
Note 34. Hoved- og nøgletal					
Resultatopgørelsen					
Netto rente- og gebyrindtægter	136,7	130,7	125,6	113,4	113,6
Kursreguleringer	-0,9	-5,6	9,7	-1,5	-1,6
Udgifter til personale og administration	112,7	106,5	92,6	80,1	73,0
Nedskrivninger på udlån og tilgodehav. m.v.	17,1	36,6	17,0	14,0	22,2
Resultat af kapitalandele i associerede virk.	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	3,1	-19,0	20,2	7,8	6,3
Balance					
Udlån	1.681,1	1.752,4	1.676,0	1.430,9	1.366,8
Indlån	3.127,3	3.065,8	2.676,0	2.300,4	2.172,8
Egenkapital	315,2	315,9	316,9	249,3	228,2
Aktiver i alt	3.614,7	3.536,4	3.146,2	2.688,0	2.547,2
Garantier	619,5	675,9	685,4	480,9	448,8
Andre oplysninger					
Antal kunder	34.367	29.888	28.464	26.278	23.742
Antal andelshavere	7.037	6.686	6.067	5.480	5.034
Nøgletal i %					
Kapitalprocent	18,0	16,3	17,5	16,6	15,8
Kernekapitalprocent	16,0	14,5	15,4	14,1	13,8
Egenkapitalforrentning før skat (pct.)	1,2	-7,1	8,5	3,6	3,9
Egenkapitalforrentning efter skat (pct.)	1,0	-5,9	7,1	3,3	2,9
Indtjening pr. omkostningskrone	1,0	0,9	1,2	1,1	1,1
Indtjening pr. omkostningskrone, ex. kursreguleringer, nedskrivninger og bankpakker	1,2	1,2	1,3	1,4	1,5
Afkastningsgrad	0,1	-0,5	0,6	0,3	0,2
Renterisiko (pct.)	0,2	0,1	0,2	1,6	0,1
Valutaposition (pct.)	0,4	2,4	1,0	1,7	1,6
Valutarisiko (pct.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liquidity Coverage Ratio (LCR) i pct.*	527,8	448,0	364,0	-	-
Udlån + nedskrivninger herpå i pct. af indlån	56,9	59,5	64,6	64,4	65,1
Udlån i forhold til egenkapital	5,3	5,5	5,3	5,7	6,0
Årets udlånsvækst	-4,1	4,6	17,1	4,7	5,9
Summen af engagementer >10% af kapitalgrundlaget angivet i pct.	11,6	35,5	53,5	37,3	34,6
20 største engagementer i pct af kernekapitalen	137,5	162,0			
Andel af tilgodehavender med nedsat rente	1,3	2,1	1,2	1,5	2,3
Årets nedskrivningsprocent.	0,7	1,5	0,7	0,7	1,3
Akkumuleret nedskrivningsprocent	4,2	2,9	2,3	2,6	2,6
*Nøgletallet har afløst §152-likviditet					

**GIV
DINE
PENGE
MENING**

 MERKUR
ANDELSKASSE